

Årsrapport 2024

Utlendingsdirektoratet

Innhold

1	Leders beretning	5
2	Introduksjon til virksomheten og hovedtall	7
2.1	Organisering av virksomheten.....	8
2.2	Hovedtall	9
2.2.1	Utvalgte nøkkeltall 2022-2024	9
2.2.2	Nøkkeltall fra årsregnskapet.....	10
2.3	Bevilgning etter post.....	11
3	Årets aktiviteter og resultater	12
3.1	Overordnet omtale av måloppnåelse 2024	12
3.2	Sakstyper som ikke omtales andre steder i rapporten	14
3.2.1	Flere venter på svar på søknad om familieinnvandring.....	14
3.2.2	Økt antall innkomne og behandlede visumsaker	15
3.2.3	Færre behandlede statsborgerskapssaker	15
3.2.4	Fortsatt noe nedgang i restansen for saker om permanent oppholdstillatelse ...	15
3.2.5	R 2: Saksbehandlingstid for arbeidssaker som faglært og sesongarbeider.....	15
3.2.6	Økt ventetid for saker om familieinnvandring hvor referansepersonen er arbeidsinnvandrere.....	16
3.3	Fortsatt nedgang i oppholdstillatelser som student.....	17
3.4	Sesongarbeid.....	17
3.5	Utvisning	17
3.6	Bedre saksflyt i utlendingsforvaltningen	18
3.6.1	Migrasjonsløpet og samarbeid på tvers.....	18
3.7	Effekter av gjennomførte tiltak.....	19
3.7.1	Heldigitale oppmøtefrie tjenester – heldigital søknad med eID	19
3.7.2	Løpende og standardisert klagesaksbehandling.....	20
3.7.3	Brukerne benytter Min side	20
3.7.4	Gjennomgang av modussaker.....	21
3.8	Endringer i ventetid i ulike deler av kjeden i utlendingsforvaltningen	21
3.8.1	Alle saker søkt på nett.....	22
3.8.2	Familieinnvandringssaker.....	22
3.8.3	Statsborgerskap.....	22
3.8.4	Arbeid	22
3.9	Utvikling, digitalisering og effektivisering	23
3.9.1	Regelverksutvikling – tilrettelegge for digitalisering og effektivisering	23
3.9.2	R 12: Forprosjektet basismodernisering ModUlf.....	23
3.9.3	Modernisering av person (ModPerson)	24

3.9.4	O 5: Internasjonal portefølje Schengen IT-tilpasninger	24
3.10	R 7: Tilbakekallssaker	24
3.10.1	Behandlede saker og utfall i sak	25
3.10.2	Ressursinnsatsen og saker det er viktig å reagere med tilbakekall i 2024	26
3.11	EØS	27
3.11.1	R 3: Saksbehandlingstid for søknader om oppholdskort til tredjelandsborgere etter EØS-reglene	27
3.12	Porteføljen for flukt	29
3.12.1	Sentrale utviklingstrekk i Ukraina-porteføljen i 2024	29
3.12.2	Ankomster og utviklingstrekk for ordinære asylsøkere	30
3.12.3	Status for saksbehandlingen på asylfeltet	31
3.12.4	Nærmere om enslige mindreårige asylsøkere	32
3.13	Arbeid med barnets beste	34
3.14	R 1: Prioriteringer og føringer knyttet til behandling av asylsaker	36
3.15	R 4: Uttak av overføringsflyktninger	36
3.16	R 6: Nye metoder for aldersestimering	37
3.17	Arbeidet med retur	37
3.17.1	Tilbakevending	39
3.17.2	Europeisk samarbeid	40
3.17.3	O 1: Tilskudd til internasjonalt migrasjonsarbeid	40
3.18	Partnerskap for migrasjon	40
3.19	Asylbyrået EUAA	40
3.20	Mottak og innkvartering	40
3.20.1	R 8: Bosettingsforberedende arbeid	40
3.20.2	R 9: Formåls- og kostnadseffektivt mottakssystem	41
3.20.3	R 10: Arbeidet med ankomstberedskap	41
3.20.4	O 3: Evaluering av mottaksposten (post 21)	44
4	Styring og kontroll i virksomheten	45
4.1	Risikostyring og internkontroll	45
4.2	Internkontroll i Mottak og retur	45
4.2.1	Systemet for saksbehandling, økonomi og logistikk (Mot)	45
4.2.2	Kontroll av asylmottak	45
4.2.3	Økonomisk kontraktsoppfølging	46
4.2.4	Kontroll av lønns- og arbeidsvilkår	46
4.2.5	Anskaffelser og kontrakter	46
4.3	Kvalitetsmålinger	47
4.4	Porteføljestyring	47
4.5	Sikkerhet	47

4.5.1	Sikkerhetsstyring.....	47
4.5.2	Informasjonssikkerhet	48
4.5.3	Personellsikkerhet.....	48
4.6	Beredskap.....	49
4.7	Personvern.....	49
4.8	Internrevisjon	49
4.9	Forberede implementering av SRS	50
4.10	Saker fra Sivilombudet	50
4.11	Fellesføringer og krav fra regjeringen.....	51
4.11.1	R 14: Arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk.....	51
4.11.2	R 15: Ansettelse av personer med funksjonsnedsettelse.....	52
4.11.3	R 16: Konsulentbruk.....	52
4.11.4	Aktivitets- og redegjørelsesplikten	52
4.12	Andre oppdrag	53
4.12.1	O 5: Delta i direktoratsgruppe for bedre tverrsektorielt samarbeid og samordning mot vold og overgrep	53
5	Vurdering av fremtidsutsikter	54
6	Årsregnskap	55
6.1	Ledelseskommentar	55
6.1.1	Formål.....	55
6.1.2	Bekreftelse	55
6.1.3	Vurdering av vesentlige forhold	55
6.2	Årsregnskap.....	57
6.2.1	Revisjon	57
6.2.2	Prinsipper.....	57
6.2.3	Bevilgningsrapportering.....	57
6.2.4	Artskontorrapportering.....	57
6.2.5	Noter	58
7	Oversikt over omtale av rapporteringskrav	70
	Figur- og tabelloversikt	71
8	Vedlegg.....	73

1 Leders beretning

2024 ble nok et år hvor den sikkerhetspolitiske situasjonen, krig i våre nærområder, og store internasjonale hendelser preget UDIs portefølje. Det er nå tre år siden Russlands fullskalakrig i Ukraina begynte. Gjennom året hadde vi fremdeles høye ankomsttall fra Ukraina, selv om antallet ukrainere som kom til Norge nær halverte seg sammenliknet med begge de to foregående årene. Regjeringen innførte flere innstramminger i regelverket for kollektiv beskyttelse, og det er grunn til å anta at disse innstrammingene påvirket ankomsttallene. Innstramningene har også ført til at UDI må behandle flere søknader om beskyttelse på individuelt grunnlag manuelt, fordi flere områder i Ukraina nå er definert som trygge i asylrettslig forstand, og at søkere fra disse områdene derfor ikke lenger omfattes av ordningen med kollektiv beskyttelse. Samlet sett krever Ukraina-porteføljen mye ressurser i UDI, og vil gjøre det i lang tid.

Da Assad-regimet i Syria falt i begynnelsen av desember, satte vi søknader fra syriske asylsøkere på vent til vi har bedre oversikt over situasjonen. Det samme har en rekke andre land gjort, inkludert de nordiske. Syrere utgjorde i 2024, utenom ukrainere, den største gruppen som søkte om beskyttelse i Norge, og utgjør også en betydelig andel av asylmottaksbefolkningen. Avhengig av hvor lenge usikkerheten rundt situasjonen i Syria vedvarer, vil det påvirke ventetidene for søkerne. Vi har også erfart at det er økt uro i mottakene som følge av denne situasjonen.

Den samlede restansesituasjonen var noe bedre ved utgangen av 2024 enn året før, selv om vi behandlet færre saker enn i 2023. Reduksjonen i innkomne saker er hovedårsaken til at restansen ble redusert. Restansene i UDI er fremdeles for høye, med mange søkere som venter lenge på svar på søknaden sin. Vi hadde en utfordrende budsjetsituasjon i 2024. Det var f.eks. ikke rom for å erstatte medarbeidere som sluttet, og vi er totalt sett færre ansatte enn ved inngangen til året. Vi er opptatt av å utnytte kapasiteten vår best mulig ut fra der behovene og effekten er størst. Vi gjennomførte derfor ulike tiltak for å sikre at vi bruker ressursene våre riktig, slik som å bli enda bedre på å prioritere ulike utviklingstiltak opp mot hverandre ved å innføre metodikk for porteføljestyling. UDI jobbet også målrettet for å effektivisere arbeidsprosessene og å hente ut effektiviseringsgevinster av dette, selv om det er et langsiktig arbeid.

Overordnet er UDI tilfreds med at vi ut fra føringer og krav i tildelingsbrevet, og gjennom våre egne prioriteringer, leverte gode resultater på enkeltsakstypene med høyest prioritet. Et eksempel er arbeidet med enslige mindreårige asylsøkere, der vi i 2024 fattet mange vedtak, tok unna de eldste sakene og reduserte ventetidene. I tillegg ble restansene av EØS-saker bygget ned, mens restansen av utvisningssaker holdt seg stabil, til tross for økning i innkommende saker i denne sakstypen. Vi er også fornøyde med håndteringen av midlertidig kollektiv beskyttelse og det stadig økende antallet fornyelser i denne porteføljen. Samtidig ser vi f.eks. at restansen av saker om familieinnvandring økte gradvis gjennom året, og vi er også bekymret for den negative utviklingen når det gjelder ventetider og restanser i asylporteføljen.

Utlendingsforvaltningens IT-portefølje skal moderniseres gjennom et seksårsprogram (ModUlf). De sentrale grunnsystemene skal skiftes ut og erstattes med nye, sikrere og mer stabile løsninger, som i fremtiden også skal gi bedre effektivitet og mer samhandling med andre relevante aktører. Programmet vil kreve mye av hele utlendingsforvaltningen i årene fremover, men gi store gevinster på sikt. ModUlf skal understøtte et helhetlig og effektivt migrasjonsløp, gjennom moderne digital infrastruktur og samhandlingstjenester. Den første leveransen som er planlagt, er å lage en ny løsning for søknadsprosessen om norsk statsborgerskap. Programmet starter opp i 2025, men vi jobbet med forberedelser og oppstartsaktiviteter i året som gikk. UDI har også jobbet med innspill til et mer digitaliseringsvennlig regelverk.

Et stadig tettere europeisk samarbeid er også under utvikling, både i form av mer utveksling og deling av informasjon, flere felles prosedyrer, mer samarbeid om håndtering av yttergrensene, og tiltak for å redusere sekundærmigrasjon innad i Schengenområdet. Dette kommer til uttrykk gjennom Schengen IT-porteføljen, med pågående utvikling av en rekke IT-systemer, og gjennom den Europeiske pakten for asyl og migrasjon (Pakten), som trer i kraft sommeren 2026 og som vil kreve nye saksprosedyrer, tilpasninger på Nasjonalt ankomstsenter og IT-utvikling. UDI prioriterer disse utviklingsporteføljene høyt, både for å etterleve krav og tidsfrister fastsatt av EU, og for å koordinere utviklingen av nasjonale systemer med den internasjonale porteføljen.

UDI er opptatt av å levere helhetlige og gode tjenester, med riktig kontrollnivå. Å jobbe på en effektiv og sammenhengende måte i hele utlendingsforvaltningen er viktig for at vi samlet skal levere gode tjenester til brukerne og til samfunnet. Vi jobber derfor med å identifisere og kartlegge stegene som inngår i migrasjonsløpet, for å optimalisere disse forvaltningsprosessene. Dette er også viktig for å bygge hensiktsmessige digitale løsninger for fremtiden. Et ledd i dette arbeidet er etableringen av et nytt strategisk forum på tvers av en rekke statlige virksomheter med grenseflater til hverandre. Forumet er en arena for koordinering på tvers av sektorer og samfunnsoppdrag, for å understøtte utviklingen av utlendingsforvaltningen.

UDI utvikler også for tiden en ny overordnet strategi, som skal ferdigstilles i løpet av våren 2025. Her vil vi i større grad vise frem bredden i vårt samfunnsoppdrag, og bruke strategien som en rettesnor i de valgene UDI må ta på et felt som stadig er i utvikling. Vi vil også i fremtiden ha fokus på å ivareta vår rolle som fagdirektorat med innspill til politikk- og regelverksutvikling på utlendingsfeltet.

Oslo, 28. februar 2025

Snorre Sæther
direktør

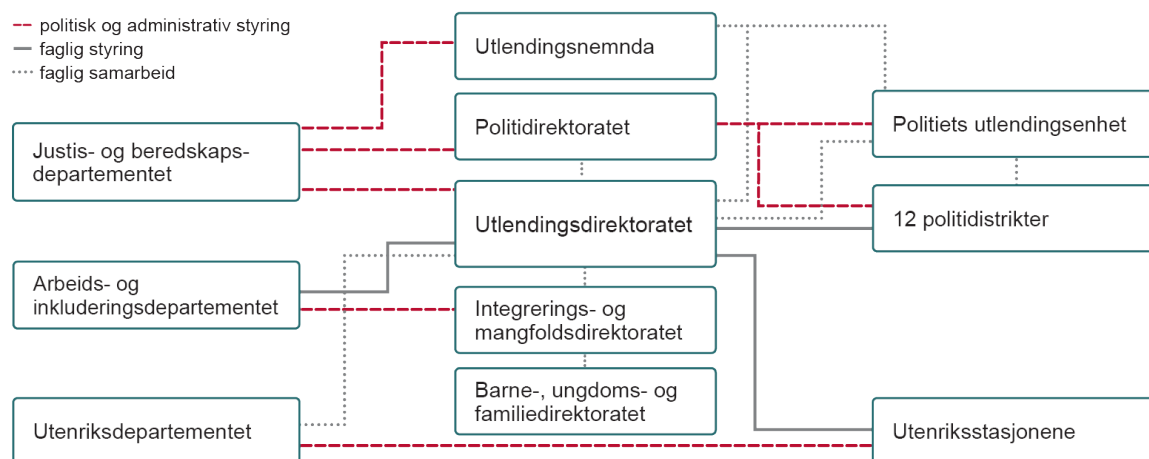
2 Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Utlendingsdirektoratet (UDI) er underlagt Justis- og beredskapsdepartementet (JD). Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID) deltar også i den faglige styringen av UDI.

Siden opprettelsen av UDI i 1988 har samfunnsoppdraget vært å gjennomføre regjeringens innvandrings- og flyktningpolitikk. UDIs hovedoppgave er å behandle søknader etter utlendings- og statsborgerloven og å være fagorgan på utlendingsfeltet. I tillegg har UDI det operative ansvaret for asylmottakssystemet, med ansvar for at alle asylsøkere får tilbud om et sted å bo mens søknadene deres blir behandlet, og vi bidrar til å finne gode returløsninger for dem som må reise tilbake til hjemlandet sitt. UDI forvalter og videreutvikler også IT-løsningene som blir brukt av de andre virksomhetene i utlendingsforvaltningen.

Som den sentrale virksomheten i utlendingsforvaltningen, samhandler UDI tett med andre virksomheter som vi er avhengige av for å levere effektive tjenester, med riktig kontrollnivå. Politiet, Politiets sikkerhetstjeneste (PST), utenriksstasjonene, Utlendingsnemnda (UNE), NAV, Skatteetaten, Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi), kommunene, driftsoperatører for asylmottakene og frivillige organisasjoner, er blant dem vi må samarbeide godt med for å lykkes med oppdraget vårt. At brukerne våre skal møte en enhetlig offentlig forvaltning er et viktig strategisk mål for UDI.

Figur 1 UDI sett i sammenheng med de andre aktørene i utlendingsforvaltningen

Brukerne våre søker om ulike former for opphold i Norge, som besøksvisum, familieinnvandring, oppholdstillatelser for å arbeide og studere, statsborgerskap, permanent oppholdstillatelse og reisedokumenter. Vi behandler søknader om beskyttelse både fra asylsøkere og overføringsflyktninger. Vi fatter også vedtak om bortvisning og utvisning, og tilbakekaller tillatelser når det er grunnlag for det.

Oppsummert er oppdraget vårt å

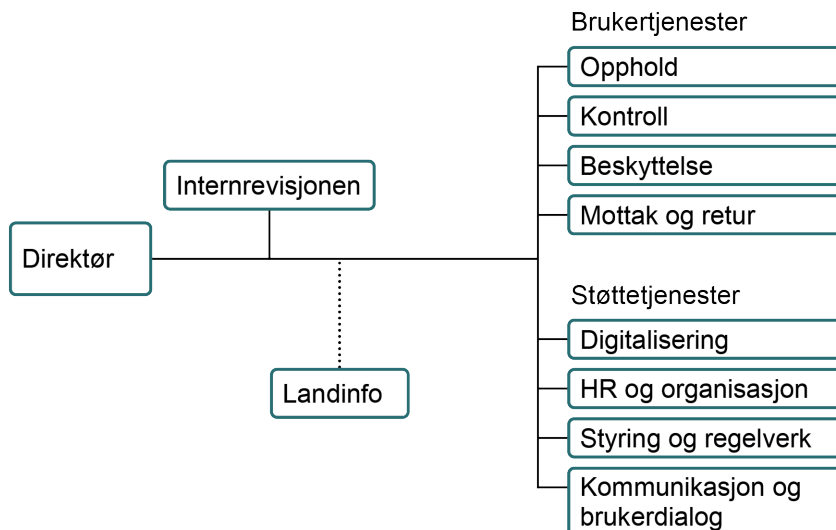
- legge til rette for kontrollert og lovlig innvandring
- gi beskyttelse til dem som fyller kravene
- gi tilbud om innkvartering til asylsøkere
- ha omsorgen for enslige, mindreårige asylsøkere mellom 15 og 18 år
- hindre misbruk av innvandringsregelverket
- bidra til raske returer av personer uten lovlig opphold og behandle søknader om støtte til tilbakevending
- gi faglige innspill til utviklingen av innvandrings- og flyktningpolitikken

- ha ansvaret for utlendingsforvaltningens felles IKT-systemer, og datautveksling med andre offentlige instanser
- ivareta forpliktelser vi har til EU/Schengen på migrasjonsfeltet

2.1 Organisering av virksomheten

UDI har hovedkontor i Oslo og regionskontorer i Narvik, Trondheim, Bergen, Kristiansand og Gjøvik, samt driftsoppgaver på Nasjonalt ankomstsenter i Råde.

Figur 2 Organisasjonskart

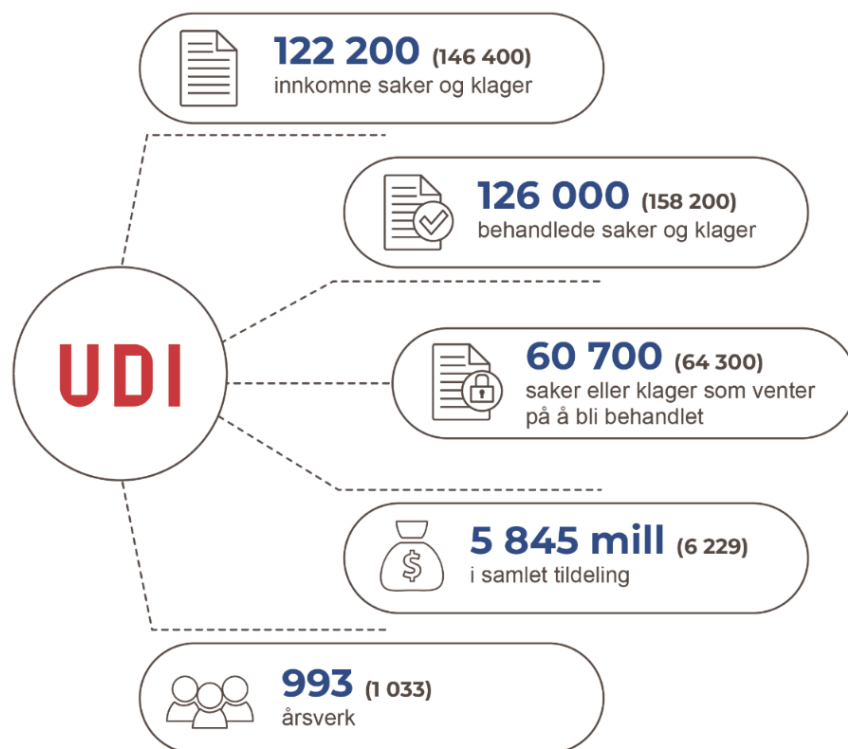

Vi er organisert rundt brukeren og brukerens behov, og skiller derfor mellom brukertjenester og støttetjenester. I brukertjenester jobber de som leverer tjenester direkte til brukerne våre, mens de som jobber i støttetjenester støtter brukertjenestene i dette arbeidet og har i tillegg oppgaver knyttet til direktoratsrollen.

Ledelsen består av direktør Snorre Sæther (Frode Forfang frem til juni 2024), direktør for Kommunikasjon, Ingeborg Grimsmo, direktør for Beskyttelse, Wenche Fone, direktør for Opphold, Karl Erik Sjøholt, direktør for Kontroll, Kjersti Trøseid, direktør for Mottak og retur, Borghild Fløtre (ny direktør for Mottak og retur Heidi Bottolfs fra februar 2025), direktør for Styring og regelverk, Stephan Mo, direktør for HR og organisasjon, Anne Vibeke Hellandsjø og direktør for Digitalisering, Dag Anders Brunstad.

2.2 Hovedtall

Figur 3 Hovedtall 2024 (2023 i parentes)

2.2.1 Utvalgte nøkkeltall 2022-2024

Tabell 1 Antall asylsøkere og nøkkeltall mottak

Nøkkeltall	2022	2023	2024
Asylsøkere totalt	40 014	40 744	23 382
<i>Kollektiv beskyttelse</i>	35 095	35 369	18 412
<i>Ordinær</i>	4 919	5 375	4 970
Enslige mindreårige asylsøkere totalt	1 224	1 135	1 306
<i>Kollektiv beskyttelse</i>	530	631	886
<i>Ordinær</i>	694	504	420
Antall mottak ved utgangen av hvert år	85	117	101
Gjennomsnittlig antall beboere i mottak	7 509	11 605	11 178
Gjennomsnittlig antall alternative mottaksplasser	5 552	432	206
Antall reist med assistert retur	89	155	179

Tabell 2 Antall behandlede saker og klager

Antall behandlede saker og klager	2022	2023	2024
Asylsaker totalt	36 108	39 049	26 117
<i>Kollektiv beskyttelse</i>	<i>33 560</i>	<i>33 426</i>	<i>19 924</i>
<i>Ordinær</i>	<i>2 548</i>	<i>5 623</i>	<i>6 193</i>
Overføringsflyktninger	3 469	2 062	1 961
Tilbakekall	2 350	3 083	2 231
Statsborgerskapssaker	43 008	40 242	30 155
Oppholds- og andre saker	71 511	73 471	65 553
Totalt	156 446	157 907	126 017

Tabell 3 Antall ubehandlede saker og klager

Antall ubehandlede saker og klager	2022	2023	2024
Asylsaker totalt	4 421	7 532	6 279
Kollektiv beskyttelse	561	2 383	769
Ordinær	3 860	5 149	5 510
Tilbakekall	3 409	2 242	1 782
Statsborgerskapssaker	35 512	23 991	19 929
Oppholds- og andre saker	32 872	30 806	32 748
Totalt	76 214	64 571	60 738

2.2.2 Nøkkeltall fra årsregnskapet

Tabell 4 Nøkkeltall fra årsregnskapet

Nøkkeltall fra årsregnskapet	2022	2023	2024
Antall årsverk ¹	961	1 032	993
Samlet tildeling post 01 Driftsutgifter (mill. kroner)	1 305	1 342	1 328
Utnyttelsesgrad post 01	93 %	99 %	97 %
Utnyttelsesgrad post 01-29	91 %	100 %	99 %
Samlet tildeling post 01-76 (mill. kroner)	6 186	6 229	5 845
Driftsutgifter post 01 (mill. kroner)	1 203	1 337	1 296
Lønnsandel av driftsutgifter på post 01	69 %	74 %	70 %
Lønnsutgifter per årsverk (kroner)	874 480	954 701	907 200

¹ Antall utførte årsverk er definert i Statens personalhåndbok PM-2019-13: Definisjon av utførte årsverk

2.3 Bevilgning etter post

UDIs samlede tildeling (post 01-76) utgjorde 5,845 mill. kroner i 2024. Vi viser til kapittel 6 og vedlegget «Regnskapsrapport per 31.12.2024» for nærmere forklaringer og vurderinger av vesentlige forhold ved årsregnskapet.

Tabell 5 omfatter midlene som er stilt til disposisjon for UDI gjennom tildelingsbrevet 2024 med tillegg. Bevilgninger som er disponert og regnskapsført av JD er ikke med.

Tabell 5 Totaloversikt kap. 490 Utlendingsdirektoratet. Tall i tusen kroner.

Kapittel.post	Bevilgning 2024	Regnskap 31.12.2024	Regnskap i prosent av bevilgning	Mer/ mindre-utgift
490.01 Driftsutgifter	1 328 015	1 295 688	97,6	-32 327
490.21 Spesielle driftsutgifter, asylmottak	3 015 258	3 008 681	99,8	-6 577
490.22 Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse	21 542	16 116	74,8	-5 426
490.23 Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling	9 383	4 854	51,7	-4 529
490.45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	53 510	46 837	87,5	-6 673
490.46 Investeringer i Schengen IKT-systemer	148 810	82 572	55,5	-66 238
490.60 Tilskudd til vertskommuner for asylmottak	412 659	407 109	98,7	-5 550
490.70 Stønader til beboere i asylmottak	669 210	662 108	98,9	-7 102
490.71 Tilskudd til aktivitetstilbud for barn i asylmottak, og veiledning for au pairer	9 202	9 124	99,2	-78
490.72 Assistert retur og reintegrering i hjemlandet	51 512	52 603	102,1	1 091
490.73 Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge mv., støttetiltak	5 000	5 000	100	0
490.74 Internasjonale forpliktelser, kontingenter, mv.	66 897	66 897	100	0
490.75 Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet	31 870	29 847	93,7	-2 023
490.76 Internasjonalt migrasjonsarbeid	22 500	12 200	54,2	-10 300
Totalt	5 845 368	5 699 637	97,5	-145 731

3 Årets aktiviteter og resultater

3.1 Overordnet omtale av måloppnåelse 2024

Ved utgangen av 2024 hadde UDI mottatt 122 200 saker² og behandlet 126 000 saker. Vi reduserte restansene med 3 800, slik at ubehandlede saker og klager nå er 60 700. Antall behandlede saker er redusert sammenlignet med i fjor, og grunnen til at restansen likevel reduseres er en reduksjon i innkomne saker. Median ventetid, både for saker som venter og på behandlede saker, er om lag uendret.

Tabell 6 Oversikt over behandlede og ubehandlede saker og klager

Sakstype	Behandlede saker og klager 2024	Saker og klager som ventet på svar per 31.12.2024	Endring i saker og klager som venter på svar siden utgangen av 2023	Median saksbehandlings-tid for behandlede saker i dager 2024	Median alder på saker som venter på svar per 31.12.2024
Andre sakstyper	4 414	1 848	-119	73	159
Arbeid	15 085	2 760	985	37	78
Dublinanmodninger fra utlandet	487	17	-2	2	32
EØS-saker	2 300	400	-719	199	131
Familieinnvandring	15 260	13 893	3 390	158	223
Flukt (øvrige)	3 353	1 171	-451	107	210
Permanent oppholdstillatelse	4 340	6 168	-542	734	433
Reisedokument	2 860	928	-237	94	147
Statsborgerskap	30 155	19 929	-4 062	89	421
Tilbakekall	2 231	1 782	-460	235	592
Utdanning	5 737	1 119	-408	50	140
Utvisning	5 794	1 997	300	58	106
Visum	7 884	2 447	-255	14	28
Asyl (kollektiv beskyttelse)	19 924	769	-1 614	11	23
Asyl (individuelt grunnlag)	6 193	5 510	361	163	305
<i>-herav ordinære enslige mindreårige</i>	<i>614</i>	<i>351</i>	<i>-151</i>	<i>330</i>	<i>151</i>
Asyl sum	26 117	6 279	-1 253	13	227
Alle	126 017	60 738	-3 833	50	288

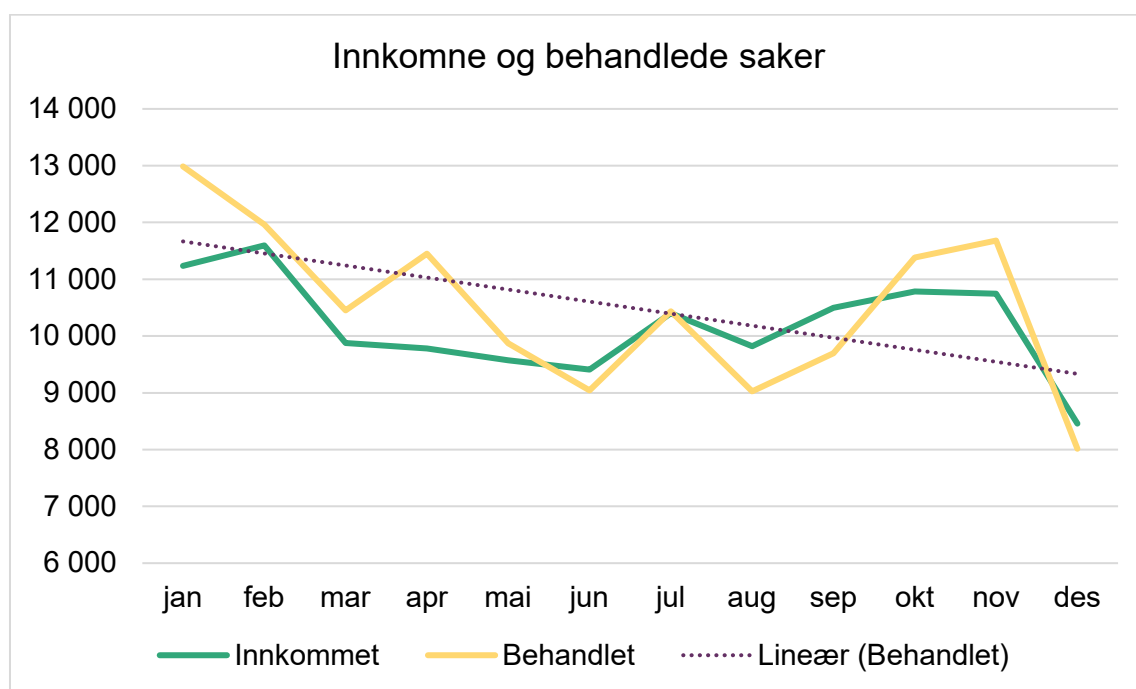
² Med mindre annet er presisert: Når vi i rapporteringen omtaler innkomne og behandlede saker samt saker som venter på svar, er klager inkludert, mens når vi omtaler saksbehandlingstider og ventetider, inkluderer vi kun saker.

Vi fikk inn 18 000 færre saker enn forventet ved inngangen til året³. Den viktigste forklaringen er at antallet søknader om kollektiv beskyttelse fra ukrainere ble 10 400 lavere enn forventet. I tillegg mottok vi færre søknader om statsborgerskap, permanent oppholdstillatelse og familieinnvandring enn prognosen tilsa. Også sammenlignet med året før fikk vi færre saker, med 16 prosent færre innkomne i 2024 enn i 2023.

Vi behandlet 126 000 saker og klager, 31 900 færre enn i 2023. Av nedgangen utgjør en reduksjon i søknader om kollektiv beskyttelse fra Ukrainere over 40 prosent, som normalt ville vært automatiserte vedtak. I tillegg behandlet vi færre statsborgerskapssaker, saker om familieinnvandring og arbeidssaker. Vi behandlet 2 300 flere visumsaker, samt flere utvisningssaker og sesongsaker enn i 2023.

Årsaken til at vi behandlet færre saker, utover reduksjon i automatiserte vedtak relatert til midlertidig kollektiv beskyttelse, er at vi ikke kunne erstatte ansatte som sluttet grunnet et stramt budsjett. Vi ble færre ansatte, og selv om det var færre som sluttet enn hva vi hadde forventet, påvirket det antall behandlede saker. Videre gjorde et stramt driftsbudsjett at overtidsbruken ble redusert til et minimum. Det påvirket antall behandlede saker, som hadde en nedgang gjennom året, slik den stipla linjen i figuren under viser.

Figur 4 Innkommende og behandlede saker og klager i UDI i 2024

Oppsummert vurderer vi at vi leverte gode resultater på sakstyper som er høyest prioritert, og beskriver dette nærmere i påfølgende deler av rapporten. Likevel er det fortsatt for mange som venter for lenge på svar på søknaden sin.

Som Figur 5 viser er 43 prosent av restansen ubehandlede saker om statsborgerskap og permanent oppholdstillatelse. Dette er sakstyper hvor konsekvensene for brukerne normalt er mindre enn for andre sakstyper. Samtidig betyr det at mange som venter på svar på søknad om statsborgerskap for eksempel ikke får gjennomført reiser som ikke er mulig uten norsk pass, ikke får mulighet til å delta i stortingsvalg, eller kan utøve yrker som krever norsk statsborgerskap.

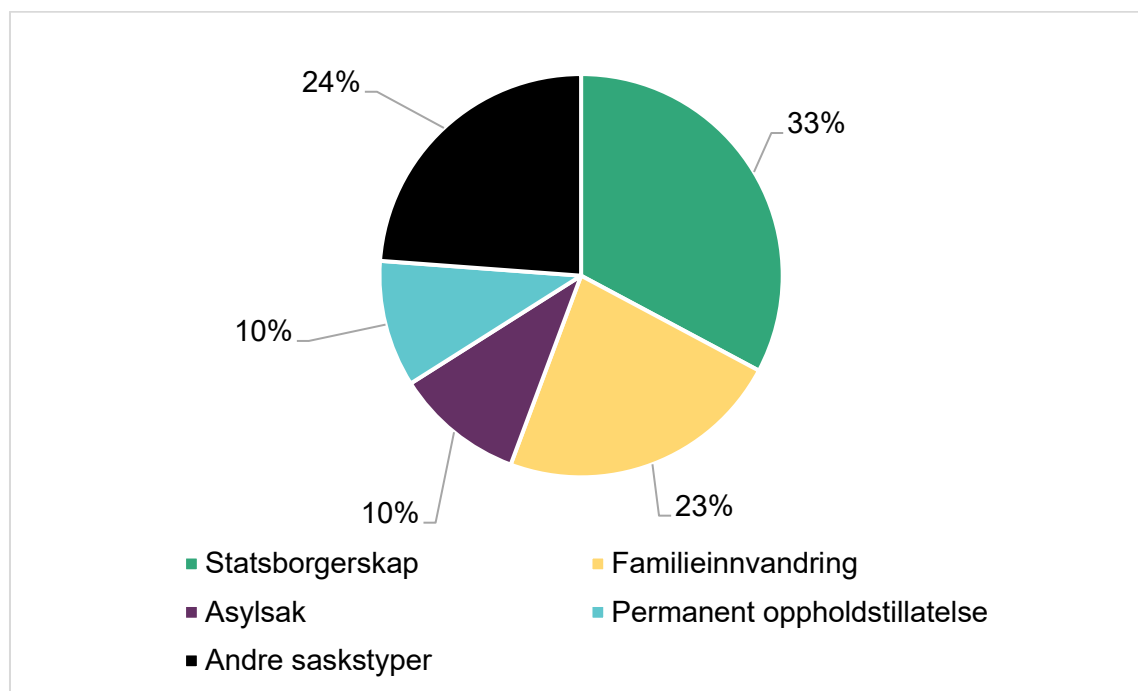
For brukere som venter på svar på søknad om permanent oppholdstillatelse skaper ventetiden praktiske utfordringer, for eksempel fordi de trenger gyldig oppholdskort for å

³ BGU januar 2024

kunne reise ut av landet. Mange må dessuten bruke tid og penger på å fornye den midlertidige tillatelsen sin mens de venter på svar på søknaden om permanent oppholdstillatelse. Disse søknadene om fornyelse gir også merarbeid for både oss og politiet, som behandler den største andelen av saker om permanent oppholdstillatelse.

Eldre saker, både om statsborgerskap og permanent oppholdstillatelse, krever dessuten mer arbeid for oss som behandler sakene, blant annet fordi dokumentasjon i saken må innhentes flere ganger, og fordi flere kontakter oss med spørsmål om saken sin når de har ventet lenge.

Figur 5 Prosentvis fordeling av restansen i UDI ved utgangen av 2024

3.2 Sakstyper som ikke omtales andre steder i rapporten

3.2.1 Flere venter på svar på søknad om familieinnvandring

Allerede i starten av året rapporterte vi om en økning i restansen av saker om familieinnvandring, og en bekymring for en ytterligere økning i restansen fremover. Restansen økte gradvis gjennom året og er nå på 13 900 saker, en økning på 3 400 fra starten av året. Vi behandlet 22 prosent færre saker om familieinnvandring enn i 2023.

Lang ventetid har svært negativ effekt for hver enkelt bruker og for familier som må vente lenge på å få avklart om de kan etablere seg eller bli gjenforent. Manglende forutsigbarhet og generell usikkerhet ved å vente på å bli gjenforent med familie eller på en beslutning om livet fortsetter i Norge, er en stor belastning. Og det er særlig belastende for barn og unge.

Restansen i familieinnvandringssaker der referansepersonen er norsk eller nordisk, og ordinære søknader om familieinnvandring, økte med 1 400 saker. Vi manglet kapasitet til å behandle alle sakene vi mottok, og behandlet derfor færre saker enn året før. Vi prioriterte søknader som involverer barn, og opprettholdt en ventetid på seks måneder for barn som søker alene. Men ventetiden ble likevel lang for mange barn siden vi ikke kunne prioritere alle saker som involverte barn. Dette uttrykte også Sivilombudet bekymring for. Mot slutten av året satte vi derfor i gang en større innsats for å få ned ventetiden i enda flere saker som involverer barn, og vi vil fortsette innsatsen fremover.

Median ventetid for sakene vi behandlet var på 404 dager. Dette er en dobling siden 2023 og skyldes kapasitetsutfordringer og at sakene blir stadig eldre.

For omtale av familieinnvandring hvor referanseperson er arbeidssøker, se avsnitt 3.2.7.

3.2.2 Økt antall innkomne og behandlede visumsaker⁴

Økningen i antall innkomne visumsaker vedvarte. Vi mottok 1 400 flere saker enn i 2023. Likevel klarte vi akkurat å behandle flere saker enn vi fikk inn, og behandlet om lag 2 300 flere visumsaker i 2024 enn året før. 45 prosent av sakene ble behandlet i løpet av første tertial fordi vi hadde lavere kapasitet til å behandle disse sakene utover året. Førstegangssøknader behandles innen fristen.

I tillegg startet vi opp med prosjektet BMVI - saksbehandlingskapasitet og kompetanseheving på visumfeltet. Vi gjennomførte planlagte aktiviteter i henhold til prosjektplanen, herunder utbedringer i Utlendingsforvaltningens visumsystem (NORVIS), forbedret retningslinjer, bedret samarbeid mellom berørte etater i Norge, samt gjennomførte kompetanseutvikling av utenriksstasjonene og internt.

Vi forventer at innkomne saker vil øke i 2025⁵, og prioriterer fortsatt å behandle førstegangssøknader innen fristen.

3.2.3 Færre behandlede statsborgerskapssaker

Vi behandlet 25 prosent færre saker om statsborgerskap enn i 2023, fordi vi er færre ressurser til å behandle disse sakene. Vi klarte likevel å redusere restansen med 4 100 saker, ettersom vi fikk inn færre saker enn i fjor og færre enn vi forventet ved inngangen til året. Likevel venter 20 000 på svar på søknad om norsk statsborgerskap.

Automatiseringsgraden er på 39 prosent, mot 42 prosent i 2023⁶.

3.2.4 Fortsatt noe nedgang i restansen for saker om permanent oppholdstillatelse

Også for søknader om permanent oppholdstillatelse mottok vi færre søknader enn året før. Vi behandlet om lag 550 flere saker enn mottatt, slik at antall som venter på svar ble redusert i løpet av året. Likevel er det fortsatt 6 200 som ikke har fått svar på sin søknad. Median ventetid ved utgangen av året var 433 dager, en økning på 49 dager siden samme tid i fjor.

3.2.5 R 2: Saksbehandlingstid for arbeidssaker som faglært og sesongarbeider

I 2024 mottok vi 10 300 faglærtsaker og behandlet 9 500. Det vil si at antall som venter på å bli behandlet økte med 800.

I 2023 reduserte vi median ventetid gradvis i løpet av året som en effekt av at vi fikk en ettårs tilleggsbevilgning på 10 mill. kroner gjennom revidert nasjonalbudsjett 2023. Tilleggsbevilgningen gjorde at vi gikk inn i året med stabilt korte ventetider. Vi klarte derfor å holde

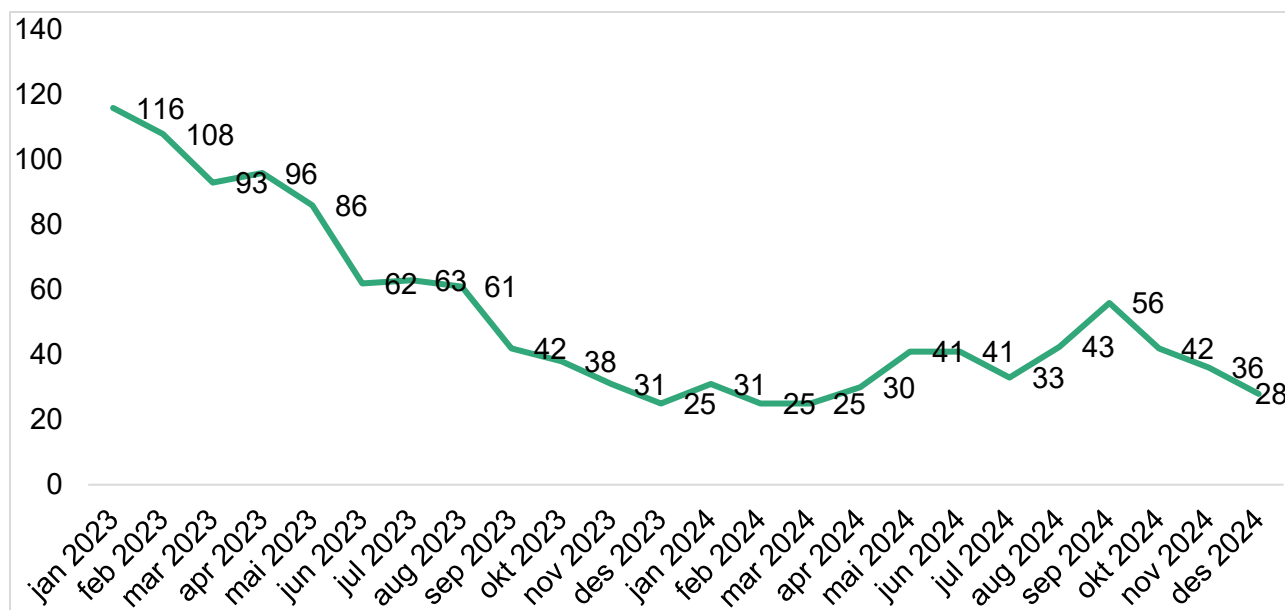
⁴ UDI behandler både førstegangssaker og klager fra ambassadene. Førstegangssaker er tvilssaker som ambassadene sender til oss. I klagesaker har ambassadene først avslått. Når vi skriver visumsaker, mener vi både førstegangssaker hvor UDI fatter vedtak og klager på vedtak fattet av utenriksstasjonene, med mindre annet er presisert.

⁵ BGU januar 2025

⁶ Merk at vi, som omtalt i første tertialrapport, har endret måten vi beregner automatiseringsgraden fra 2024. I årsrapporten for 2023 ble automatiseringsgraden rapportert til 39 prosent, mens den etter ny beregningsmåte vil være 42 prosent for 2023.

en median ventetid på 33 dager i 2024 totalt sett, men med variasjoner i løpet av året. Vi prioriterte å behandle faglærtsaker mot slutten av året, noe som resulterte i en ventetid rett under kravet ved utløpet av året.

Figur 6 Median ventetid i antall dager behandlede faglærtsaker i 2023 og 2024

47 prosent av sakene ble behandlet innen 30 dager. Det er en betydelig økning fra 27 prosent i 2023, hvor vi som nevnt hadde lang ventetid første delen av året. Faglærtsaker er en høyt prioritert portefølje.

Det er nå 1 500 saker⁷ som venter på å bli behandlet. Disse har en median ventetid på 103 dager. Det er en økning både i antall som venter og hvor lenge de har ventet sammenlignet med i fjor. En hovedårsak til økningen er at vi fortsatt får inn søknader der vi har mistanke om falske dokumenter eller falske opplysninger. Det gjelder over halvparten av sakene som venter. Det er ingen vesentlige endringer når det gjelder bransjer eller land. De fleste sakene er knyttet til arbeid på yrkesfaglig nivå.

For å løse sakene der det er mistanke om falske dokumenter eller opplysninger, har vi jobbet med ulike metoder for å undersøke opplysningene i sakene, også med tanke på å forsøke å unngå tidkrevende verifiseringer. Vi behandlet noen av de eldste av disse sakene, men prioriterte å holde ventetiden på de ordinære faglærtsakene og hadde derfor en økning i restansen. Avslag på grunn av falsk dokumentasjon kan føre til at færre søker på uriktig grunnlag, og den effekten mister vi når disse sakene blir liggende ubehandlet.

Årlig fastsettes en kvote på antall faglært førstegangstillatelser UDI kan gi uten at vi vurderer arbeidsmarkedet i hver enkelt sak vi skal innvilge⁸. Kvoten i 2024 var på 6 000, og vi innvilget 3 900 innenfor kvoten. Det er en nedgang på 29 prosent fra samme periode i fjor. Nedgangen henger i hovedsak sammen med at vi behandlet færre saker enn i fjor.

3.2.6 Økt ventetid for saker om familieinnvandring hvor referansepersonen er arbeidsinnvandrers

Søknader om familieinnvandring hvor referansepersonen er arbeidsinnvandrers blir behandlet samtidig med søknaden om arbeidsinnvandring hvis de leveres samtidig.

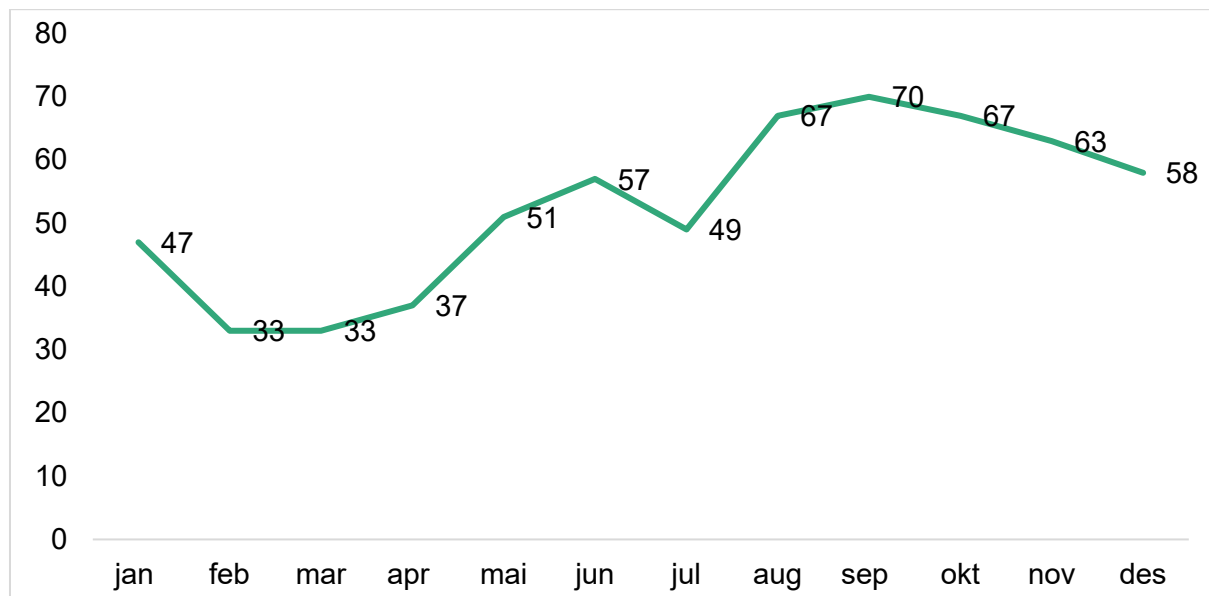
⁷ Klager er her ekskludert

⁸ Jf. utlendingsforskriften §§ 6-1 4 og 6-12

I tilfeller der søknaden om familieinnvandring kom senere, måtte vi sette saken på vent andre halvdel av året for å kunne prioritere arbeidet med faglærtsaker. Dette bidro til at både antall saker som venter økte med 590 saker i løpet året, og median ventetid for behandlede søknader om familieinnvandringssaker hvor referansepersonen er arbeidsinnvandrer økte i andre halvdel, slik figur 7 under viser.

Ny og vesentlig forbedret automatiseringsløsning er planlagt lansert i mars. Den vil imidlertid kun bli tatt i bruk for søknader fremmet fra Norge fordi UD ser utfordringer med å utvikle en informasjonsinnsamlingsløsning for søknader fremmet fra utlandet. Vi arbeider for å få landet dette.

Figur 7 Median ventetid for behandlede saker om familieinnvandring hvor referansepersonen er arbeidsinnvandrer

3.3 Fortsatt nedgang i oppholdstillatelser som student

Nedgangen i antall søknader om oppholdstillatelse som student som følge av at regjeringen innførte studieavgift for gradsstudenter fra land utenfor EØS og Sveits fra høstsemesteret 2023 vedvarte. Vi mottok 4 000 saker i 2024, mot 4 800 i 2023 og 6 700 i 2022. Ventetiden for søknader om oppholdstillatelse som student ble redusert sammenlignet med året før.

Vi forventer at den største effekten av endringen nå er tatt ut, men anslår fortsatt noe nedgang neste år.

Nytt av året er at vi ga studenter som søker om fornyelse av studietillatelsen sin mulighet til å ta i bruk heldigital søknad med eID. Dette er omtalt i avsnitt 3.7.1

3.4 Sesongarbeid

I 2024 var median saksbehandlingstid på 40 dager, en økning på 7 dager siden 2023. Vi behandlet 755 flere saker enn året før, en økning på 20 prosent. Vår vurdering er at vi i all hovedsak leverte på kravet om å behandle søknaden innen arbeidsstart i saker hvor vilkårene for en tillatelse var oppfylt.

3.5 Utvisning

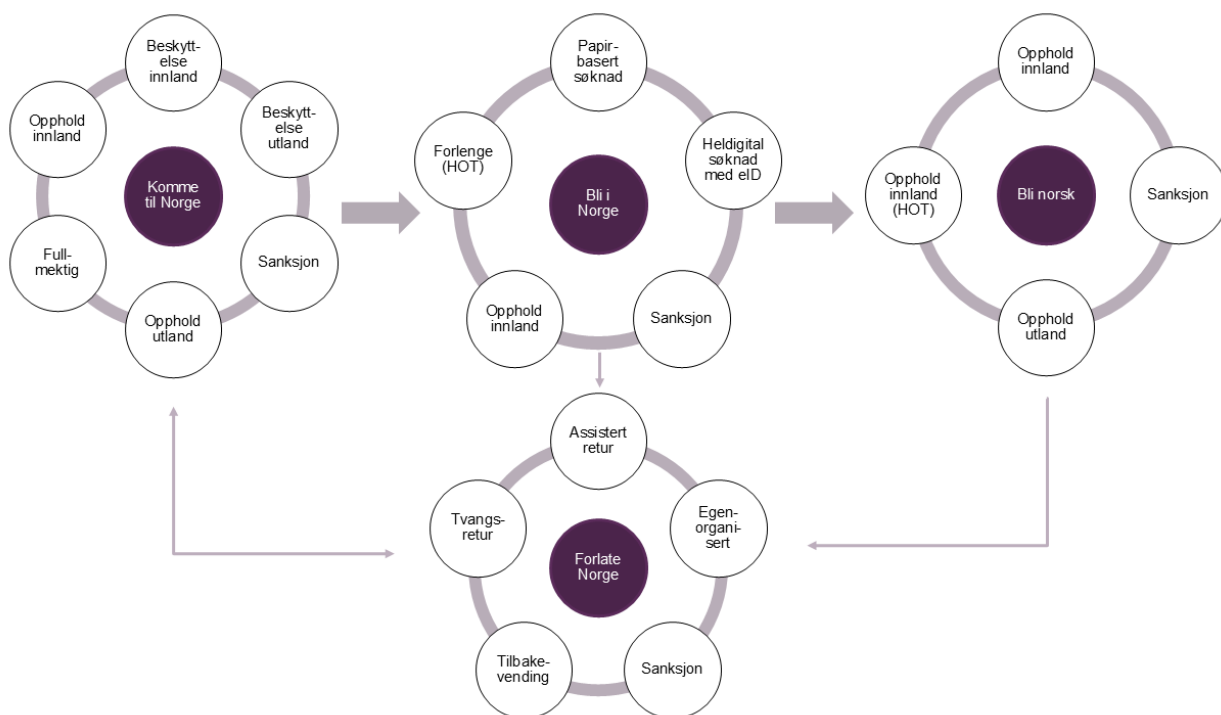
Økningen i innkommende utvisningssaker fortsatte. Det var en oppgang på 53 prosent (fra 4 000 til 6 100 saker) fra 2022. I 2024 kom det 430 flere saker enn året før. Utvisningssaker

som følge av brudd på utlendingsloven holdt seg fortsatt på et høyt nivå som følge av at det ble avdekket misbruk i søknader om oppholdstillatelse (se avsnitt 3.2.5 om arbeidssaker og 3.12 om EØS).

Utvisning er en prioritert portefølje. I 2024 behandlet UDI flere saker og klager enn tidligere år, med totalt 5 800 saker. Det bidro til at restansen kun økte med 300 saker til tross for den betydelige økningen i antall innkommende saker.

3.6 Bedre saksflyt i utlendingsforvaltningen

3.6.1 Migrasjonsløpet og samarbeid på tvers

Figur 8 Migrasjonsløpet

UDIs nåværende virksomhetsmål er å levere brukervennlige og effektive tjenester hvor vi legger til rette for et helhetlig migrasjonsløp med sammenhengende tjenester fra første søknad om oppholdstillatelse til et mulig statsborgerskap. Det skal vi klare ved å forenkle, digitalisere og automatisere tjenestene i migrasjonsløpet, samtidig som vi har et forsvarlig kontrollnivå. I 2024 definerte vi migrasjonsløpet for hele utlendingsforvaltningen. Migrasjonsløpet er en enkel beskrivelse av brukerreisen basert på ulike behov personer som kommer til Norge har, men hvor vi også tar høyde for samfunnets kontrollbehov.

Migrasjonsløpet som er illustrert i figur 8 gir et godt utgangspunkt for å standardisere arbeidsflyt og prosedyrer. Den gir et grunnlag for kontinuerlig forbedring ved å identifisere områder for innovasjon og optimalisering i prosessene. Dette bidrar til å sikre at systemet klarer å tilpasse seg endrede krav og behov.

Ved å analysere migrasjonsløpet kan vi identifisere mulige risikoer og sårbarheter i systemet. Det gjør det mulig å iverksette tiltak for å redusere risiko og øke systemets pålitelighet og sikkerhet. Vi oppdaterte retningslinjer og økte kunnskapen om risikostyring. Det førte til flere initiativ til forenklinger, som vi må jobber videre med å realisere.

Med økte krav fra brukerne våre om sammenhengende tjenester fra det offentlige, men også forventninger fra samfunnet om å ivareta vår kontrollrolle på en god måte og å se ulike

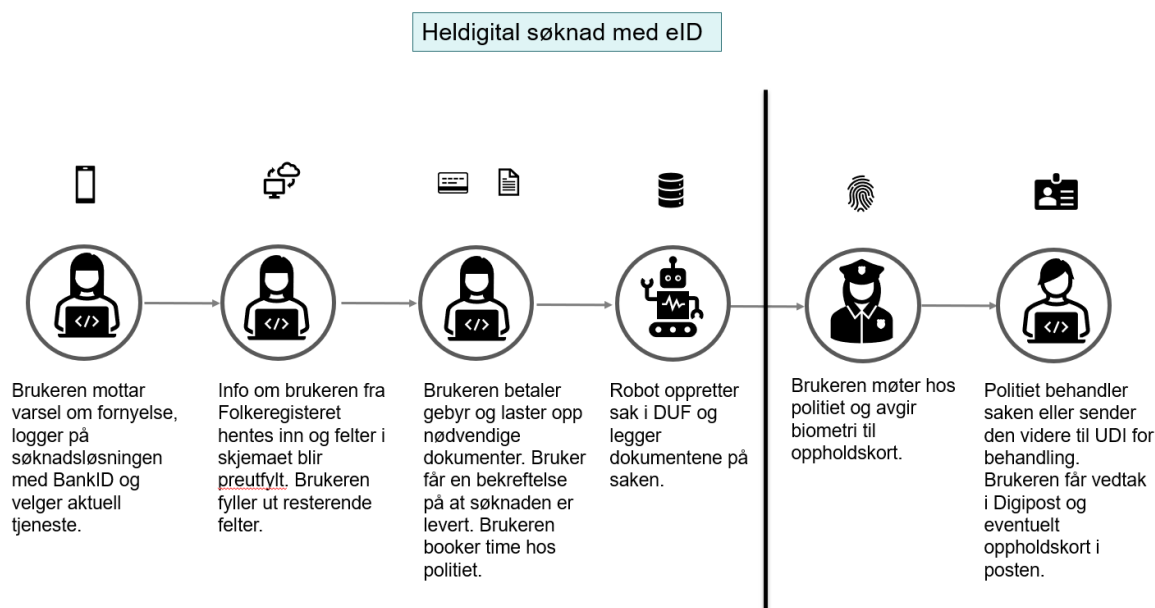
samfunnsoppdrag i tilstrekkelig sammenheng, tok UDI initiativ til å etablere et Strategisk forum for helhetlige tjenester. Forumet er tenkt å være en tverretattlig koordineringsarena på tvers av sektorer og samfunnsoppdrag med mål om effektiv, rettssikker og brukervennlig utlendingsforvaltning.

3.7 Effekter av gjennomførte tiltak

3.7.1 Heldigitale oppmøtefrie tjenester – heldigital søknad med eID

Før sommeren ga vi studenter som søker om fornyelse av studietillatelsen sin mulighet til å ta i bruk heldigital søknad med eID i en pilot. Det innebærer at brukere som har eID på høyeste sikkerhetsnivå, kan levere søknad om fornyelse av studietillatelsen heldigitalt, inkludert at dokumenter kan lastes opp på saken. Sakene blir automatisk opprettet i systemene våre når søknaden er fylt ut, gebyret betalt og dokumenter lastet opp. Det er ikke lenger behov for å møte opp fysisk hos politiet for å levere søknaden. Etter gode erfaringer i piloten utvidet vi i desember løsningen til også å omfatte familieinnvandrere som søker om fornyelse av tillatelsen sin. Løsningen innebærer også at foreldre kan søke digitalt på vegne av barna sine hvis de logger på med eID og foreldreansvaret er registrert i Folkeregisteret.

Figur 9 Illustrasjon heldigital søknad med eID

Gevinsten for brukerne er at det blir enklere å søke om fornyelse i tide for å bevare rettigheten til videre opphold i Norge automatisk inntil fornyelsen er behandlet, og at søknadsinnleveringen ikke lenger er betinget av at de får en time for oppmøte hos politiet. Det gir igjen gevinster for forvaltningen fordi det medfører færre henvendelser fra brukere og fra andre etater om lovlig opphold og rett til arbeid som må håndteres manuelt. I tillegg ligger det gevinster både hos brukerne og forvaltningen i at de slipper å håndtere fysiske dokumenter. I perioden etter at familieinnvandrere ble koblet på denne løsningen, har forvaltningen ukentlig mottatt mellom 100 og 200 heldigitale søknader med eID.

UDI og politiet har jobbet sammen for å etablere den nye brukerreisen. Vi vil jobbe videre både med å rulle den ut til nye brukergrupper, og samtidig forbedre løsningen. Da vil det være aktuelt å vurdere om vi kan kutte oppmøter ved å gjenbruke biometri som er tatt i forbindelse med tidligere søknad.

Vi har fortsatt enkelte brukergrupper som må levere søknadsskjema på papir. Den største gruppen er personer med beskyttelse som skal fornye tillatelsen sin. Etter at vi ga muligheten for eID-pålogging på søknadsløsningen i vår, har vi hatt som mål å kunne tilby en digital søknadsløsning for denne gruppen. Dette har vist seg å være mer ressurskrevende enn vi hadde håpet. Vi vil i løpet av 2025 ta stilling til om vi kan få utviklet en slik løsning.

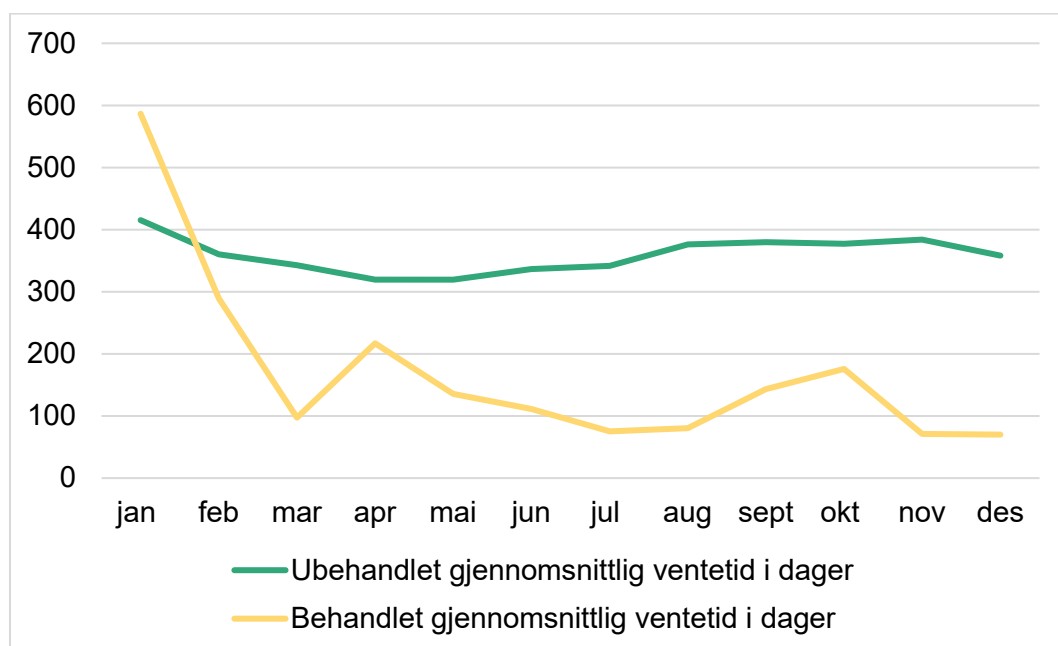
3.7.2 Løpende og standardisert klagesaksbehandling

I juni innførte vi løpende klagesaksbehandling for alle sakstyper. Det innebærer at klager skal behandles fortløpende, og av samme saksbehandler som behandlet søknaden. Effekten vi ønsker å oppnå er at klagesakene behandles uten ugrunnet opphold, og dermed at brukerne raskere får en avklaring på sin oppholdsstatus.

I perioden juni 2024 til og med desember 2024 mottok vi 4 250 klager⁹, hvorav 1 000 var ubehandlet ved årsslutt. Gjennomsnittlig ventetid på de 3 250 klagene som ble behandlet var 25 dager. Til sammenligning mottok vi om lag like mange klager de samme månedene i 2023, hvorav vi behandlet 2 900 med en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 34 dager.

Antall klager som ventet på å bli behandlet ble redusert med 660. Som figur 10 viser ble gjennomsnittlig ventetid for behandlede klager redusert, samtidig som ventetiden på ubehandlede klager var stabil.

Figur 10 Ventetider klager 2024

Vi samarbeider godt med Utlendingsnemnda (UNE), som har gitt tilbakemelding på at de ser en positiv effekt av dette tiltaket.

3.7.3 Brukerne benytter Min side

Høsten 2024 lanserte vi første versjon av [Min side](#), en digital selvbetjeningsløsning for brukerne av UDIs tjenester. Vi har utviklet Min side med støtte fra Digidir sin medfinansieringsordning. Løsningen innebærer at brukerne kan logge seg på Min side uavhengig av hvor i brukerreisen de befinner seg, det vil si om de skal søke, har søkt, venter på svar, eller har fått svar på søknaden sin.

⁹ Visumklager hvor UDI er siste klageinstans er ekskludert

På Min side får brukerne tilgang til to tjenester:

- Informasjon om meg
- Mitt opphold

«Informasjon om meg» gir brukerne mulighet til å se navnet, adressen og kontaktinformasjonen UDI har registrert om dem. «Mitt opphold» gir brukerne informasjon om eget opphold i Norge. Brukere som har lovlig opphold, kan også laste ned bekreftelse på dette. For å få tilgang til «Informasjon om meg» og «Mitt opphold», må brukerne kunne logge på Min side med ID-porten og være over 18 år. Min side gir i tillegg brukerne tilgang til egne søknader, ved å lenke til den eksisterende tjenesten Mine søknader. I Mine søknader kan brukerne laste opp dokumenter til søknaden, betale søknadsgebyret og bestille time for oppmøte hos politiet i forbindelse med søknaden.

Brukerne benytter Min side. De logger seg inn, og finner de ulike tjenestene de har tilgang til. Fra lansering 29. oktober og ut 2024 hadde Min side over 120 000 besøk¹⁰. Vi ser at de sjekker egen kontaktinformasjon, og endrer den når den er feil, for eksempel ved flytting eller etter å ha endret egen e-postadresse. Mange brukere bruker også Min side til å hente ut en bekreftelse på at de har lovlig opphold i Norge selv, fremfor å kontakte UDIs veiledningstjeneste. Ut fra hvordan vi ser at brukerne har brukt Min side frem til nå, tror vi at Min side kan bidra til bedre samhandling mellom brukerne og UDI. På sikt kan også tjenestene på Min side bidra til at de får mindre behov for å kontakte UDI.

3.7.4 Gjennomgang av modussaker

Pågående og systematisk misbruk av utlendingsforvaltningens tjenester refererer til vedvarende og organisert utnyttelse for å oppnå uberettigede fordeler eller unngå lovbestemte krav.

I 2024 startet UDI arbeidet med å kartlegge modussaker og hvor i migrasjonsløpet systematisk og pågående misbruk oppstår. Vi fant at de fleste modusene oppstår ved første gangs søknad. Hvis vi ikke stopper misbruket her, kan det følge personen, og i noen tilfeller også familien, videre i migrasjonsløpet. Vi må derfor jobbe tettere sammen i migrasjonsløpet for å innhente og dele informasjon om misbruk og ikke minst rundt tiltak.

Gjennom en bevisst kontrollinnsats ved første gangs søknad har vi avdekket forsøk på misbruk av et visst volum. Søkere la frem falske kontrakter og vitnemål fra fiktive universiteter i søknader om oppholdstillatelse som faglært. Gjennom effektiv kontroll, raske avslag og vedtak om innreiseforbud til hele Schengen, stopper vi forsøket på misbruk og forhindrer følgeproblemer senere i migrasjonsløpet.

Et annet tiltak var rettet mot misbruk i kvoteordningen for overføringsflyktninger. Misbruket består i at kvinner «women and girls at risk» som inngår i kvoteuttak, tilbakeholder informasjon om sivilstatus og det dukker så opp ektefelle og søknad om familiegjenforening i etterkant. I en pågående pilot gjør UDI undersøkelser både før og etter ankomst til Norge og setter inn relevante tiltak.

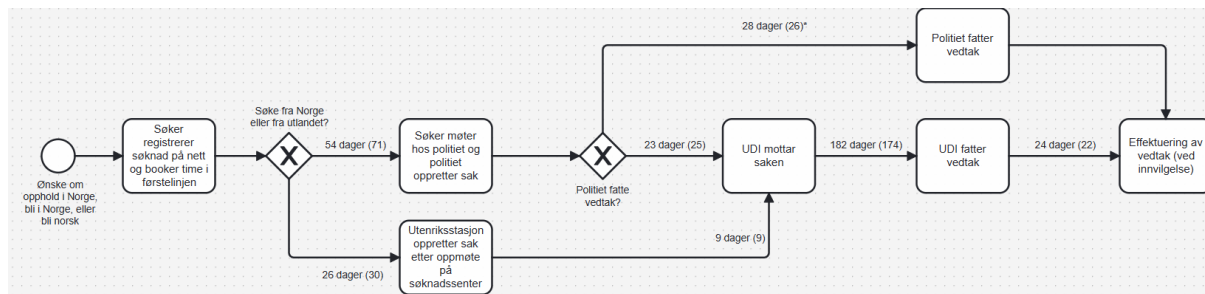
3.8 Endringer i ventetid i ulike deler av kjeden i utlendingsforvaltningen

Under rapporterer vi på gjennomsnittlig ventetid i de ulike delene av prosessen fram til vedtak i UDI for noen utvalgte sakstyper i 2024. Tallene for 2023 står i parentes. Når det gjelder ventetiden som er oppgitt i de sakene der politiet fatter vedtak så gjelder det søknader levert i 2024, og i parentes ventetiden for søknader levert i 2023.

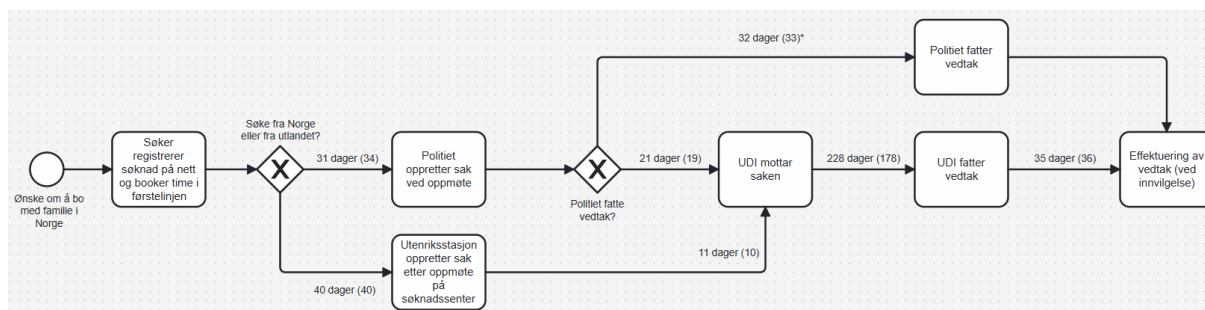
¹⁰ Ikke unike brukere besøkende, men innlogginger på Min side, både med ID-porten og med brukernavn og passord.

Den samlede vurderingen er at ventetiden fra søknad til oppmøte hos politiet fortsetter å kortes ned for alle sakstypene, og særlig for søknader om statsborgerskap. UDI bruker imidlertid lengre tid på å fatte vedtak i saker om statsborgerskap og familieinnvandring.

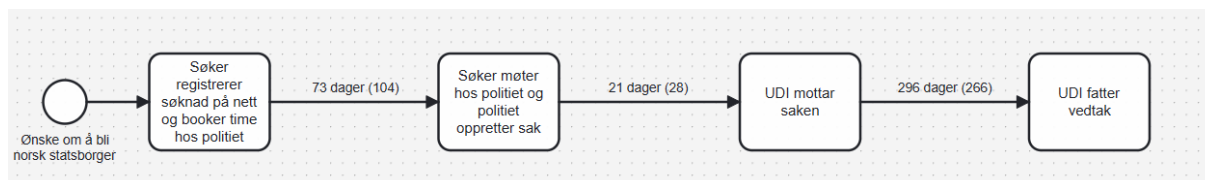
3.8.1 Alle saker søkt på nett

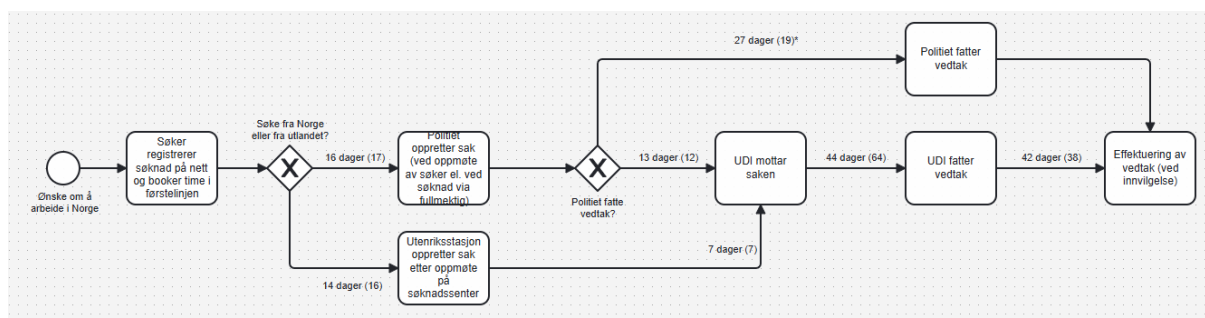
3.8.2 Familieinnvandringssaker

3.8.3 Statsborgerskap

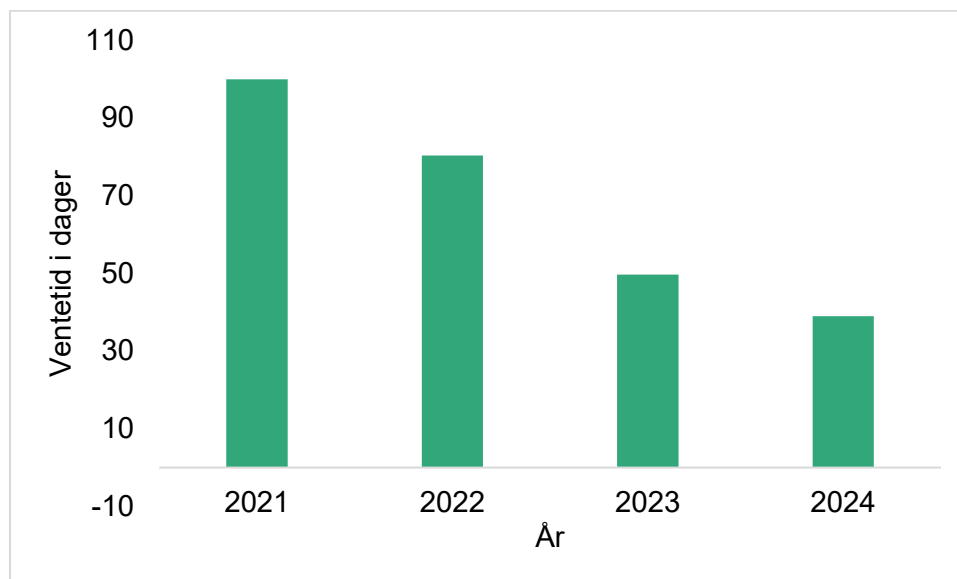

3.8.4 Arbeid

Figurene over viser ventetidene for de sakene hvor UDI har fattet vedtak i 2024. Mange av dem som fikk søknaden sin behandlet i UDI, leverte imidlertid inn søknaden før 2024. Vi tar derfor med ventetiden på timeavtale i politiet de fire siste årene.

Figur 11 Tid fra registrering på nett til oppmøte

Figuren viser gjennomsnittlig ventetid i antall dager fra søknad er registrert på nett, til saken er opprettet av politiet fra 2021 til 2024. Utvalget viser søknader som har fått et vedtak eller en beslutning i politiet eller i UDI. I 2021 var ventetiden i gjennomsnitt 100 dager, mens ventetiden i 2024 i gjennomsnitt var 39 dager.

3.9 Utvikling, digitalisering og effektivisering

3.9.1 Regelverksutvikling – tilrettelegge for digitalisering og effektivisering

Vi har over noen år arbeidet med forslag til regelverksendringer for å få til et mer digitaliseringsvennlig regelverk – hvor hovedfokus har vært økt effektivitet i saksbehandlingen og økt brukervennlighet. Ved å foreta forenklinger i regelverket vil vi få et regelverk som gir grunnlag for mindre kompliserte vurderinger og mer effektiv informasjonsinnhenting og -utveksling. Regelverksendringer vil videre kunne legge til rette for økt automatisering og digitale tjenester. Ved å øke brukervennligheten, vil regelverksendringer kunne legge til rette for at brukerne forstår vilkårene for tillatelser bedre, og derfor hindre ubegrunnede og ufullstendige søknader.

Utlendingsdirektoratet arbeidet tett med Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2024 for å utarbeide en mer digitaliseringsvennlig statsborgerlov, hvor det blant annet kan bli lagt til rette for oppmøtefrie tjenester, teknologinøytralitet, samt å forenkle måten oppholdstid blir beregnet på, noe som er komplisert i dag.

Vi har videre startet en helhetlig gjennomgang av utlendingsregelverket med mål om å fremme forslag til regelverksendringer for økt digitalisering, effektivitet og brukervennlighet. Dette arbeidet foregår i tett samarbeid med andre etater, slik som Utlendingsnemnda, politiet og Utenriksdepartementet. Gjennomgangen i 2024 tok for seg materielle bestemmelser, og vi vil arbeide videre med prosessuelle bestemmelser i 2025. I gjennomgangen har vi foreløpig utredet forslag om å forenkle kompliserte vurderinger, definere begreper, redusere behovet for skjønsmessige vurderinger og redusere kompleksiteten i regelverket.

3.9.2 R 12: Forprosjektet basismodernisering ModUlf

Sammen med UNE, og i tett samarbeid med politiet og UD, leverte UDI i januar 2024 gjennom forprosjektet Modernisert utlendingsforvaltning (ModUlf), endelig versjon av det

sentrale styringsdokumentet (SSD) om modernisering av IT i utlendingsforvaltningen. Dette har vært gjenstand for en ekstern kvalitetssikring gjennom en KS2-prosess, og programmet har en styringsramme på 1 724 mill. kroner (2023-kroner) med oppstart i 2025.

I tillegg til den omfattende kvalitetssikringsprosessen har ModUlf etablert en programstruktur og -organisasjon som gjør at utlendingsforvaltningen er klar for oppstart fra januar 2025, herunder etableringen av et programkontor. Videre har flere leveranser vært knyttet til forprosjektet, som tiltaket kortsiktige endringer i Norvis, som har vært finansiert gjennom EUs grense- og visumfond BMVI.

3.9.3 Modernisering av person (ModPerson)

Modernisering av person startet gjennomføringsfasen i august 2022 med siste leveranser til produksjon i juni 2024.

Prosjektet har vært et første steg i en planlagt større restrukturering av UDIs systemportefølje. Gjennom prosjektets leveranser økes kvaliteten på registre i utlendingsforvaltningen (ULF). Prosjektet bidrar til kvalitetsheving av den informasjonen som brukes i saksbehandlingen, samt deles med Folkeregisteret og andre aktører.

Med prosjektet ble det laget et nytt personregister med persondata som kan knyttes til en person og som kan være relevante uavhengig av sakstype. Prosjektet utviklet også en applikasjon som støtter og forbedrer arbeidet med ID-avklaring.

Det er gjennomført en rekke aktiviteter knyttet til slette- og ryddetiltak som sammen med tiltak om strengere valideringsregler og kryssvalideringer er med å forbedre kvaliteten på våre persondata. Leveransene fra prosjektet gir med dette et godt grunnlag for videre forbedringsarbeid.

3.9.4 O 5: Internasjonal portefølje Schengen IT-tilpasninger

Alle prosjekter hadde god fremdrift gjennom året, og hovedmålet i 2024 var forberedelse til GoLive av Entry Exit System (EES) i november. Medio oktober vedtok EU å utsette startdato på EES på grunn av feil og mangler i den sentrale løsningen.

I tillegg til utsettelse av EES på EU-nivå ga forsinkelser i tekniske og funksjonelle beskrivelser fra EU gitt forsinkelser i oppstart i de nasjonale tiltakene i forbindelse med ny VIS-forordning og ny Eurodac-forordning.

Justis- og beredskapsdepartementet engasjerte sammen med Finansdepartementet Marstrand til å gjennomføre en supplerende analyse (stoppunktsvurdering) av Schengen IT som ventes avsluttet i første kvartal 2025. Den reviderte tidsplanen fra Schengen innebærer at programperioden blir ytterligere utvidet med minst tre år.

3.10 R 7: Tilbakekallssaker

Ved utgangen av 2024 hadde UDI 1 800 ubehandlede tilbakekallssaker og klager til behandling. Selv om det var en gradvis positiv utvikling i antall ubehandlede tilbakekallssaker, er det fortsatt en for høy andel gamle saker etter statsborgerloven.

Tilbakekall av tillatelser var ett av flere tiltak i tildelingsbrevet for 2024 for å oppnå det overordnede målet om at alle som oppholder seg i Norge skal ha avklart identitet og lovlig opphold. Både politiet og UDI kan opprette sak om tilbakekall på bakgrunn av ny informasjon, enten fra personen selv eller fra andre.

De to siste årene har UDI halvert restansen i denne porteføljen. Gjennom tydelige styringssignaler i tildelingsbrevet har vi fått god kontroll på saker vi oppretter selv og konkretisert hvilke saker i restansen vi skal prioritere for videre oppfølging. Det førte til ytterligere reduksjon av restansen i 2024 med 460 saker.

Antallet innkommende saker (klager utelatt) gikk også noe ned fra 1 500 i 2023 til 1 400 saker i 2024. Hvis vi ser på enkelte subsakstyper, er imidlertid bildet litt mer variert. Tilbakekall av midlertidig kollektiv beskyttelse til ukrainere var mer enn doblet siden 2023 da det kom inn 22 saker, mot 257 i 2024. Sistnevnte knytter seg i hovedsak til hjemreiser til Ukraina. Økning kommer som følge av instruks GI-03/2020 fra desember 2023, som begrenser ukrainernes mulighet til å reise til hjemlandet uten at det får konsekvenser. Et flertall av sakene endte i vedtak om henleggelse ettersom det ikke forelå grunnlag for tilbakekall.

Innkommende saker (klager utelatt) om tilbakekall av statsborgerskap holdt seg stabilt med 140 saker i 2024, mens det ble opprettet noe færre saker basert på tillatelse gitt etter søknad om beskyttelse; fra 335 til 235 (tilbakekall av kollektiv beskyttelse utelatt). Reduksjonen skyldes at vi prioriterer å opprette saker hvor det er viktigst å reagere med tilbakekall og hvor det ligger an til retur.

UDI behandlet til sammen 2 200 tilbakekallssaker i 2024 mot 3 100 i 2023. Restansene gikk ned med 460 saker mot 1 170 året før. Det skyldes at en stor del av restansen ble redusert gjennom henleggelse i 2023, noe som er mindre ressurskrevende. Potensialet for henleggelse har flatet noe ut, og det var i 2024 en betydelig større andel vedtak hvor vi har kalt tilbake tillatelsen.

3.10.1 Behandlede saker og utfall i sak

I 2024 jobbet UDI målrettet med å prioritere tilbakekallssaker som har stoppet behandlingen av relaterte, ofte gamle familiegjenforeningssaker. Det førte blant annet til færre brukerhenvendelser til UDIs veiledningstjeneste.

Videre prioriterte vi nye saker som ble opprettet i 2023 og 2024. Det gjorde at saksbehandlingstiden ble redusert fra 640 dager i 2023 til 235 dager i 2024. I 2023 var saksbehandlingstiden særlig høy, ettersom vi i all hovedsak behandlet eldre saker.

Tabell 7 Vedtak om tilbakekall i UDI 2024 etter hjemmel og utfall

Hjemmel	Henleggelse	Ja til tilbakekall	Nei til tilbakekall	SUM
sbl 26 2	208	65	20	293
sbl 26 3	5	32	6	43
utl 37 1	129	29	4	162
utl 63	356	704	74	1 134
Totalt	698	830	104	1 632

Antall henleggelse ble nesten halvert sammenlignet med 2023 (700 mot 1 320). 2023 skilte seg ut da særlig mange gamle saker ble henlagt dette året. Flere saker ble tatt til realitetsbehandling i 2024 og flere saker enn tidligere endte med vedtak om tilbakekall (830 mot 790 i 2023).

I saker der vilkårene for tilbakekall er oppfylt skal vi vurdere om personen likevel fyller vilkårene for å få en ny oppholdstillatelse i Norge. Det kan for eksempel oppstå behov for å gi en tillatelse til samme person med ny identitet eller fordi beskyttelsesbehovet fortsatt er der. Tillatelsene kan i slike tilfeller ofte være begrenset med hensyn til varighet og rett til å søke om familiegjenforening.

I saker om tilbakekall etter statsborgerloven ligger det en betydelig sanksjon i å miste det norske statsborgerskapet med rettighetene og vernet det innebærer. Personen vil normalt gå

tilbake til sitt opprinnelige statsborgerskap. Hvis vi innvilger en ny tillatelse, kan den være begrenset, personen kan bli ilagt tilleggstid og i noen tilfeller nektes permanent oppholdstillatelse.

I 2024 var det flere personer som ikke fylte vilkårene for ny tillatelse etter at tilbakekallssaken var behandlet. I 2023 var det 390 personer, mens tallet var 500 i 2024. Det er en økning på nesten 30 prosent og er i tråd med styringssignalet om å prioritere sakene som ikke ender med ny tillatelse.

Tabell 8 Vedtak om tilbakekall i UDI i 2024 etter hjemmel og om personen i ettertid er innvilget oppholdstillatelse¹¹

Vedtakshjemmel	Gitt tillatelse	Ikke gitt tillatelse	Totalt
sbl 26 2	10	55	65
sbl 26 3	9	23	32
utl 37 1	12	17	29
utl 63 1	300	404	704
Totalt	331	499	830

65 prosent av dem som ikke fikk ny tillatelse fikk tilbakekalt en tillatelse som var gitt etter regelverket for enten arbeid eller familieinnvandring. 35 prosent av sakene var tilbakekall av tillatelser som var gitt etter søknad om beskyttelse.

3.10.2 Ressursinnsatsen og saker det er viktig å reagere med tilbakekall i 2024

Det ble særlig gjort en innsats mot saker som gjelder grovt uriktige opplysninger om identitet, for eksempel nasjonalitet, pågående og systematisk misbruk, og saker der det ikke er grunnlag for ny tillatelse. Det er også der vi mener effekten av tilbakekall er sterkest og i tråd med føringene i tildelingsbrevet.

Av alle de behandlede sakene ble 38 prosent opprettet og behandlet i 2024. Det var en økning fra rett under 30 prosent i 2023. Å prioritere nye tilbakekallsaker er et viktig tiltak for å forhindre misbruk av asylinstituttet og stoppe pågående og systematisk misbruk av utlendingsregelverket.

Ressursinnsatsen ble særlig satt inn mot de eldste statsborgerskapssakene i andre halvdel av 2024. Innsatsen blir videreført i 2025. Gjennom året behandlet vi flere gamle saker som stoppet behandlingen av andre relaterte saker som for eksempel søknad om familiegjenforening.

I tillegg fortsatte innsatsen mot nettverkssaker med flere personer, hovedsakelig norske borgere. Sakene er omfattende og tidkrevende å behandle. Typisk for disse nettverkene er at de er organisert, at misbruket har pågått over tid og ofte har forgreninger til andre land i Europa. De kommer fra ressurssterke familier i hjemlandet og har gjerne tilknytning til myndighetspersoner der. Noen har også koblinger til kriminalitet. Tillatelsene til familiemedlemmer vil også bli vurdert tilbakekalt.

¹¹ Kolonnen «gitt tillatelse» inkluderer personer som ikke er gitt ny tillatelse, men som fyller vilkårene for ny tillatelse. I 2024 fattet UDI 14 vedtak om tilbakekall etter sbl § 26 2 hvor det ikke ble gitt ny tillatelse, men vilkårene for ny tillatelse var oppfylt (ingen slike vedtak etter sbl § 26 3).

3.11 EØS

EØS-borgere som vil registrere seg som arbeidstakere i Norge blir vurdert etter utlendingsloven § 117. Det er politiet som behandler sakene. Når de har vært i Norge i fem år kan de søke om varig oppholdsrett etter utlendingsloven § 115. Utenlandske borgere som er familiemedlemmer til en EØS-borger som har oppholdsrett og som selv ikke er EØS-borger, må søke om oppholdskort hvis de skal oppholde seg i Norge i mer enn tre måneder, jf. utlendingsloven § 114 første ledd. Politiet kan innvilge søknader, men dersom saken skal avslås eller det er tvil om vilkårene er oppfylt, blir den sendt til UDI. Utlendingsmyndighetene har en lovpålagt frist til å utstede disse oppholdskortene innen seks måneder.

For første gang var det ingen spørsmål knyttet til behandlingstiden i EØS-sakene da EFTAs overvåkingsorgan, ESA, gjennomførte sitt årlig pakkemøte med Norge i oktober. Det var en konsekvens av at vi har jobbet målrettet med denne porteføljen.

I 2024 lyktes vi med å redusere restansen av EØS-saker med 64 prosent, fra 1 100 saker til 400. I tillegg gikk ventetiden på de behandlede sakene i UDI ned med om lag tre uker, fra 220 til 200 dager.

Resultatene kommer som følge av at UDI har prioritert å opprettholde EØS-kompetanse og kapasitet i organisasjonen i en periode hvor frafall og permisjoner blant medarbeidere ikke er blitt erstattet. I tillegg har vi jobbet risikobasert med porteføljen. Det vil si at vi aksepterer et lavere kontrollnivå i saker hvor dokumentsituasjonen er godt kjent og det ikke foreligger mistanke om misbruk.

3.11.1 R 3: Saksbehandlingstid for søknader om oppholdskort til tredjelandsborgere etter EØS-reglene

Politiet og UDI behandlet i underkant av 1 500 saker etter utlendingsloven § 114 første ledd, som er om lag 100 saker mer enn året før. UDI behandlet 61 prosent av disse, en økning fra 44 prosent året før. I 2024 brukte UDI mer kapasitet på EØS-porteføljen og bygget ned restanser, i motsetning til i 2023, da vi måtte prioritere behandlingen av Brexit-saker.

Politiet behandlet færre saker, som kan forklares med en betydelig nedgang i EØS-søknader til politiet, fra 5 300 i 2023 til 4 400 i 2024.

Flere av sakene som både UDI og politiet behandlet overskred den lovpålagte fristen på 180 dager. Av sakene UDI behandlet, hadde 537 en saksbehandlingstid over den lovpålagte fristen på 180 dager, noe som utgjør 60 prosent. Det er en liten nedgang fra 2023, da andelen var på 63 prosent.

Tabell 9 Saker behandlet etter utlendingsloven § 114 første ledd i 2024

Vedtaksinstans	Median dager	Antall over 180 dager	Totalt antall vedtak
Politiet	65	44	582
UDI	195	537	898
Totalt		581	1 480

I tillegg behandlet vi 930 saker om varig oppholdsrett etter §§ 115 og 116, mot 760 saker året før.

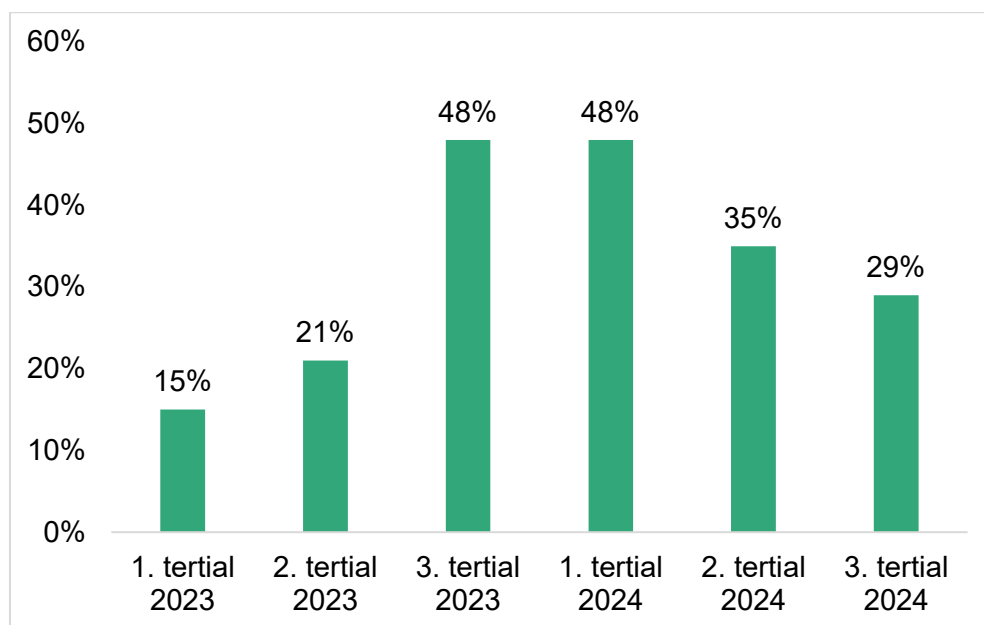
Søknadene om oppholdskort som går over lovpålagt behandlingstid, er i all hovedsak saker hvor søkerne ikke har fremlagt tilstrekkelig dokumentasjon som må innhentes og saker der vi er nødt til å foreta ytterligere undersøkelser, for eksempel gjennom intervju, DNA-test og

bosteds- eller arbeidskontroll. Dette er saker hvor vi mistenker tvangs- eller omgåelsessekteskap og annet misbruk av EØS-regelverket.

Et eksempel på misbruk som vi har identifisert og forfølger, er tredjelandsborgere på annet oppholdsgrunnlag i Norge som søker som samboer etter EØS-regelverket. Det blir presentert en falsk samboerhistorie for å unngå kravet om to års samboertid, noe som blir avdekket ved at opplysningene ikke stemmer med hva som er opplyst i tidligere søknader.

UDI ser at stadig flere saker krever nærmere undersøkelser før vi kan behandle dem. Det skyldes dels økt oppmerksomhet mot å avdekke og forhindre misbruk av regelverket, men også et svar på en generell økt bruk av falske underlagsdokumenter i oppholdssaker.

Figur 12 Andel behandlede saker i politiet og UDI etter utlendingsloven § 114 første ledd der saksbehandlingen er over 180 dager

I hele 2024 sank andelen saker som ble behandlet etter fristen for hvert kvartal. Av alle sakene politiet og UDI behandlet i 2024 gikk 39 prosent av sakene over frist, mot 30 prosent i 2023.

Tabell 10 Antall EØS saker til behandling i UDI per 31.12.2024 etter alder og hjemmel

Antall dager	§ 114 1	§ 114 2	§ 115	§ 116	Totalt til behandling
0-60 dager	44	5	16	6	71
61-180 dager	110	2	19	25	156
over 180 dager	133	1	4	2	140
Sum	287	8	39	33	367

UDI har klart å snu en tendens med en stadig økende og eldre restanse av EØS-saker.

Restansen ved utgangen av 2024 er rekordlav, med i underkant av 400 saker. Andelen saker som er eldre enn den lovpålagte fristen på 180 dager, er redusert fra 50 til 38 prosent.

3.12 Porteføljen for flukt

Hovedbildet for 2024 er at ankomstene fra Ukraina har vært vesentlig lavere enn de to foregående årene, selv om ankomstene av ukrainere også i 2024 har vært av betydelig omfang. Denne porteføljen krever mye oppmerksomhet og ressurser, særlig knyttet til økt behov for manuell håndtering av forlengelser og behandlingen av individuelle søknader om beskyttelse. I 2024 mottok vi totalt 19 200 søknader fra fordrevne fra Ukraina. Det var en nedgang på omtrent 47 prosent sammenlignet med både 2022 og 2023. 18 400 av de fordrevne ble behandlet som kollektiv beskyttelse. 810 fylte ikke vilkårene for kollektiv beskyttelse, og får sakene sine behandlet i ordinær asylprosedyre. Det var en nedgang på 28 prosent fra 2023 i denne søkergruppen.

Utenom Ukraina, var det totale ankomstbildet i 2024 preget av at det kom omtrent like mange ordinære asylsøkere til Norge som året før, men med en liten nedgang. Likevel så vi gjennom året en markant økning i ankomstene av syrere. Totalt kom det 36 prosent flere asylsøkere fra Syria sammenlignet med 2023. Mot slutten av året medførte den politiske og sikkerhetsmessige situasjonen i Syria etter Assad-regimets fall at UDI besluttet å sette søknader om beskyttelse fra Syria på vent inntil videre. Dette innebærer at vi ikke behandler søknader om beskyttelse, hverken for barn, voksne, eller enslige mindreårige.

3.12.1 Sentrale utviklingstrekk i Ukraina-porteføljen i 2024

Omfanget av Ukraina-porteføljen vises ved at det siden krigsutbruddet, og til og med utgangen av 2024, er gitt vedtak om kollektiv beskyttelse til 87 000 personer. I samme periode er det i tillegg innvilget 94 000 første- og andregangsforlengelser av kollektiv beskyttelse. Inkludert avslagene på forlengelsene, har vi i hele perioden fattet totalt godt over 190 000 vedtak. Grunnet behovet for nærmere undersøkelser i enkelte av sakene, måtte vi i hele perioden behandle om lag en tiendedel av alle forlengelsene manuelt. Det utgjør et betydelig antall saker. I tillegg kommer søknadene om individuell beskyttelse fra ukrainere som ikke kvalifiserer til kollektiv beskyttelse. Vi har arbeidet med å foreta nødvendige avklaringer, herunder å avklare asylpraksis, slik at vi har kunnet starte behandlingen av disse sakene i 2024. Vi vurderer løpende situasjonen i Ukraina.

Norge innførte i 2024 flere innstrammingstiltak overfor ukrainere. Siste forskriftsendring kom 27. september, og innebærer at vi nå ikke gir midlertidig kollektiv beskyttelse til dem som kommer fra det som er vurdert som trygge områder i Ukraina, i asylrettslig forstand. Søkere fra disse områdene blir henvist til å søke om ordinær beskyttelse. Vi utvidet antallet områder vi vurderer som trygge i begynnelsen av 2025, og til sammen regner vi nå 14 områder som trygge¹². Andelen fordrevne fra Ukraina som har valgt Norge som destinasjonsland varierte fra måned til måned gjennom 2024. Andelen som har fått midlertidig beskyttelse i Norge av det totale antallet som har fått en slik tillatelse i Europa, var på det høyeste opp mot 6 prosent høsten 2023. Andelen i desember 2024 var rundt 2,4 prosent¹³. I nordisk sammenheng var Norges andel av fordrevne som kom til Norden i 2024 i gjennomsnitt 35 prosent. Til sammenligning lå andelen til Norge ved inngangen til 2024 på 43 prosent, mens den høsten 2023 lå på rundt 60 prosent¹⁴. Mye tyder altså på at innstrammingstiltakene påvirker ankomstene til Norge, selv om det er vanskelig å tallfeste nøyaktig.

UDI gjorde et betydelig arbeid gjennom året med å utvikle de automatiserte prosessene for behandling av Ukraina-saker i samsvar med endringer i regelverk og asylpraksis. I første

¹² Områdene som regnes som trygge i asylrettslig forstand, er primært områder der ukrainske myndigheter har stor grad av kontroll, og hvor Russland har ingen eller liten grad av kontroll og innflytelse.

¹³ Eurostat:

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/migr_asytpfm/default/table?lang=en&category=migr.migr_asyt_r_asytp

¹⁴ Sammenligningen er basert på disse kildene: <https://us.dk/tal-og-statistik/> (Danmark), <https://tilastot.migri.fi/#applications/23330/48?l=en> (Finland) og <https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Statistik.html> (Sverige).

tertiel satte UDI opp en ny robotprosess for andregangsforlengelse av ordningen med kollektiv beskyttelse. Vi tilpasset videre prosessen for andregangsforlengelser til endringen i utlf. § 7-5 a, som trådte i kraft fra 1. juli 2024. Endringen innebærer at personer som tidligere har hatt midlertidig kollektiv beskyttelse, men av ulike grunner har mistet denne tillatelsen, ikke kan få midlertidig kollektiv beskyttelse hvis de søker asyl på nytt. Personer i denne gruppen som returnerer til Norge, vil få søknaden sin behandlet på individuelt grunnlag.

Vi må fortsatt behandle mange forlengelser manuelt. Det er ressurskrevende, og årsaken til at saksbehandlingstiden for kollektiv beskyttelse gikk noe opp i 2024 sett under ett. Nesten alle avslagene på forlengelse av kollektiv beskyttelse gjelder personer som har flyttet fra Norge. Vi har også, etter at asylpraksis for Ukraina ble lagt, avslått en del som befinner seg i Norge på avslagstidspunktet. Vi har gjort tilpasninger i den automatiserte saksbehandlingen som er knyttet til innstrammingen basert på trygge områder.

Før sommeren 2024 startet UDI behandlingen av søknader fra ukrainere om individuell beskyttelse etter utl. § 28. Det er en stor henleggelsesandel i denne porteføljen, og det skyldes i all hovedsak at søkerne trekker søknaden når de får beskjed om at den vil bli vurdert etter det ordinære regelverket for asyl. Vi fattet 59 avslag, hvorav 46 i årets to siste måneder. Ved utgangen av 2024 ventet over 800 ukrainere på å få saken sin individuelt behandlet. Vi forventer en økning i § 28-sakene, som følge av at de som nå kommer fra trygge områder ikke omfattes av ordningen med midlertidig kollektiv beskyttelse.

3.12.2 Ankomster og utviklingstrekk for ordinære asylsøkere

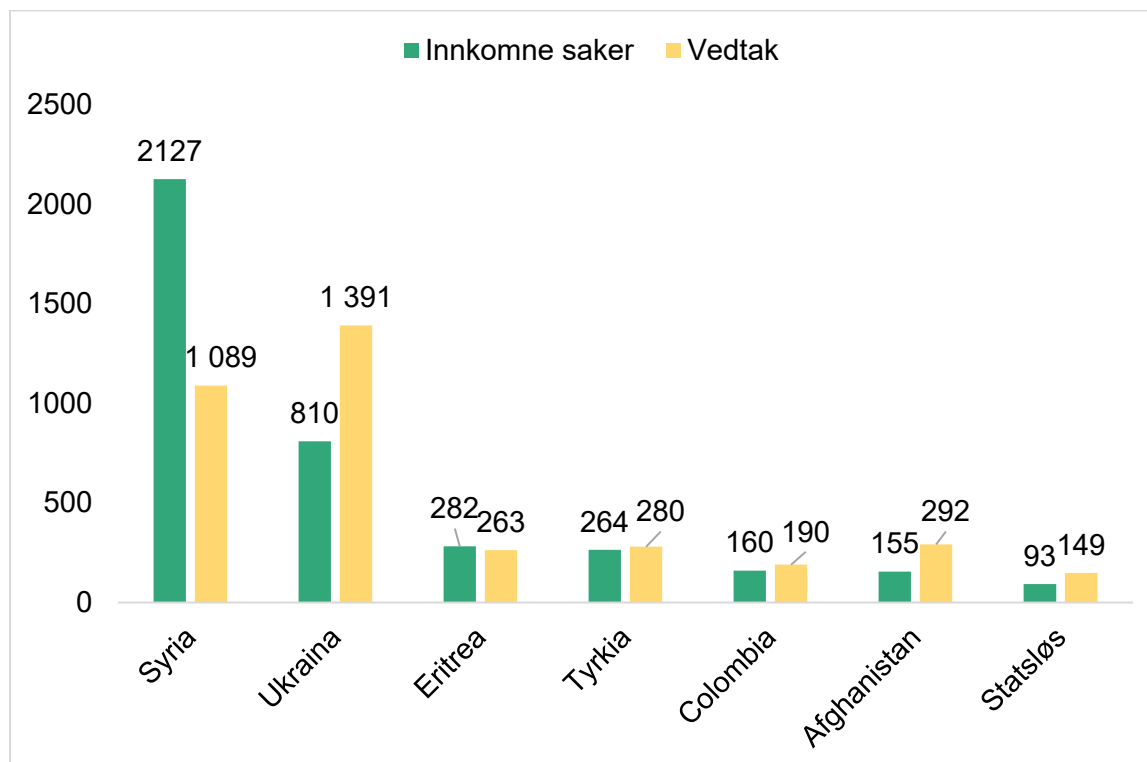
Totalt hadde vi mottatt 4 970 søknader om beskyttelse fra ordinære søkere ved utgangen av 2024. Det innebærer et omtrent likt nivå på ankomstene som i 2023, eller i alt 405 færre asylsøknader i 2024, som utgjør en nedgang på 8 prosent.

Det var en nedgang i ankomster fra alle søkergruppene, med unntak av syrere og statsløse. Syrerne var den klart største gruppen, og dersom vi holder Ukraina utenfor, utgjorde ankomstene fra Syria halvparten av alle asylsøkerne til Norge i 2024. Det er usikkert hvordan den videre utviklingen i Syria vil påvirke ankomstene derfra fremover. Samtidig var det en trend med færre ankomster fra Russland, Tyrkia og Afghanistan. Fra alle disse tre landene var det en stor nedgang i søkere, henholdsvis 62 prosent færre fra Russland, 51 prosent færre fra Tyrkia og 41 prosent færre fra Afghanistan.

Figur 13 gir en oversikt over hvor de største søkergruppene kom fra i 2024. Vi ser at Syria, Ukraina (de som ikke er omfattet av kollektiv beskyttelse) og Eritrea var de landene med flest søknader. Gruppen «statsløse» kan inkludere statsløse fra Syria og palestinere fra Irak, Gaza og Vestbredden. Norge anerkjente Palestina som stat 28. mai 2024, og det ble da mulig for politiet å registrere asylsøkere med palestinsk statsborgerskap. Ved utgangen av året var det registrert 79 palestinske asylsøkere. De kommer i tillegg til de statsløse som inngår i figuren, som altså også inkluderer palestinere.

Utenom kollektiv beskyttelse, var det ved utgangen av 2024 5 000 ordinære asylsøkere som ventet på svar på søknaden sin om beskyttelse, mot 4 600 ved utgangen av 2023.

Figur 13 Antall asylsøknader (kun individuelt grunnlag) og antall vedtak (uten kollektiv beskyttelse) i 2024, syv største land

3.12.3 Status for saksbehandlingen på asylfeltet

UDI jobbet i 2024 systematisk med forbedringer i asyl- og ankomstprosessen. Vi videreutviklet styrings- og analyseverktøy, med sikte på å legge til rette for en mest mulig helhetlig og effektiv prosess. Et innsatsområde har vært utvikling av styringsinformasjon og systemstøtte for informasjonsflyt. I tillegg har vi vært opptatt av å utvikle og tydeliggjøre samhandlingen mellom de ulike aktørene på Nasjonalt ankomstsenter.

Noe som har bidratt til å effektivisere ankomstfasen i asylprosessen, er bruken av Start-plattformen, som er en digital løsning for informasjon til og fra asylsøkerne. I overkant av 15 000 søkere registrerte seg i Start i 2024, noe som tilsvarer 97 prosent av alle voksne asylsøkere. For ukrainere er andelen 98 prosent. Det innebærer en vesentlig forenkling og tidsbesparelse knyttet til registreringen av søknadene.

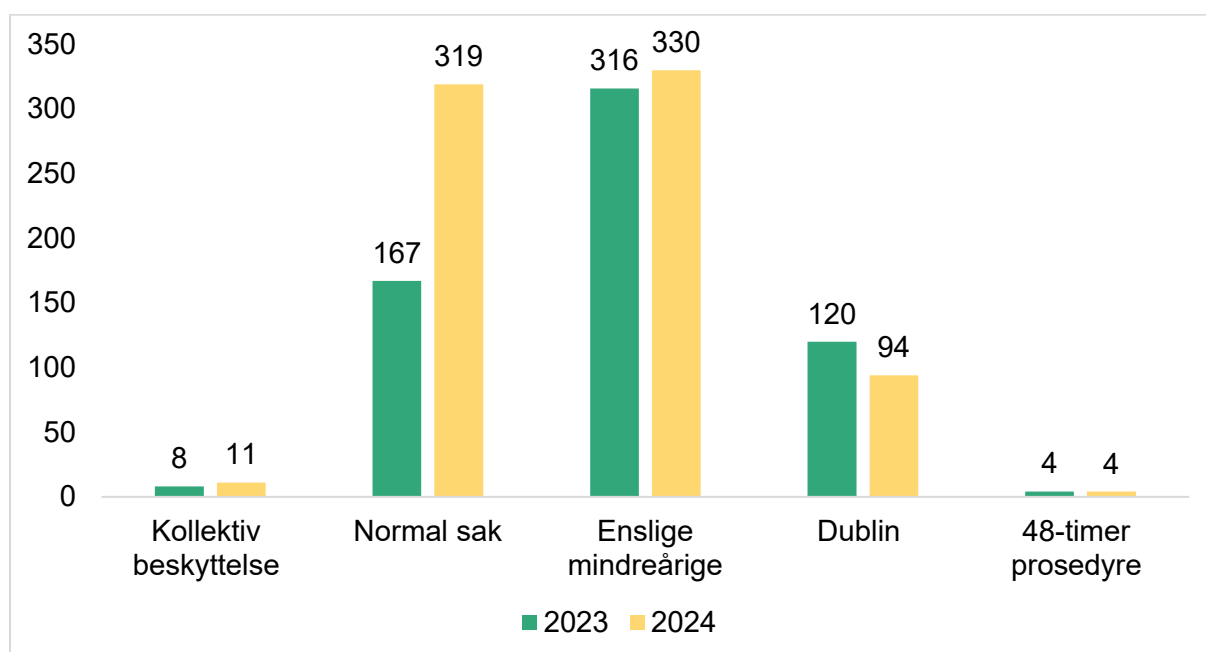
Utfordringene med lange ventetider førte til justeringer og tilpasninger i prioriteringene våre på asylfeltet gjennom året. Vi prioriterte saker som går i hurtigspor og enslige mindreårige asylsøkere, samt å få behandlet nye saker med barnefamilier etter tids- og kvalitetskravene. Underveis i året gjorde vi grep for å styrke innsatsen på de eldste sakene. Til grunn for dette lå en vurdering om at det var nødvendig å fokusere ekstra på disse sakene, siden de skaper utfordringer og fører til stor belastning for søkerne og mottakene. Som en følge av denne prioriteringen, behandlet vi 400 av de eldste sakene våre i 2024, mot 45 slike saker i 2023. Dette var søkere som hadde ventet i minst to år på å få sin sak behandlet.

Totalt gikk saksbehandlingstiden for normalsakene opp sammenlignet med i 2023, slik figur 14 viser. Det må ses i sammenheng med ressursituasjonen, prioriteringene våre og den økte ressursbruken på særlig enslige mindreårige, i tillegg til prioritering av de eldste sakene utover i året. Behandlingen av asylsøknader fra syrere ble satt på vent, og avhengig av hvor lenge situasjonen vedvarer, vil det påvirke den samlede saksbehandlingstiden i normalsakene fremover.

Saksbehandlingstiden for enslige mindreårige gikk også noe opp i 2024, men det gjenspeiler at vi i stor grad har behandlet de eldste sakene. Det var ellers en positiv utvikling på dette området, og vi viser til nærmere omtale av arbeidet med enslige mindreårige under neste punkt.

For Dublin-sakene gikk saksbehandlingstiden ned i 2024 sammenlignet med i 2023. Vi fattet sju prosent færre vedtak i 2024 (786), sett opp mot 2023 (845). Det skyldes i stor grad den vedvarende situasjonen knyttet til Hellas og Italia, som departementet er gjort kjent med. Hellas aksepterer ikke ansvar etter Dublin-forordningen, og tar følgelig ikke imot Dublin-returer. Det var en betydelig økning i omfanget av Hellas-saker i 2024. I tråd med instruks fra JD, anmoder vi Hellas i disse sakene, men fatter ikke vedtak fordi Hellas avslår alle anmodninger etter Dublin. Vi har også utfordringer med at Italia ikke tar imot Dublin-returer. I saker til Italia etablerer vi ansvar, men Italia aksepterer ikke ansvaret etter Dublin, og vi fatter derfor ikke vedtak. Vi bruker dermed mye ressurser på saker som, slik situasjonen er i dag, ikke resulterer i et Dublin-vedtak. Sakene går da til realitetsbehandling, noe som innebærer at UDI må intervju og fatte vedtak i disse sakene.

Figur 14 Median saksbehandlingstid i dager fra søknaden ble registrert til første vedtak i UDI for 2023 og 2024, etter sakstype (kun saker og uten henleggelser)

3.12.4 Nærmere om enslige mindreårige asylsøkere

UDI prioriterte arbeidet med å få ned ventetiden for enslige mindreårige i 2024 ved å styrke ressursbruken og ved å forbedre og effektivisere arbeidsprosessene våre. Vi prioriterte særlig de eldste sakene og de yngste søkerne. De lavere ankomstene av andre grupper enslige mindreårige enn ukrainere, bidro også til kortere ventetid.

Median saksbehandlingstid for ubehandlede saker var 151 dager ved utgangen av 2024, mot 156 dager i 2023. I 2024 fattet vi 1 423 vedtak, inkludert kollektiv beskyttelse, for personer som var enslige mindreårige ved søknad. Tilsvarende tall i 2023 var 1 161. Porteføljen av enslige mindreårige kjennetegnes som helhet fortsatt av spredning i alder og nasjonaliteter, og en betydelig andel enslige mindreårige med voksne følgepersoner, slik vi også så i 2023.

Ankomstene av enslige mindreårige asylsøkere gikk litt opp sammenlignet med i 2023, slik vi ser i tabell 12. Det ankom totalt 1 306 enslige mindreårige i 2024, mot 1 135 i 2023.

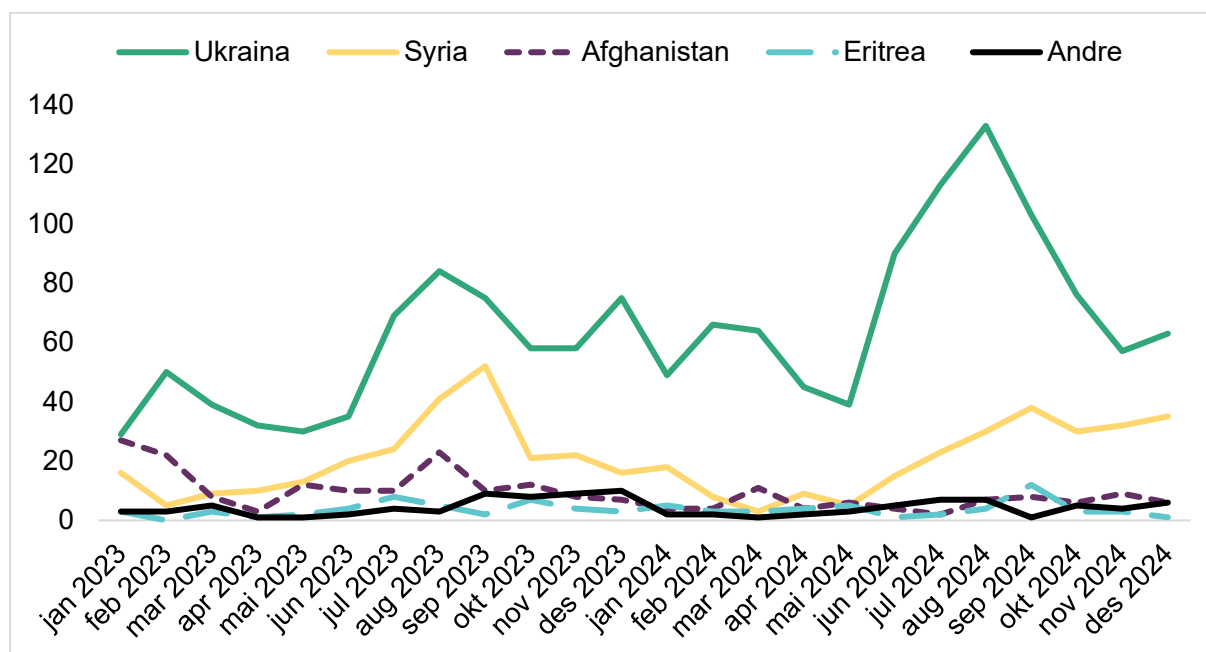
Ukrainere stod for denne økningen, mens det kom like mange syrere som året før. Figur 15 viser at ankomstene av ukrainere og syrere var høyest på sensommeren og tidlig høst.

I 2024 var 898 av søkerne fra Ukraina, hvorav 886 søkte kollektiv beskyttelse. Ukrainere utgjorde 69 prosent av alle enslige mindreårige i 2024, en økning fra 56 prosent i 2023. Samtidig så vi at antallet enslige mindreårige fra Afghanistan, som er det tredje største ankomstlandet, ble mer enn halvert fra 152 i 2023 til 71 i 2024. Nedgangen ser ut til å være del av en generell trend, der det også kommer langt færre afghanere til Europa.

Tabell 11 Enslige mindreårige asylsøkere (kollektiv beskyttelse og individuelt grunnlag), de største landene i 2024

Land	2023	2024
Ukraina	634	898
Syria	249	246
Afghanistan	152	71
Eritrea	42	46
Statsløs	1	5
Sudan	13	4
Iran	0	4
Somalia	5	3
Irak	4	3
Tyrkia	5	3
Andre	30	23
Totalsum	1 135	1 306

Figur 15 Ankomster av enslige mindreårige asylsøkere, fem største land, 2023 og 2024

12 enslige mindreårige asylsøkere fra Ukraina oppfylte ikke vilkårene for kollektiv beskyttelse i 2024, og vil få sakene sine behandlet individuelt etter utl. § 28. Etter at flere fylker i Ukraina ble ansett som trygge og dermed ikke gir grunnlag for kollektiv beskyttelse, så vi en tydelig økning i antallet som ikke kan få søknaden sin behandlet etter reglene for kollektiv beskyttelse. 10 av de 12 ukrainske enslige mindreårige som søkte om dette i 2024, gjorde det i andre halvår. Av de enslige mindreårige fra Ukraina var 79 prosent gutter i 2024, og 90 prosent var i alderen 15-17. I lys av utviklingen knyttet til innstramminger i militærtjeneste, og det økte presset på mobilisering, forventer vi at antallet også fremover vil være høyt.

Behandlingen av enslige mindreårige fra Syria ble satt på vent. De utgjør over halvparten av de enslige mindreårige vi har til behandling, og andelen vil fortsette å øke så lenge sakene er satt på vent. Det vil få stor betydning for samlet ventetid. Ved utgangen av 2024 hadde nesten 20 prosent av enslige mindreårige fra Syria allerede ventet ett år eller lenger. Dette innebærer også en økt risiko for uro og alvorlige hendelser i mottak.

Den største utfordringen i arbeidet med enslige mindreårige er at vi fremdeles bare har aldersundersøkelse fra tann. Det gjør arbeidet med aldersundersøkelse enda mer krevende og usikkert. Langt færre enslige mindreårige har dokumenter enn voksne. Dokumentene de har, har gjerne lavere notoritet. ID-vurderingene er derfor vanskeligere enn for voksne. Vi skal også fastsette riktig alder for søkerne. Med bare én type aldersundersøkelse er dette mer tidkrevende og gir dårligere grunnlag for riktig vurdering, enn med begge undersøkelsene. Se ellers mer om arbeidet med metoder for aldersvurderingen under punkt 3.17.

3.13 Arbeid med barnets beste

UDI skal sikre at barnets beste er et grunnleggende hensyn når vi behandler alle asylsaker som berører barn, og at vi gjør konkrete og individuelle vurderinger av barnets beste i hver enkelt sak.

UDI har ulike former for kvalitetssikring av vedtak når vi foretar vurderinger av barnets beste. Vi bruker kvalitetsstandarder for vedtak, individuell kvalitetsgjennomgang av asylintervju og vedtak, samt årlige kvalitetsmålinger av ulike saksporteføljer.

I 2024 mottok vi en forskningsrapport fra KPMG, som gjennomgikk praksis i vurderinger av barnets beste i UDI og UNE sine vedtak og beslutninger. Rapporten viste at det var behov

for forbedringer innen kompetanseutvikling, retningslinjer og systematisk læring fra klagesaker og rettssaker. UDI har vurdert alle anbefalingene i rapporten. De fleste anbefalingene omhandler regelverksendringer og retter seg til JD. UDI følger opp anbefalinger som er innenfor våre rammer, som gjelder forbedring av arbeidet vårt med implementering av læring fra rettssaker og klagesaker, samt forbedring og tydeliggjøring av retningslinjer og standardtekst for vurdering av barnets beste.

En forutsetning for å gjøre gode vurderinger av barnets beste er god barnefaglig kompetanse, og god kompetanse i å samtale med barn. Flere ulike NGO- og forskningsrapporter har kommet med anbefalinger om at UDI bør fortsette og videreutvikle arbeidet med barnefaglig kompetanseheving. Det er klare anbefalinger om å benytte kompetanse fra eksterne fagmiljøer, som eksempelvis de regionale ressursentrene om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS). I 2024 videreførte UDI samarbeidet med RVTS Øst om psykologveiledning for saksbehandlere som gjennomfører samtaler med barn og andre særlig sårbare asylsøkere.

I 2023 og 2024 gjennomførte vi en pilot for vurdering av barnets beste på systemnivå, som vi har kalt «barnekonsekvensanalyse». Piloten er gjennomført i ulike leveranseteam med ansvar for asylmottak og returfeltet. UDI har utviklet og revidert et eget skjema for denne type analyse av barnets beste-vurderinger, i tråd med anbefalinger fra FNs Barnekomité. Erfaringene fra piloteringen er gode, og UDI anser barnekonsekvensanalyse som et verktøy som vil gjøre det enklere å strukturere og sikre at vi tar hensyn til barn og barnets beste i det videre arbeidet.

Høsten 2024 startet vi opp et utviklingsarbeid for å operasjonalisere forståelsen av barnets beste i arbeidet med barn, i hele UDI. Et steg i retning av en slik operasjonalisering, er utvikling av felles barnefaglige prinsipper for UDIs arbeid med barn. Prinsippene skal sikre god måloppnåelse og faglig forankret operasjonalisering av barnets beste. Dette vil innebære en justering av måten vi møter barn på og vurderingene vi gjør i sakene. Arbeidet vil fullføres innen utgangen av 2025.

Tverretattlig samarbeid for å sikre god samhandling og samordnede tjenester er sentralt for å ivareta barn og unge. UDI deltok i utlendingsforvaltningens Barnefaglige forum sammen med PU, UD, UNE og IMDi. Barnefaglig forum har som overordnet formål å sikre et barneperspektiv i praksis, og bidra til å skape kontinuitet og helhet for barn som er direkte eller indirekte berørt av utlendingsforvaltningen. Forumet skal se etter effektive samhandlingsområder, være en arena for nyttig informasjonsdeling og legge til rette for å utvikle den barnefaglige kompetansen i utlendingsforvaltningen.

I 2024 ble UDI også formelt en del av DigiUng-samarbeidet og «Etatssamarbeidet for utsatte barn og unge», sammen med en rekke andre etater. Begge er ledet av Barne- ungdoms og familiedirektoratet (Bufdir). I DigiUng deltar UDI både som en del av svartjenesten ung.no og i det tverretattlige DigiUng-samarbeidet, med formål om å sikre samordnet, helhetlig og riktig informasjon, hjelp og veiledning til ungdom. I etatssamarbeidet skal etatene støtte opp om mål og ambisjoner for departementenes kjernegruppe for utsatte barn og unge, og ta initiativ til og bidra i tverrsektorielt samarbeid. I 2024 prioriterte vi særlig å utarbeide og lage gode strukturer og rutiner for samarbeid. De prioriterte temasakene for etatssamarbeidet i 2024 var psykisk helse og barne- og ungdomskriminalitet.

UDI deltar videre i direktoratsgruppen for bedre tverrsektorielt samarbeid og samordning mot vold og overgrep, som skal sørge for god koordinering, erfaringsutveksling og samvirke i arbeidet mot vold i nære relasjoner og vold og overgrep mot barn. Vi viser for øvrig til punkt 4.12.1 for omtale av denne direktoratsgruppen.

17. oktober 2024 arrangerte UDI, sammen med PU, UNE og IMDi, den årlige *Barnefaglige dagen for utlendingsforvaltningen*. Formålet er å sikre en fortsatt høy bevissthet om barneperspektivet på tvers av etatene i utlendingsforvaltningen, og å gi barnefaglig oppdatering. Tema for konferansen i 2024 var *Særlig utsatte barn og unge i utlendingssaker*. Deltakerne fikk lære om vold i nære relasjoner, negativ sosial kontroll, enslige mindreåriges

traumeerfaringer og psykisk helse, og hva som må til for å identifisere og ivareta utsatte barn og unge i utlendingssaker.

3.14 R 1: Prioriteringer og føringer knyttet til behandling av asylsaker

Departementet ber om en særlig omtale av arbeidet med asylsaker med sannsynlig avslag. Hurtigspor er i all hovedsak avslagssaker. Politiet identifiserer saker som skal inn i hurtigsporordningen. De registrerer saken og starter samarbeidet med UDI i hurtigsporet. Det gjelder i hovedsak saker i 48-timersprosedyren, åpenbart grunnløse saker og saker som er knyttet til kriminalitet eller uro. UDI videreførte også et hurtigspor for saker der søkeren hadde en tillatelse fra før. Disse får en egen prosedyrekode og behandles raskt. For de øvrige porteføljene jobbet vi i all hovedsak med de eldste restansene uten å skille på avslag eller innvilgelse.

JD ønsker videre en oversikt over hvor mange vedtak som ble truffet etter utl. § 32 første ledd bokstav d, samt hvilke land det eventuelt er henvist til. Dette er saker vi ikke realitetsbehandler fordi søkerne kan henvises til et annet land der det er trygt. UDI fattet 66 slike vedtak i 2024. Det landet flest hadde hatt opphold i, var Polen. Det dreier seg i all hovedsak om ukrainere, og de fleste av disse vedtakene ble senere omgjort av UNE eller omgjort av eget tiltak av UDI¹⁵. Det største non-Schengen-landet var Uganda, og i disse tilfellene var søkerne eritreere. I tillegg var det et fåtall latinamerikanske land.

Vi viser ellers til omtale av hvordan vi prioriterer enslige mindreårige asylsøkere under punkt 3.13.4, og våre vurderinger av barnets beste under punkt 3.14.

3.15 R 4: Uttak av overføringsflyktninger

UDI innvilget 1 176 overføringsflyktninger i 2024. Vi gjennomførte fysiske uttaksreiser til Jordan, Tyrkia, Rwanda og Romania, to ganger til hvert uttakssted.

På grunn av den ustabile sikkerhetssituasjonen i Midtøsten, og det klare reiserådet mot å oppholde seg der, ble det planlagte uttaket til Libanon avlyst allerede på våren. Sammen med UNHCR kom vi fram til at de 230 flyktningene ble erstattet innenfor rammen av de etablerte delkvotene. Det inkluderte 90 ekstra syriske flyktninger til det siste uttaket i Tyrkia, 40 ekstra flyktninger til det andre uttaket i Romania, samt om lag 100 syriske flyktninger i forbindelse med et tilleggsuttak til Jordan. Underveis i det siste uttaket til Jordan i desember falt regimet i Syria, og uttak av syriske kvoteflyktninger ble satt på vent av departementet. Vi kunne dermed ikke innvilge 97 overføringsflyktninger.

De to uttakene i Romania ble gjennomført etter en forutgående evakuering fra Libya av ulike nasjonalitetsgrupper. Den største flyktninggruppen var sudanske flyktninger fra Darfur. Uttak av overføringsflyktninger langs den såkalte sentrale Middelhavsruten økte i 2024, og flyktninger fra Sudan utgjorde for første gang nesten 20 prosent av den totale kvoten.

Afghanske, kongolesiske og sudanske flyktninger utgjorde hver omtrent 20 prosent av de som ble innvilget i 2024. Syriske flyktninger var fortsatt den største nasjonalitetsgruppen med 33 prosent av flyktningene innvilget på kvoten i 2024.

Tyrkia ble for første gang på mange år det stedet vi hentet flest flyktninger fra. Nasjonalitetsgruppene var både syrere og afghanske flyktninger. I Istanbul gjennomførte vi uttakene på intervjusenteret til EUAA. Siden det siste uttaket til Tyrkia hadde et forhøyet måltall, tok vi i tillegg i bruk UNHCRs lokaler i Istanbul. Dette ble dermed i praksis to uttak av to ulike

¹⁵ UNE har omgjort UDIs vedtak med den begrunnelsen at bruk av utlendingsloven § 32 første ledd bokstav d i disse sakene var en omgåelse av Dublin III-forordningens regler om hvilket medlemsland som er ansvarlig for behandlingen av søknaden om beskyttelse.

flyktninggrupper, arrangert samtidig på to lokasjoner i Istanbul. Med uttakene i Tyrkia kom afghanske flyktninger for fullt inn på kvoten igjen.

UDI deltok i den medisinske evakueringen av pasienter og familiemedlemmene deres fra Gaza for behandling i Norge, etter instruks GI-07-2024, innen rammen av EUs ordning for sivil beredskap (UCPM). Disse skal innvilges innenfor kvoteordningen, og det ble evakuert 6 pasienter og familiemedlemmer i 2024, totalt 26 personer etter denne ordningen. De medisinsk evakuerte skal avregnes på kvoten i 2025.

Ved utgangen av året var det bosatt 1 468 overføringsflyktninger fra 20 ulike nasjonaliteter. De hadde oppholdt seg i 32 forskjellige land før de kom til Norge.

3.16 R 6: Nye metoder for aldersestimering

Forskningsgruppen for biologisk aldersvurdering ved Oslo universitetssykehus har utviklet verktøyet BioAlder, som blir brukt som en del av aldersvurderingen av enslige mindreårige asylsøkere. Gruppen har i tillegg jobbet med en metode for DNA-metylering over flere år, og lanserte en prediksjonsmodell i 2023. Forskningsfeltet beveger seg svært raskt, ettersom DNA-metylering er interessant i mange sammenhenger, og en forbedret modell er allerede under utvikling. Forskningsgruppen innledet også et samarbeid med kolleger i Sverige for å evaluere og validere teknologien.

To innsamlede kohorter fra Libanon og Sør-Afrika ble analysert. Det ble samlet inn prøver av individer der de radiologiske metodene (hånd- og tannutvikling) ble utført og vil bli kombinert med DNA-metylering, blant annet for å se på korrelasjon mellom metodene. Denne studien har foreløpig inkludert et relativt lavt antall individer, men det er en start.

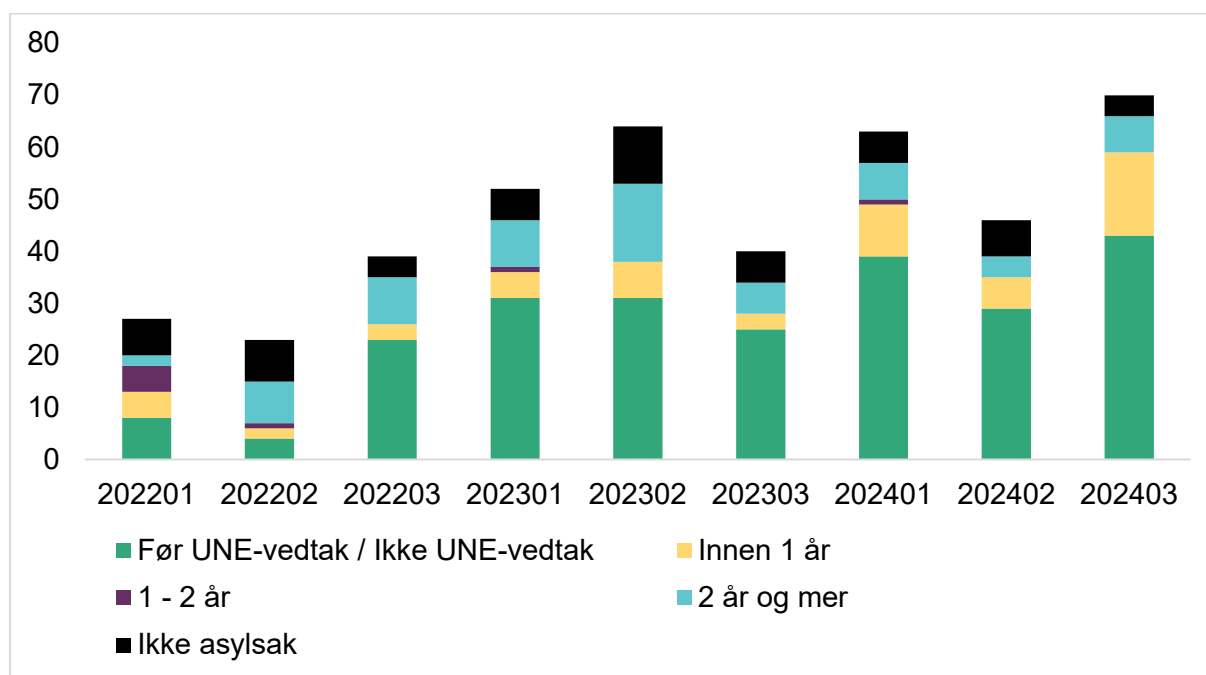
3.17 Arbeidet med retur

Returfeltet var preget av et høyt antall henvendelser og søknader om tilbakevending fra ukrainske borgere og håndteringen av disse i 2024. Som følge av øremerkede midler til automatisering av søknadsprosessen for tilbakevending, var det en høyt prioritert oppgave. Arbeidet med Ukraina og tilbakevending medførte noe lavere ressursbruk på aktiviteter knyttet til assistert retur.

Det var en økning i antall assisterte returer i 2024 sammenlignet med 2023. 179 benyttet ordningen i 2024 mot 156 i 2023. De fleste som benyttet ordningen reiste før vedtak i UNE, eller innen 12 måneder etter UNE-vedtak, slik figur 16 viser. Denne gruppen utgjorde 80 prosent av de assisterte returene, og nesten halvparten returnerte til Tyrkia. Resten fordelte seg på 25 land. Det returnerte 18 personer i kategorien lengeværende¹⁶. 12 av disse hadde oppholdt seg i Norge i 8 år eller mer, og de fleste returnerte til Iran og Etiopia.

¹⁶ Med lengeværende menes utlendinger som har hatt endelig vedtak som innebærer utreiseplikt i minimum 2 år.

Figur 16 Assisterte returer per år i flukt- eller utvisningssak fordelt på tertial og utreise etter tid fra UNE-vedtak

Antall utreisepliktige i mottak ble redusert fra 380 i 2023 til 330 ved utgangen av 2024. De største nasjonsgruppene var fortsatt Eritrea, Etiopia og Iran. Litt over halvparten av alle utreisepliktige var i kategorien lengeværende, og de klart fleste av dem har vært her i 8 år eller mer. I tillegg var det om lag 530 klager til behandling, der de største nasjonsgruppene er Colombia, Ukraina, Tyrkia og Afghanistan. Videre så vi at tendensen i andre tertial, om at flesteparten av de som velger å reise assistert oppholder seg i mottak på tidspunkt for avreise, holdt seg ut året.

Vi opprettholdt det grunnleggende returarbeidet med informasjon og veiledning om ordningen for assistert retur til målgruppen, både i og utenfor mottak. Vi prioriterte opplæring av mottaksansatte. Vi styrket kompetansen til returansvarlige og fagmiljøet på retur ved å etablere faste møtepunkter for informasjon og erfaringsutveksling på tvers av mottak. I løpet av året gjennomførte UDI 93 vedtakssamtaler, der vi prioriterte barnefamilier. I 2024 rigget vi også et system der mottaksansatte i tillegg kan be om vedtakssamtaler i konkrete tilfeller, for å styrke returoppfølgningen i mottaket. I tillegg besøkte IOM et utvalg mottak med informasjon og veiledning i returspørsmål. I siste halvår ble returfeltet en del av UDIs veiledningstjeneste. Majoriteten av telefonhenvendelsene handlet om tilbakevending til Ukraina. På slutten av året merket vi en økning i henvendelser fra syrere.

For å nå målgruppen utenfor mottak har UDI gjennom avtaler og tilskudd, engasjert seks ulike organisasjoner til å drive oppsøkende aktiviteter. Til sammen dekker organisasjonene hele landet og utfyller hverandre ved at de har ulik profil og benytter ulike metoder. Det er vanskelig å måle effekt av informasjons- og veiledningstiltak direkte opp mot antall assisterte returer i løpet av et år da det ofte er sammensatte grunner til at noen velger det. Vi mener likevel det er viktig å opprettholde og videreutvikle et godt informasjonsarbeid som kan bidra til å fremme retur på kortere eller lengre sikt.

UDI har dialog med departementet om returforskriften, som regulerer assistert retur, for å gjøre det mer fleksibelt i lys av stadig endringer i målgruppen og for lettere å kunne tilpasse oss europeisk samarbeid og ordninger.

Vi opprettholdt innsatsen rettet mot personer som bor i særskilt bo- og omsorgsløsning gjennom hele året. I løpet av perioden forlot om lag 13 personer i denne kategorien Norge, hvorav 8 gjennom ordning for assistert retur. Ved utgangen av 2024 var 3 personer registrert

med utreiseplikt på slik bo-løsning. Vi etablerte en metode og et systematisk og godt forankret samarbeidet med PU, spesialutsendinger og mottaksansatte om denne gruppen i 2024.

UDI la opp til å benytte reintegreringsprogram (EURP) i regi av Frontex til land der vi, i tråd med returforskriften, tilbyr såkalt «landprogram». Det vil si at UDI innvilger et supplerende tilskudd i form av tjenester til personer som returnerer assistert til bestemte land, som Afghanistan, Irak, Somalia, og Marokko. Vi benyttet EURP i tre tilfeller i Irak. De øvrige 7 som søkte om assistert retur til Irak ble fulgt opp gjennom VARP-ordningen. I 2025 ønsker vi å vurdere utvidelse av antall landprogram og se nærmere på hvordan vi kan benytte EURP i større grad i tilfeller der vi innvilger supplerende tilskudd som følge av sårbarhet.

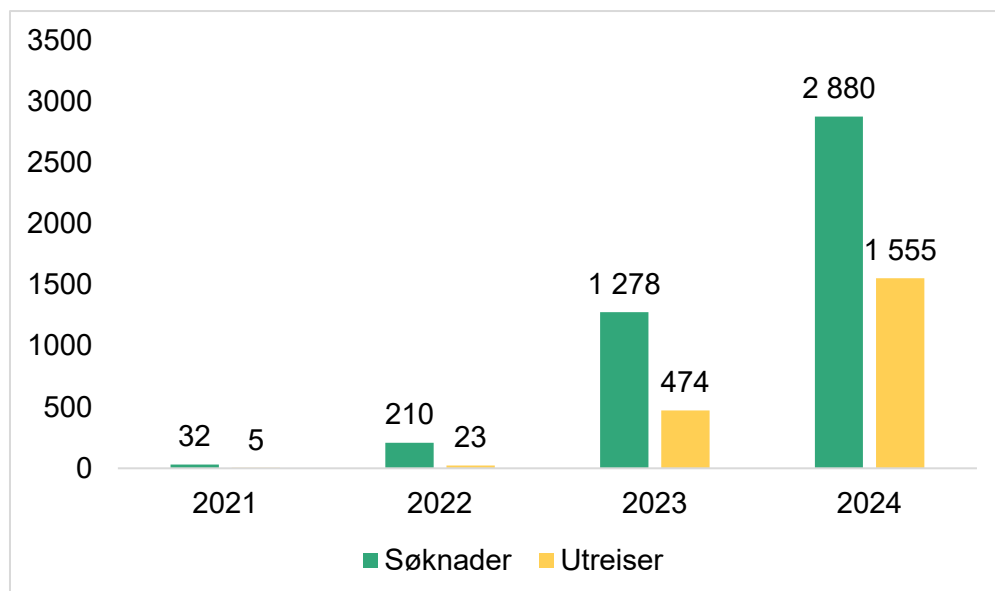
UDI og PU har et tett samarbeid også opp mot andre grupper der retur er vanskelig å få til. Eksempelvis ved å legge til rette for at målgruppen kan bytte spor fra tvang til assistert retur. Vi arbeider for at dette samarbeidet skal bli enda bedre forankret i begge organisasjoner.

3.17.1 Tilbakevending

I 2024 mottok UDI totalt 2 880 søknader om tilbakevending, i all hovedsak fra ukrainske borgere. Det er en markant økning sammenlignet med 2023 da vi mottok totalt 1 278 søknader. Vi viser til figur 17 for utviklingen over tid.

Det har vært krevende å håndtere denne sakstypen fordi vi har operert med et utdatert saksbehandlingssystem og behandlet søknadene manuelt. Saksbehandlingstiden lå på om lag 16 uker gjennom hele året. Vi informerte brukerne våre om det gjennom informasjonskanalene våre. Det var også en klar økning i antall hjemreiser, fra 474 i 2023 til 1 555 i 2024. Når det gjelder statistikk om tilbakevending, er den beheftet med noe usikkerhet da registreringen er manuell og tallene må hentes fra flere steder.

Figur 17 Antall søknader om tilbakevending og utreiser

I 2024 mottok UDI øremerkede midler for å utvikle automatiseringsløsning for søknader om tilbakevending. Digitalt tilpasset søknadsskjema og saksbehandlingssystem (UMA) ble ferdigstilt i 2024, men vi har ikke iverksatt selve automatiseringen på grunn av manglende hjemmel. Departementet har signalisert at hjemmel vil være på plass i juni. Det skal også utvikles automatisert utbetalingsløsning som vil ha prioritet i 2025.

3.17.2 Europeisk samarbeid

UDI har en bred deltagelse i europeiske nettverk på strategisk, taktisk og operativt nivå. Under European Migration Network – Return Expert Group arrangerte UDI for tredje året på rad en workshop med deltagelse fra EU Kommisjonen, Frontex og medlemsstater. Tema var “Reintegration, referrals and reintegration systems in third countries”. Målsettingen er å tilrettelegge for tydeligere avklaringer mellom hvilket ansvar migrasjonsaktører har for bærekraftig reintegrering, og hvilket ansvar som ivaretas av opprinnelsesland. EU har utviklet en pilot for en henvisningsmekanisme som skal prøves ut i Pakistan.

UDI deltar sammen med PU i Frontex høynivågruppe for retur hvor det blir lagt til rette for en mer samlet tilnærming mot utvalgte returland. Det lagt til rette for at det foregår innenfor rammen av landspesifikke arbeidsgrupper som vurderer samarbeid om retur og reintegrering.

3.17.3 O 1: Tilskudd til internasjonalt migrasjonsarbeid

UDI fikk i oppdrag om å inngå avtaler for 16,8 mill. kroner for å styrke samarbeidet om retur med partnere i Somalia, Afghanistan, Pakistan og Tyrkia i tildelingsbrevet for 2024. I supplerende tildelingsbrev i september ble vi bedt om også å inngå avtale med Iran.

Vi inngikk avtaler med partnere IOM i Somalia, med Parsa i Afghanistan, med ICMPD i Pakistan, med UNHCR i Tyrkia og med IOM i Iran. Avtalene er i tråd med formålet i forskrift for internasjonalt migrasjonsarbeid.

3.18 Partnerskap for migrasjon

Partnerskap for migrasjon (PFM) har i 2024 gjennomført opplæring for Tanzania, Somalia og Kenya. Strategisk tilbyr PFM en plattform for dialog med viktige aktører i land som vi ønsker å styrke retursamarbeid med, i tråd med JDs overordnede returstrategi for perioden 2023-2029. I januar 2024 gjennomførte PFM opplæring i teknisk og taktisk ID-kontroll for immigrasjonsmyndigheten i Tanzania, og i oktober tilsvarende opplæring for Somalia og Kenya. Det var første gang Norge, Somalia og Kenya møttes til felles kompetansebygging og erfaringsutveksling gjennom PFM. I januar 2025 gjennomførte PFM også opplæring i ansiktssammenligning for irakiske myndigheter i Bagdad. Dette var første gang PFM holdt opplæring i ansiktssammenligning.

3.19 Asylbyrået EUAA

UDI fortsatte sin deltagelse i asylbyråets styre og de tematiske arbeidsgrupper på asyl- og mottaksfeltet. I andre halvdel av 2024 fokuserte asylbyrået sitt arbeid på forberedelse for implementering av Pakten om migrasjon og asyl.

UDI bidro med eksperter til asylbyråets støtteoperasjoner i Romania, Nederland og Kypros.

3.20 Mottak og innkvartering

3.20.1 R 8: Bosettingsforberedende arbeid

UDI jobber for å sikre effektiv flyt fra mottakssystemet for personer som skal bosettes i en kommune. Det blir gjennomført en litt mer omfattende informasjonsinnhenting om flyktninger med kollektiv beskyttelse enn for andre i asylmottak, fordi de med kollektiv beskyttelse ikke skal gjennom en kompetansekartlegging hos vertskommunen.

Det er lagt til rette for at bosettingskommuner kan melde tilbake til IMDi hvis informasjonen om beboeren inneholder feil eller mangler. Tilbakemeldingene blir tatt videre til UDI og asylmottakene, slik at det kan brukes til læring og forbedring.

Vi gjennomførte også digitale og fysiske opplæringer i bosettingsforberedende arbeid i asylmottak, i grunnopplæring for nyansatte i asylmottak og i ulike møter med mottaksansatte.

Det kom også et høyt antall personer med spesielle behov i 2024, og UDI og IMDi videreførte et tett og koordinert samarbeid for bosetting av denne gruppen. Flere beboere som hadde ventet på bosetting i mange år ble bosatt i løpet av året, men det er fortsatt en utfordring at denne beboergruppen blir boende lenge i asylmottak og er mer krevende å bosette.

Utredningen UDI og IMDi utførte om bosetting av familier med ulik oppholdsstatus, ble besvart av JD mot slutten av 2024. Det kom dermed en del avklaringer i forbindelse med dette arbeidet, som gjør at vi nå kan bosette enkelte barnefamilier med svært lang botid i mottak.

I løpet av 2024, avviklet vi integreringsmottaket ved Steinkjer, etter vertskommunens ønske. Vi har nå kun et integreringsmottak i Kristiansand igjen som tilbyr fulltids integrerings- og kvalifiseringsprogram, og det er også under avvikling.

3.20.2 R 9: Formåls- og kostnadseffektivt mottakssystem

2024 var preget av en normalisering av mottakssystemet, til tross for fortsatt relativt høye ankomsttall. Vi sa opp alle akuttinnkvarteringer¹⁷, med unntak av Kongsberg mottak som avvikles i februar 2025. Vi avviklet også de fleste tilleggs plassene i våre mottak, slik at tilleggs plasser igjen står i beredskap og kan utløses raskt hvis behovet for plasser øker igjen.

Vi opplevde utfordringer med drift av mottak for enslige mindreårige. Det var i stor grad knyttet til avvik som ble avdekket i forbindelse med statsforvalternes tilsyn med mottak for enslige mindreårige. Det var krevende for UDI å følge opp operatørene for å lukke avvikene som er påvist. Utfordringene ble i all hovedsak løst gjennom den ordinære kontraktsoppfølgingen og vi erfarer at tilsynene bidrar til bedre drift av mottak for enslige mindreårige.

På grunnlag av erfaringene det siste året ser vi behov for å styrke fleksibiliteten i avtalene om drift av mottak ytterligere. Det gjelder særlig de parallelle rammeavtalene som er ment å dekke det variable behovet for mottaksplasser. Målet er å videreutvikle rammeverket for anskaffelse av mottaksplasser, slik at vi i større grad skal kunne håndtere raske svingninger i ankomstene, fortrinnsvis uten å måtte bruke akuttinnkvarteringer.

3.20.3 R 10: Arbeidet med ankomstberedskap

Ankomstene var relativt stabile i 2024 og vi anså at det var en moderat risiko for at vi ikke kunne dekke behovet for mottaksplasser. Vi var imidlertid forberedt på utfordringer hvis ankomstene nærmet seg det høyeste ankomstscenarioet, og økningen skjer raskt. Særlig var året preget av risikoen for brå økninger i ankomstene av enslige mindreårige asylsøkere. Vi hadde 90 prosent belegg i ordinære enslige mindreårige-mottak i andre tertial. Hadde det kommet en brå økning i ankomster av enslige mindreårige, ville det vært krevende å håndtere, siden bufferen der er mindre.

UDI fulgte Ukraina-krisen tett og hadde jevnlig møter med samarbeidspartnerne. Vi etablerte et beredskapsteam som blant annet oppdaterer og reviderer UDIs beredskapsplaner,

¹⁷ Vi har også en avtale i Sør-Varanger som er klassifisert som akuttinnkvartering, men dette er plasser (200) som står i beredskap for større ankomster over Storskog og plassene er ikke ment å være i daglig bruk. Denne beredskapsavtalen er videreført.

inklusive en regional beredskapsplan for Schengens yttergrense i nord. I dette inngår også planlegging for eventuell bruk av unntaks- og beredskapshjemlene på feltet.

Vi har tett dialog med samarbeidspartnerne våre i nord for å være oppdatert på beredskapssituasjonen. Vi opprettholdt beredskapskapasiteten i Sør-Varanger med 200 plasser som raskt kan tas i bruk om ankomstene over Storskog øker. Arbeidet med å få på plass en effektivt og tverrsektoriell beredskapsrigg i nord, er en betydelig oppgave som vil fortsette inn i 2025.

UDI videreutviklet samarbeidet med frivillige organisasjoner, Sivilforsvaret og DSB. Vi styrket også samarbeidet med Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA), og vil i 2025 fortsette å se på muligheten for en felles løsning for en strålestasjon på Nasjonalt ankomstsenter.

Vi tror slike samarbeidsløsninger med ulike etater vil sette oss i bedre stand til å håndtere sammensatte kriser. Det gjelder situasjoner hvor store ankomster sammenfaller med andre krevende hendelser eller utfordringer. Det gjelder f.eks. situasjoner hvor det er nødvendig å håndtere alvorlig smittsom sykdom, behov for tiltak knyttet til strålevern, eller hvor det er klare samfunnsikkerhetsmessige utfordringer knyttet til gruppene som ankommer.

3.20.3.1 Nasjonalt ankomstsenter og asylflyten

Alle søknader om beskyttelse ble registrert på Nasjonalt ankomstsenter i 2024, med unntak av enslige mindreårige, som ble registrert på Gardermoen registreringscenter (GRS). Politiet avviklet den desentraliserte registreringsordningen fra 15. juli, slik at alle ukrainske søkere i siste halvdel av 2024 registrerte søknaden sin på Nasjonalt ankomstsenter, eller i nærmere definerte tilfeller GRS.

Ved inngangen til 2025 planlegger politiet for avvikling av GRS, i tett dialog med UDI. Intensjonen er at driften på GRS avvikles ultimo mars, og oppgavene blir overført til Nasjonalt ankomstsenter. Det er mulig registrering av enslige mindreårige blir gjennomført på Tøyen i en overgangsperiode, av hensyn til mest mulig effektiv utnyttelse av politiets ressurser. I løpet av året vil imidlertid også registreringen av enslige mindreårige bli flyttet til Nasjonalt ankomstsenter.

Mot slutten av 2024 lå nivået av asylankomster gjennomsnittlig på rundt 60 dagsankomster i november og desember. Det var vesentlig lavere enn tilsvarende periode i 2023, der de gjennomsnittlige dagsankomstene i samme periode lå på rundt 110. Ankomstene av enslige mindreårige holdt seg imidlertid høyt. Vi mottok 498 søknader fra enslige mindreårige i tredje tertial 2024, mot 466 i samme periode i 2023.

Selv om asylankomstene var lavere, var det fortsatt omfattende bruk av venteinnkvartering. Dette skyldes at politiet tilpasset virksomheten sin til strammere budsjettforutsetninger i 2025. I snitt var det 163 i belegg i venteinnkvartering tredje tertial 2024, mot 191 i samme periode i 2023. Gjennomsnittlig belegg i venteinnkvartering var høyere ved utgangen av 2024 enn ved utgangen av 2023. Det var også periodevist høyt belegg i den midlertidige ankomsthallen, utenfor ankomstsenteret.

Politiets kapasitetsutfordringer fikk også konsekvenser for gjennomføring av samtaler med søkere. Det gjelder i utgangspunktet både ordinære asylsøkere fra andre land enn Ukraina, og ukrainere som kom fra trygge områder i asylrettslig forstand, som dermed skal ha søknaden behandlet individuelt. Ved inngangen til 2025 vurderte UDI at det er betydelig risiko for at utlendingsmyndighetene ikke vil være i stand til å håndtere en økning i asylankomstene på nivå med det planleggingstallet forutsetter. Konsekvensen vil være at belegget i venteinnkvartering blir høyere, og at oppholdstiden for søkere både i venteinnkvartering og på Nasjonalt ankomstsenter, vil øke.

Vi så også at det var mer uro i bomiljøet på Nasjonalt ankomstsenter, og det ble rapportert om en økning i uønskede hendelser. Delvis skyldtes det økt oppholdstid, men årsakene er sammensatte. Blant annet så vi en fortsettelse av trenden der flere søkere har mentale helseutfordringer, og også at søkere ga uttrykk for større usikkerhet knyttet til utfallet av beskyttelsessaken. Dette gjaldt både søkere fra Ukraina og andre nasjonaliteter.

For å håndtere økende oppholdstid og økende uro er det nødvendig å iverksette tiltak. Det kan handle om økt aktivisering, der UDI har dialog med frivillige organisasjoner som Røde Kors i tillegg til driftsoperatør. Det kan også bli nødvendig å øke bemanning hos vekterselskap og driftsoperatør. UDI samarbeidet med PU om det forebyggende sikkerhetsarbeidet på Nasjonalt ankomstsenter, og vurderer hvordan vi i fellesskap kan holde et forsvarlig sikkerhetsnivå i en situasjon med økende uro i bomiljøet.

Arbeidet med å optimalisere flyten og gjennomstrømningen i ankomstfasen ble videreført i 2024, og UDI arbeider fortsatt med å følge opp anbefalingene fra Proba/PwC-rapporten. Det er viktig at disse anbefalingene sees i sammenheng med de nye kravene ved implementering av Pakten om migrasjon og asyl, og Screening-forordningen spesielt.

I løpet av 2024 ble Nasjonalt ankomstsenter forsterket. De nye arealene ble tatt i bruk, og gir mulighet til en vesentlig bedre samhandling enn tidligere. Ved inngangen til 2025 er det derfor bemanningssituasjonen i politiet som utgjør flaskehalsen, og i mindre grad tilgang til arealer. Likevel ser vi at politivakta er for liten hvis en stadig større andel søkere får søknaden sin registrert ved Nasjonalt ankomstsenter.

Vi ser at kravene som vil treffe ankomstsenteret i 2026 som følge av Screening-forordningen, vil aktualisere utfordringene med kapasitet i politivakta. Samtidig vil det trolig være nødvendig å opprette helt nye arbeidsarealer for oppgaver som innledende helsesjekk, og å sørge for tilpassede ventearealer. Omdisponering av arealer for disse formålene forutsetter en mer arealeffektiv innkvarteringsløsning, slik at det er tilstrekkelig antall senger på Nasjonalt ankomstsenter totalt sett.

3.20.3.2 Innkvartering

UDI arbeidet med å tilpasse kapasiteten til det faktiske behovet for plasser i hele 2024. Ved inngangen til året hadde vi totalt om lag 19 400 plasser, med om lag 14 500 beboere. Ett år senere var kapasiteten redusert til om lag 14 700 mottaksplasser, med om lag 10 100 beboere. Ved inngangen til 2024 hadde vi 19 akuttinnkvarteringer. Ved utgangen av året var antallet akuttinnkvarteringer redusert til ett mottak (Kongsberg mottak). Ved å bygge ned antallet relativt dyre plasser i midlertidige akuttinnkvarteringer, oppnådde vi både lavere kostnader til drift av mottakssystemet og at beboere i mottak fikk et mer fullverdig mottakstilbud. Det legger også til rette for et mer effektivt arbeid med bosetting og retur. Ved inngangen til 2024 var utnyttelsesgraden om lag 72 prosent. Selv om vi raskt satte i gang med nedbygging, i tråd med de justerte prognosene, tok det tid før tiltakene fikk effekt. Det var delvis en følge av varierende oppsigelsestid i kontraktene for drift av akuttinnkvarteringer. Det var først i andre halvår av 2024 at avviklingen av mottaksplasser fikk et omfang som gjorde at vi økte kapasitetsutnyttelsen.

Vi opplever at det er krevende å opprettholde en god kapasitetsutnyttelse i perioder hvor vi bygger ned mottakskapasiteten. Mange plasser står ofte ubrukte mens vi tømmer mottak for beboere og overfører dem til andre mottak. Vi hadde også utfordringer med at beleggsprognosen ble endret flere ganger i løpet av året, og vi måtte dermed justere og forsterke allerede planlagte tiltak.

Det var en god kapasitetsutnyttelse i mottak for enslige mindreårige. Ved inngangen til 2024 hadde vi en kapasitetsutnyttelsesgrad på 86 prosent. I en periode senere på året steg belegget i ordinære mottak for enslige mindreårige til over 90 prosent. En jevnt høy utflyt til bosetting gjennom hele 2024 gjorde at det høye belegget likevel var mulig å håndtere. Utnyttelsesgraden ble noe redusert i andre halvår, blant annet som følge av

logistikkutfordringer knyttet til at vi reduserte antall plasser i flere mottak for enslige mindreårige.

Formålet med å utvikle tilleggs plasser i mottak for enslige mindreårige var i hovedsak et ønske om at plasser skulle stå i beredskap hvis ankomstene igjen skulle øke raskt. Det var også viktig for oss at mottakene har best mulig forutsetninger for å ivareta omsorgen for beboerne. Vår erfaring er at et lavere antall plasser i mottakene bidrar til dette. En del av bakgrunnen for utviklingen av tilleggs plasser var at statsforvalters tilsyn med flere mottak for enslige mindreårige avdekket mangler og svakheter ved driften. Vi har brukt betydelige ressurser i 2024 på å følge opp og lukke pålegg gitt av statsforvalteren.

3.20.4 O 3: Evaluering av mottaksposten (post 21)

Vi viser til vår evaluering av budsjettmodellen for post 21, som ble oversendt departementet 8. januar 2025 (vår ref.: 24/15836-21).

4 Styling og kontroll i virksomheten

4.1 Risikostyring og internkontroll

UDI har en helhetlig tilnærming til risikostyring som skal fange opp det totale risikobildet gjennom risikovurderinger av mål og krav som er stilt til oss gjennom tildelingsbrev og virksomhetsstrategien, og gjennom risikovurdering av operative prosesser. Vi har i tillegg en risikobasert tilnærming til sikkerhetsarbeidet, informasjonssikkerhet, HMS, personvern og vi jobber med risikostyring i saksbehandling. Vi bruker også avvikssystemet som grunnlag for risikovurderinger og forbedringsarbeid.

Prosjektet «Helhetlig rammeverk for internkontroll» har pågått over flere år. Formålet var å etablere internkontroll med klare linjer og en systematisk tilnærming til internkontrollen. Prosjektet ble ferdigstilt i 2024. I de to første fasene av prosjektet utviklet vi et UDI-bibliotek som gir en oversikt over styrende dokumenter, og kartla og risikovurderte prosesser knyttet til anskaffelse av mottak og tilskudd- og stønadsutbetalinger. I siste del av prosjektet, høsten 2024, utviklet vi et årshjul for internkontrollaktiviteter, og et system for dokumentering av utførte internkontroller. Vi utarbeidet også retningslinje for «Helhetlig risikostyring og internkontroll», og rutine for «Etterlevelse og oppfølging av internkontroller». I utarbeidelsen av årshjulet og retningslinjen har vi tenkt helhetlig, og inkluderte blant annet sikkerhet, informasjonssikkerhet, HMS, personvern, økonomi og anskaffelser. Retningslinjen inneholder også en oversikt over roller og ansvar ut ifra en trelinjersmodell. Vi gjennomførte opplæring i internkontroll for et tjenesteområde, og hadde en overordnet gjennomgang av modenhetsnivået. I tillegg gjennomførte vi etterlevelsekontroll knyttet til anskaffelser og kontrakter. Det gjenstår opplæringer i internkontrollen og risikostyring for andre tjenesteområder.

4.2 Internkontroll i Mottak og retur

4.2.1 Systemet for saksbehandling, økonomi og logistikk (Mot)

Formålet med Mot er å forenkle og effektivisere styring og drift av mottak gjennom IT-løsninger og tilhørende arbeidsprosesser. Systemet skal også bidra til overordnet bedre internkontroll gjennom økt automatisering og innebygde datakontroller, bedre arbeidsdeling og oppfølging av mottak og beboere, samt reduserte driftskostnader.

I 2024 var forvaltning og videreutvikling av Mot en prioritert oppgave. Vi gjennomførte betydelige forbedringer som økte systemets kapasitet og driftssikkerhet, spesielt for kalkulasjon og utbetaling av ytelser til beboere. Dette reduserte behovet for manuelle korreksjoner.

Utbedring av funksjonalitet for driftsoperatørene gjør at vi unngår merkostnader som følge av at Mot ikke har fungert etter hensikten. Risikoen for feilutbetalinger ble også redusert, og den digitale flyten for utbetalinger ble effektivisert. Hovedfokus har vært på mottaksøkonomi, med forbedret beleggsoversikt og fakturagrunnlag.

4.2.2 Kontroll av asylmottak

I 2024 opprettet vi et kontrollteam som gjennomfører alle ordinære kontroller av asylmottak, unntatt særskilte bo- og omsorgsløsninger. Bakgrunnen for opprettelsen av teamet var internrevisjonens anbefaling om at ansvar for kontroller av asylmottak burde ligge hos færre personer, både for å utvikle spesialkompetanse på området og for å sikre enhetlig metode og praksis.

Ordinær kontroll av asylmottak er risikobasert. Vi foretar kontroll på de asylmottakene hvor vi vurderer det som mest sannsynlig at vi finner avvik mellom krav og leveranse. Teamet gjennomførte 18 ordinære kontroller i 2024 fordelt på seks ulike driftsoperatører.

Vi så følgende trender etter at kontrollene er gjennomført:

- Det er slitt bygningsmasse som ikke holder lovet standard. Dette ser vi på som svært alvorlig, da det skal være gode boforhold på mottakene. Dette blir tett fulgt opp av UDI.
- Det er manglende bemanning og kompetanse.
- Det er manglende aktivitetstilbud, spesielt for unge voksne. Dette henger også sammen med at flere mangler plan for kontakt med nærmiljøet.
- Det er manglende trygghet og sikkerhet inkludert brannsikkerhet, barnesikring, bilkjøring i høy fart på mottakets område etc.
- Det er både dårlig renhold og dårlige hygieniske forhold.
- Det mangler tilrettelegging for rullestolbrukere.
- Det er manglende eller utdaterte planer og rutiner som ofte ikke er lokalt tilpasset.

Det ble gitt 201 pålegg. Avvikene førte til fem sanksjoner og inngikk også i en helhetsvurdering om heving av en kontrakt.

Det ble gjennomført samtaler med beboerne på samtlige kontroller, og beboernes tilbakemeldinger ble vektlagt i vurderingene.

4.2.3 Økonomisk kontraktsoppfølging

Økonomisk kontraktsoppfølging kan defineres som «de økonomiske aktivitetene og tiltakene som har som hovedformål å kontrollere at driftsoperatørene ivaretar sine forpliktelser i henhold til kontrakt, og leverer den tjenesten de har forpliktet seg til».

UDI igangsatte et arbeid for å avklare ansvarsforhold og utarbeide retningslinjer for den økonomiske kontraktsoppfølgingen i 2024. Økonomiske krav til driftsoperatørene ble revidert samt at det ble utarbeidet nye maler for økonomisk rapportering, og rapportering på bemanning og kompetanse. Vi så også på hvordan vi best kan organisere oss for å sikre lik praksis av gjennomføringen av den økonomiske kontraktsoppfølgingen av driftsoperatørene.

4.2.4 Kontroll av lønns- og arbeidsvilkår

Kontroll av lønns- og arbeidsvilkår for ansatte ved asylmottak er en forskriftsfestet kontrollforpliktelse.

UDI gjennomførte kontroll av totalt 10 driftsoperatører og 13 asylmottak i 2024, og avdekket totalt 27 brudd på lønns- og arbeidsvilkårene. Avvikene førte til én sanksjon, og inngikk også i en helhetsvurdering om heving av to separate kontrakter. Arbeidstilsynet og Skatteetaten ble også varslet i enkelte tilfeller.

UDIs økte kontrollvirksomhet knyttet til bemanning på asylmottak, vil også skape sterkere insentiv hos driftsoperatør til å sette inn vikarer ved korttidsfravær.

4.2.5 Anskaffelser og kontrakter

UDIs resultat på DFØs anskaffelsesundersøkelse 2024 viste modenhet godt over snittet i staten. UDI scorer over snittet på alle parametere. Disse er Styring og ledelse, Anskaffelsesprosessen, Kompetanse, Klima- og miljø, Innovasjon og Digitalisering.

Vi ble pålagt både til klagenemda for offentlige anskaffelser (KOFA) og saksøkt innenfor anskaffelser og kontrakter, men fikk fullt medhold, noe som tyder på god kvalitet i UDIs faglige og strategiske vurderinger. Sakene var innenfor kategorien mottaksdrift der vi er eneste innkjøper av dette behovet, noe som kan medføre ekstra rift om disse kontraktene.

Vi utvikler nå et innkjøpsanalyseverktøy som gir bedre og automatiserte oversikter og innsikt. Fremover vil vi jobbe med å få bedre fakturadata og prisskjemaer for videre innsikt og analyse.

4.3 Kvalitetsmålinger

Vi utviklet og tok i bruk UDI kvalitetssikring som er et system for å kvalitetssikre saksbehandlingen. Med UDI kvalitetssikring vil vi for første gang få strukturert data på kvaliteten på det faglige arbeidet på tvers av sakstyper. Det vil blant annet fortelle oss hvor vi er gode og hvor vi kan bli bedre. I første omgang har vi tatt systemet i bruk ved den enhetsvise kvalitetsgjennomgangen i enkelte porteføljer. Formålet med gjennomgangen er både å følge opp den enkelte medarbeiders kompetanse og utvikling og å kvalitetssikre saksbehandlingen.

4.4 Porteføljestyling

Vi har fulgt opp Internrevisjonens rapport om porteføljestyling, og har besluttet å opprette porteføljestyling hvor alle utviklingsaktiviteter inngår. Formålet er å gjøre en helhetlig prioritering av hvilke prosjekter som settes i gang ut fra mål og gevinster, sikre god måloppnåelse og utnyttelse av ressurser samt gevinstrealisering, og få bedre oversikt og kontroll over pågående aktiviteter. Dette blir viktig når vi skal gjennomføre store utviklingsaktiviteter gjennom programmene ModUlf, Schengen IT og Pakten. Gjennom porteføljestylingen skal vi styre totalressursene knyttet til UDIs utviklingsaktiviteter, både bruk av ansatte og investeringsmidler. UDIs direktørgruppe utgjør porteføljestyret.

Vi har lagt til grunn Management of Portfolios (MoP) som rammeverk for porteføljestylingen. Rammeverket angir prinsipper som danner grunnlaget for effektiv porteføljestyling og for å skape en kultur og et miljø for *definering* og *levering* av porteføljen.

4.5 Sikkerhet

4.5.1 Sikkerhetsstyring

UDI utarbeidet et overordnet styringssystem for sikkerhet i virksomheten. Systemet har definerte sikkerhetsmål for hele virksomheten og er forankret i både styrende og utøvende ledd. Leders evaluering er gjennomført i henhold til krav i Sikkerhetsloven. Gjennomføringen tok utgangspunkt i hypotesetesting og blir utført med henblikk til ISO 27000-serien.

I henhold til styringssystemet ble det også gjennomført en omfattende kontroll og analyse av sikkerhetstiltakene på UDIs hovedkontor i Oslo. Denne kontrollaktiviteten omfattet identifisering av risiko både innenfor og utenfor Sikkerhetslovens virkeområde.

Ansvar for utøvende sikkerhet er styrket i linjeorganisasjonen. Dette arbeidet har også styrket samarbeidet med Politiets utlendingsenhet på Nasjonalt ankomstsenter på Råde. Som en del av implementering av styringssystemet ble det både påbegynt og fullført ulike retningslinjer og rutiner som inngår i styrings- og risikodokumentasjon.

Vi reviderte UDIs egen trusselvurdering for 2024. Revidert versjon baserer seg fortsatt på nasjonale vurderinger, men relaterer de nasjonale vurderingene til arbeidet innen utlendingsforvaltningen. Trusselvurderingen er utarbeidet med tanke på at den skal være

bredt tilgjengelig for de ansatte, og tar for seg ulike temaer innen aktuelle trusler som fremmede stater, organisert kriminalitet, soloaktører, innsidere og cybertrusler.

Det gjenstår en del arbeid med ulike risikoanalyser som ligger til grunn for det overordnede arbeidet med samfunnssikkerhet i utlendingsforvaltningen.

4.5.2 Informasjonssikkerhet

I 2024 fikk vi bevilget 12 mill. kroner til informasjonssikkerhet som ble brukt til å gjennomføre flere nødvendige sikkerhetstiltak for å beskytte UDIs og Utlendingsforvaltningens systemer. Disse sikkerhetstiltakene er også viktige for å beskytte brukerne våre og bidra til at UDI oppfyller lover og regler.

Hovedfokuset har vært:

1. Forhindre sikkerhetsbrudd: Tidlige tiltak for å stoppe mulige angrep, redusere eksponering og sikre at sårbarheter håndteres før de blir et problem. Å håndtere sikkerhet på forhånd reduserer kostnadene knyttet til sikkerhetshendelser, som kan være betydelige hvis angrep fører til datatap, nedetid eller skade på omdømmet.
2. Øke robusthet i systemporteføljen: Proaktiv sikkerhetstiltak for å styrke systemenes evne til å tåle angrep. Dette bidrar også til en mer pålitelig IT-portefølje over tid.
3. Etterleve regelverk: Planlegge og gjennomføre sikkerhetstiltak for å etterleve lover og forskrifter.

UDI gjennomførte en verdivurdering av IT-porteføljen sett opp mot bruken i utlendingsforvaltningen. Målet var å identifisere hvilke informasjonssystemer som er mest kritiske for utlendingsforvaltningen som helhet, og å sikre at de beskyttes på en hensiktsmessig måte. Resultatene fra verdivurderingen dannet grunnlag for prioritering av sikkerhetstiltak, særlig innenfor tilgangsstyring og risikoarbeid.

Som en del av forberedelsene til NIS2-direktivet gjennomførte UDI en omfattende gap-analyse for å identifisere avvik mellom gjeldende praksis og kravene i direktivet. På bakgrunn av denne analysen ble det utarbeidet nye retningslinjer og iverksatt tiltak for å styrke tilgangsstyringen, risikoarbeid og krav til sikker drift.

Til tross for betydelige fremskritt i å styrke virksomhetens informasjonssikkerhet, gjenstår det fortsatt arbeid med å tilpasse den eldste delen av systemporteføljen til de oppdaterte krav og reguleringer, inkludert NIS2-direktivet og nye interne policyer. Flere av de eldre systemene mangler innebygde sikkerhetsmekanismer som i dag anses som standard, noe som krever spesialtilpassede tiltak for å oppnå samsvar. Dette i kombinasjon med begrenset fleksibilitet i eldre systemer gjør det krevende å gjennomføre nødvendige oppdateringer og integrasjoner.

4.5.3 Personellsikkerhet

UDI har tiltak innen personellsikkerhet på plass som favner både innenfor og utenfor sikkerhetslovens bestemmelser. UDI håndterer en betydelig andel av sikkerhetsklareringer med utenlandsk tilknytning. Det er tiltak på plass for å både håndtere og å avgrense sårbarheter i disse sakene, hvor det eksempelvis er vilkår for klarering. UDI anser sikkerhetsklarering som et inngripende tiltak, og bruker det restriktivt innenfor relevante bestemmelser. Vi har en betydelig andel ansatte med tjenstlig behov som er autorisert etter Sikkerhetslovens bestemmelser. Autorisasjonspraksisen innebærer at UDI vektlegger både opplæring og oppfølging i utøvelsen. UDI samarbeider tett med Sivil Klareringsmyndighet (SKM) for erfaringsdeling. UDI har innenfor felles sikkerhetsorganisasjon også et godt samarbeid med Politiets Utlendingstjeneste (PU) på personellsikkerhet også utenfor sikkerhetsloven.

4.6 Beredskap

I 2024 gjennomførte UDI flere øvelser for å styrke krise- og beredskapsorganisasjonen. Det ble holdt en større beredskapsøvelse som involverte både operasjonell krisestab for akutte hendelser og strategisk krisestab. En annen samhandlingsøvelse ble gjennomført mellom UDI og Politiets utlendingsenhet (PU), der begge organisasjonene trente på masseankomst av asylsøkere og håndtering av en uønsket hendelse ved Nasjonalt ankomstsenter. Øvelsen avdekket viktige grensesnitt mellom roller og ansvar og fremhevet betydningen av felles situasjonsforståelse i utlendingsforvaltningen.

For å sikre bedre samhandling og leveranser på beredskapsfeltet har UDI etablert et tverrfaglig team som jobber med beredskap. Teamet har ansvaret for å revidere og oppdatere UDIs beredskapsplanverk, og sikre at endringer kommer med i både overordnede planer og hos prosesseiere. I 2024 ble også deler av beredskapsplanverket revidert og videreutviklet.

Strategisk beredskap er tett integrert i UDIs overordnede strategi og styringsstruktur, og dekker hele virksomheten. I 2024 ble et styrende dokument for beredskap forankret, sammen med ferdigstillelsen av UDIs overordnede beredskapsplan for økte ankomster og ekstraordinære hendelser. Et sentralt tiltak var formaliseringen av strategisk krisestab, inkludert utvikling av tydelige rollekort.

Antall og størrelse av digitale angrep mot UDI økte i omfang i 2024. Vi ble utsatt for flere tjenestenektangrep og forsøk på inntrengning i informasjonssystemene. Kun ett angrep, i januar, førte til kortere nedetid på UDI sine nettsider. I 2024 har vi gjennomført flere aktiviteter som hadde som formål å styrke IT-beredskap. Vi har i tillegg gjennomført en beredskapsøvelse i samarbeid med driftsleverandør høsten 2024. Hensikten var å avdekke eventuelle svakheter ved overføring til reserveløsning og gjenoppretting etter en potensiell krisesituasjon (alvorlig brann på et av datasentrene).

4.7 Personvern

UDI jobbet aktivt med å ivareta eget behandlingsansvar gjennom året. Aktiviteter som ble gjennomført på personvernområdet var

- råd og veiledning om personvern til hele virksomheten,
- innspill om personvern i forbindelse med direktoratets høringsarbeid,
- flere tiltak for kompetanseheving som har medført økt bevissthet,
- kontroll og rådgivning knyttet til bruk av syntetisk data til test og utvikling,
- etablert en retningslinje for ivaretagelse av krav til personvern og informasjonssikkerhet ved bruk av KI

Foregående år har UDI rapportert én risiko på personvernområdet til departementet. I løpet av 2024 endret vi risikoen og siste tertial rapporterte vi to risikoer som omfatter personvern og informasjonssikkerhet, en som knytter seg til mangelfull tilgangsstyring og en som knytter seg til aldrende systemportefølje. Risikoene er fortsatt høye, og vi antar at risikoen først vil kunne reduseres når en vesentlig del av systemporteføljen er modernisert (ModUlf).

I 2024 jobbet vi med å sette oss i stand til å ivareta krav til personvern i ModUlf, herunder arbeidet med en strategi for hvordan krav til personvern skal ivaretas i programmet.

4.8 Internrevisjon

Internrevisjonen i UDI ble opprettet i 2007. Internrevisjonen er en uavhengig og objektiv bekreftelses- og rådgivningsfunksjon.

Internrevisjon har som formål å styrke virksomhetens evne til å skape, beskytte og opprettholde verdi ved å gi direktøren og ledelsen uavhengig, risikobasert og objektiv bekreftelse, råd, innsikt og fremtidsrettede vurderinger. Internrevisjonen rapporterer direkte til direktøren.

UDIs internrevisjon utøver sin virksomhet i samsvar med det internasjonale rammeverket for profesjonell utøvelse av internrevisjon, gitt av The Institute of Internal Auditors (IIA). Internrevisjonene jobbet i 2024 etter gamle standarder fra 2017. Nye globale standarder for internrevisjon er vedtatt med virkning fra 9. januar 2025 og UDIs internrevisjon vil benytte disse i revisjonsplanen for 2025.

Internrevisjonen jobber målrettet etter en vedtatt revisjonsplan. Revisjonsplanen er dynamisk og ble i samråd med direktøren endret i løpet av året. Det var planlagt å benytte ekstern spesialistkompetanse i to av prosjektene, men på grunn av stram budsjettssituasjon ble to revisjonsoppdrag ikke gjennomført. Oppdrag «4/2024 Tilgangsstyring» utgikk og revisjonsoppdrag «1/2024 Følgerevisjon av ModUlf» ble utsatt til 2025.

Internrevisjonens rapporter gir anbefalinger til direktoratets ledelse, og er unntatt offentlighet etter offentleglova § 14 (1) og vi omtaler dem derfor ikke nærmere her. Rådgivningsoppdragene gjennomføres med en forenklet rapporteringsform.

Internrevisjonen består normalt av tre faste internrevisorer inkludert leder, supplert med en hospitant fra linjeorganisasjonen. I 2024 hadde internrevisjonen en mindre ressurs frem til nyansatt startet i august.

Revisjonsoppdrag gjennomført i 2024:

- 2/2024 Anskaffelse av mottak (revisjon)
- 3/2024 Prosess bak automatiserte vedtak (revisjon, endelig rapport i februar 2025)
- 5/2024 Modenhet i styring og kontroll (rådgivning)
- 6/2024 Internkontroll i mottak og retur (rådgivning)
- 7/2024 Internkontroll i bestilling til betaling (rådgivning)

To revisjonsoppdrag ble startet opp på slutten av 2024 og ferdigstilles i første tertial 2025:

- 8/2024 Evaluering av kunde- og kontaktsenter (KOS) (rådgivning)
- 9/2024 Veiledningstjenesten (rådgivning)

I tillegg til operasjonell revisjon har internrevisjonen ansvaret for å forvalte direktoratets varslingsordning for kritikkverdige forhold, og utrede saker der det er grunnlag for mistanke om misligheter. Internrevisjonen bistod i flere møter, vurderinger og utredninger også i 2024, men omfanget var begrenset og ingen saker var av alvorlig karakter.

Direktørmøtet bekreftet internrevisjonens uavhengighet for 2024 i direktørmøte 15. januar 2025, og vedtok samtidig internrevisjonens årsrapport for 2024 og årsplan for 2025.

4.9 Forberede implementering av SRS

Vi etablerte i 2024 et prosjekt for innføringen av SRS innen fristen 1. januar 2026. Prosjektet er organisert gjennom underprosjekter som omfatter tilpasset økonomimodell, åpningsbalanse og prinsipper, kompetanse, opplæring, styringsdokumenter og rutiner. Prosjektet omfattes av UDIs porteføljestyling, slik at ressurs- og kompetansebehov blir tilpasset de ulike fasene prosjektet befinner seg i. Prosjektet vil i 2025 benytte noe ekstern bistand, spesielt knyttet til tilpasset økonomimodell, åpningsbalanse og prinsipper.

4.10 Saker fra Sivilombudet

Kritikken fra Sivilombudet handlet i all hovedsak om at enkeltsaker ikke har vært forberedt og avgjort «uten ugrunnet opphold» etter forvaltningsloven § 11 a, samt at kravene til god

forvaltningsskikk om å holde klageren orientert om fremdriften i saken underveis ikke har vært tilstrekkelig overholdt.

UDI har bl.a. fått kritikk for at asylsøkere må vente lenge for å bli intervjuet. Etter dette har UDI satt i verk tiltak for å redusere ventetidene for asylintervjuer, blant annet gjennom forbedringer i asyl- og ankomstprosessen og tydelige prioriteringer. UDI fikk også kritikk for fristoversittelser og utilstrekkelige svar på Sivilombudets henvendelser i forbindelse med undersøkelsen av sakene.

Sivilombudet har videre uttalt at det er begrunnet tvil om hvorvidt UDI generelt overholder kravene til behandlingstid ved begjæringer om partsinnsyn. Til dette har UDI har beskrevet både organisatoriske- og tekniske utfordringer med å besvare saker om partsinnsyn. UDI har informert ombudet om ulike tiltak for å bedre situasjonen.

Sivilombudet har kritisert at søknader om familieinnvandring og søknader om reisebevis stilles i bero i påvente av at en tilbakekallssak skal bli avgjort. Ombudet mener det ikke er rettslig grunnlag for UDIs praksis etter departementets instruks GI 05/2019 om å alltid berostille behandlingen av søknader om familieinnvandring der det er opprettet sak om tilbakekall av referansepersonens oppholdstillatelse eller statsborgerskap, da ombudet mener det er i strid med bestemmelsene om rett til familieinnvandring og krav til saksbehandlingstid i forvaltningsloven § 11 a. Ombudet kom også frem til at UDIs praksis etter instruks GI 05/2019 og UDIs for berostillelse bygger på en forståelse av vilkårene for reisebevis i utlendingsloven § 64, som er i strid med flyktningkonvensjonen artikkel 28. Etter denne kritikken har Justis- og beredskapsdepartementet gitt UDI instruks [GI-02/2024 – revidert instruks om adgangen til å fornye midlertidig oppholdstillatelse og reisedokument i påvente av avgjørelse i sak om opphør/tilbakekall etter utlendingsloven § 37 første ledd bokstav a til d og § 63](#). UDI følger instruksene og har også igangsatt effektiviseringstiltak.

Sivilombudet rettet også kritikk mot bruken av begrensede tillatelser etter utlendingsloven § 38 femte ledd, fordi tillatelser med begrensninger har blitt gitt over lenger tid. Ombudet mener at begrensede tillatelser etter utlendingsloven § 38 femte ledd først og fremst skal benyttes der det er uklart om oppholdet vil bli varig. Ombudet mener at hensynet til integrering og forutsigbarhet må veie tungt i vurderingen om tillatelser skal gis med begrensninger. Etter denne kritikken har UDI besvart bestilling fra departementet, der vi beskriver de aktuelle sakene og praksis nærmere.

Sivilombudet uttrykte også i 2024 bekymring for øking i ventetider i saker om familieinnvandring og orienterte Justis- og beredskapsdepartementet om bekymringen.

4.11 Fellesføringer og krav fra regjeringen

4.11.1 R 14: Arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk

Klimaendringer og miljøproblemer vil få økende innvirkning på utlendingsfeltet i Norge i årene som kommer. Dette inkluderer utfordringer knyttet til klimaflyktninger, miljømigrasjon og humanitære kriser, ettersom ekstremvær og andre klimaeffekter kan gjøre store områder ubeboelige og øke migrasjonspresset. Klimaendringer kan forsterke eksisterende konflikter, påvirke arbeidsmarkedet og føre til migrasjon av arbeidskraft fra sårbare områder til mer stabile regioner.

UDI vil også håndtere nye krav til miljøvennlige og bærekraftige tiltak i driften, anskaffelsene og tjenestene våre.

UDI gjennomfører mange anskaffelser hvert år, og vi fikk en 2. plass i staten på en miljømåling om kjøp av miljømerkede produkter på DFØs anskaffelseskonferanse i 2024. Vi tar stilling til hvordan det skal stilles miljøkrav i tråd med anskaffelsesregelverket i hver enkelt

anskaffelse. Vi holder oversikt over stilte krav ved bruk av en innkjøpsplan med egen kolonne for miljø.

UDI har dynamiske innkjøpsordninger for kategorien *Utstyr til beboere*, nærmere bestemt kjøkkenpakker, sengetøy, hygienepakker og klespakker. Vi gjennomførte 46 konkurranser på disse ordningene i 2024. I disse konkurransene stilles det blant annet krav til at produktene skal være frie for skadelige kjemikalier og tilfredsstillende standarder som blant annet Svanemerket, EU-blomsten eller tilsvarende. Ordningene gir mulighet til å stille spesifikke miljøkrav og bærekraft tilpasset den konkrete konkurransen.

For mottaksanskaffelsene vurderte vi at det klart gir bedre klima- og miljøeffekt å heller stille miljøkrav i kravspesifikasjonen enn vekte det 30 prosent. Miljøkravene skal også sendes på høring til leverandørene for å sikre markedsdialog om hva som kan være andre egnede miljøkrav og for å oppnå samlet reduksjon av miljøbelastning. Vi kunngjorde to mottakskonkurranser i 2024 etter den nye miljøbestemmelsen.

Flere av UDIs regionkontorer fikk nye lokaler i år. Det ble stilt miljøkrav i anskaffelsene, og flere av lokalene våre er BREEM-sertifiserte. Andre miljøtiltak vi har på både hovedkontoret på Valle og ved regionskontorene, er sykkelparkering, kildesortering, fjernvarme og vannbåren varme.

4.11.2 R 15: Ansettelse av personer med funksjonsnedsettelse

På tross av at vi i 2024 ansatte langt færre enn normalt, hadde vi en positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring. I 2024 var 10 prosent av ansettelsene i målgruppen mens den i 2020 og 2021 var i gjennomsnitt på 4,9 prosent. Den positive utviklingen skyldes at vi har jobbet målrettet for å få inn i kandidater enten i arbeidstrening eller med lønnstilskudd. Totalt hadde vi åtte personer som var ansatt med lønnstilskudd i løpet av 2024, hvorav tre var i målgruppen. To av avtalene ble inngått i 2023. Vi hadde i tillegg fire personer på arbeidstrening.

4.11.3 R 16: Konsulentbruk

Vi har ikke brukt konsulenttjenester fra kommunikasjonsbransjen, og vi er generelt bevisste på når vi bruker konsulenter. Konsulenter bruker vi enten der vi må øke kapasiteten raskt eller at det i kortere perioder er høy arbeidsbelastning. Vi bruker også konsulenter når kompetanseområdet ligger utenfor UDIs kjernevirksomhet som for eksempel utviklingstjenester på IT.

I 2024 brukte vi hovedtyngden av konsulenttjenester til utvikling av programvare og IKT-løsninger. Det utgjør i underkant av 84 prosent av det totale konsulentforbruket. I årene fremover vil totalbeløpet til konsulenter øke. Bakgrunnen er at UDI i 2025 skal starte et flerårig investeringsprogram for utlendingsforvaltningens IT-systemer, og vi vil da ha behov for å leie inn mer IT-kompetanse.

4.11.4 Aktivitets- og redegjørelsesplikten

Vi jobber aktivt for å skape mer likestilling og hindre diskriminering på arbeidsplassen. Vi har en egen arbeidsgruppe med representanter fra de tillitsvalgte og arbeidsgiver som jobber målrettet og systematisk med dette arbeidet. Likestillingsredegjørelsen for 2024 presenteres på UDIs nettsider.

Kjønnsbalansen i UDI i 2024 var 70 prosent kvinner og 30 prosent menn. Totalt 7,3 prosent av arbeidsstokken jobber deltid. UDIs deltidsansatte jobber deltid etter eget ønske.

I den årlige gjennomgangen av risiko for diskriminering og hindre for likestilling oppdaget vi ingen nye risikoer. Men flere av risikoene vi avdekket i tidligere gjennomganger, er fortsatt gjeldende.

I 2024 gjennomførte vi en omfattende likelønnskartlegging. I motsetning til tidligere antagelser, fant vi små lønnsforskjeller mellom kjønnene generelt. Imidlertid avdekket vi betydelig lønnsforskjeller mellom kvinnelige og mannlig seniorrådgivere i to av UDIs tjenesteområder, samt blant rådgivere i en enhet. Dersom lønnsgapet ikke kan forklares med annen faktor enn kjønn, er vi forpliktet til å rette opp skjevhetene. Lederne har blitt bedt om å foreta en konkret vurdering av de kvinnelige ansatte sammenlignet med de mannlige ansatte i de aktuelle enhetene, og rette opp i eventuelle lønnsforskjeller som ikke kan forklares med andre forhold enn kjønn.

I 2023 begynte vi arbeidet med å kartlegge diskriminering, likestilling og mangfold i tjenestene våre. I 2024 publiserte vi UDIs første [likestillingsredegjørelse for tjenestene våre](#) hvor vi skriver om hvordan vi jobber med likestilling, og mot diskriminering. I redegjørelsen fremhever vi noen områder vi ser at det er en særlig risiko for at vi kan diskriminere brukerne våre. Det dreier seg om å tilby likeverdige tjenester, skrive på et språk brukerne forstår, nå ut til brukere som ikke er inkludert digitalt, og å identifisere og følge opp sårbare grupper.

Fremover vil vi se på hvordan vi kan jobbe mer systematisk med disse risikoene, og samtidig følge opp eventuelle andre risikoer for diskriminering i tjenestene våre. I 2025 skal vi publisere en ny likestillingsredegjørelse, og samtidig vurdere resultatene som er oppnådd i 2024. Vi vil fortsette med å involvere UDIs mange brukernetverk i arbeidet med aktivitets- og redegjørelsesplikten.

4.12 Andre oppdrag

4.12.1 O 5: Delta i direktoratsgruppe for bedre tverrsektorielt samarbeid og samordning mot vold og overgrep

Direktoratsgruppen ble opprettet og etablert i 2024, og den har utarbeidet et mandat for det videre arbeidet. Gruppen har også igangsatt diskusjonen om hvilke tiltak i opptrappingsplanen direktoratene skal samarbeide om.

5 Vurdering av fremtidsutsikter

UDI jobber kontinuerlig med å analysere og tilpasse oss endringer i verden og samfunnet rundt oss, slik at vi kan legge gode planer og sikre kompetanse og kapasitet til de oppgavene vi må prioritere. UDIs [omverdenanalyse](#) beskriver drivere for endring frem mot 2035: Strammere budsjetter, raskere teknologiutvikling, EU og Schengen som setter retning og økt bevegelse over landegrensene, er bare noe av det vi vil måtte forberede oss på og håndtere i årene som kommer. Migrasjonsfeltets natur er også slik at uforutsette hendelser vil oppstå. På bakgrunn av dette utfordringsbildet er vi i ferd med å lage ny strategi som skal ferdigstilles vårhalvåret 2025.

Vi tror at fremtiden for utlendingsforvaltningen vil være preget av en tydeligere avveining mellom brukerbehov og kontrollert innvandring. Gjennom digital og risikobasert oppgaveløsning skal vi sikre mest mulig effektive tjenester, med riktig kontrollnivå. UDIs bidrag til samfunnssikkerhet, herunder god beredskap, vil også være noe vi vil fokusere på i årene som kommer. Vi vil jobbe målrettet for å ha sammenhengende tjenester på tvers av forvaltningen, både med tanke på informasjon og datadeling. Parallelt vil vi måtte dreie kompetanse internt og sikre nødvendig rekruttering for å kunne løse oppdraget vårt, hvor digitalisering blir en stadig viktigere del av oppgaveløsningen.

Vi er i gang med tidenes største moderniseringsløft i utlendingsforvaltningen, ModUlf. Det er en stor oppgave som står foran oss, og som i alle store digitaliseringsprosjekter er det viktig at vi kommer riktig ut fra start. ModUlf er ikke bare et digitaliseringsprosjekt, men også et organisasjonsutviklingsprosjekt som kommer til å endre både måten vi jobber på og arbeidsdeling og organisering i utlendingsforvaltningen.

EUs Pakt for migrasjon og asyl ble vedtatt i mai 2024 og skal iverksettes sommeren 2026. For Norges og UDIs del er det delene av Pakten som bygger på Dublin- og Schengen-samarbeidet som er relevant og binder oss. Samtidig vil Pakten som helhet, når den er implementert av EUs medlemsland, kunne påvirke migrasjonsbildet og ankomstene til Europa og Norge. Det er et uttalt mål med Pakten å harmonisere prosedyrer og standarder, og bidra til en bedre balanse mellom ansvar og solidaritet mellom medlemslandene. Arbeidet med Pakten er organisert i to prosjekter i UDI, og prosjektene samarbeider tett med Politidirektoratet med underliggende etater, og Utlendingsnemnda. Det nye regelverket vil kreve mye av virksomheten i tiden fremover, og engasjerer bredt på tvers av prosessene og fagmiljøene i UDI.

Parallelt skal vi jobbe for å redusere restanser og saksbehandlingstider, som er på et for høyt nivå. Det er for mange som venter for lenge på et svar på søknaden sin. Vi må fortsatt tilstrebe at brukerne får effektive, brukervennlige og forutsigbare tjenester, blant annet gjennom å forbedre og effektivisere migrasjonsløpet. Det vil kreve tøffe prioriteringer mellom utvikling og drift i årene som kommer.

Vi skal bidra til god samfunnssikkerhet ved å både være tilrettelegger og kontrollør. I kontrollrollen er det viktig at vi prioriterer våre begrensede ressurser slik at vi konsentrerer oss mest om saker og porteføljer der risikoen for misbruk er størst, og hvor konsekvensene av misbruk er mest alvorlige, og er i stand til å raskt tilpasse oss til nye trender. En stadig mer usikker verdenssituasjon krever at vi bevarer og utvikler kjernekompetansen vår, kunnskap om det som skjer i verden kombinert med utlendingsfaglig kompetanse. Dette er også en forutsetning for fortsatt å være gode på å håndtere kriser og uforutsette hendelser.

6 Årsregnskap

6.1 Ledelseskommentar

6.1.1 Formål

UDI ble opprettet i 1988 og er underlagt Justis- og beredskapsdepartementet (JD). UDI skal iverksette regjeringens flyktning- og innvandringspolitikk på henholdsvis JDs og Arbeids- og inkluderingsdepartementets ansvarsområder. UDI har ansvaret for å behandle søknader etter utlendingsloven og statsborgerloven. Videre skal UDI utøve direktoratsfunksjoner på utlendingsfeltet, og delta i internasjonale fora om migrasjon. UDI skal gi JD og samarbeidende departementer faglig baserte bidrag til regelverks- og budsjettprosesser. UDI har ansvaret for etablering, drift og nedleggelse av mottak, botilbud for asylsøkere, samt omsorg og botilbud for enslige, mindreårige asylsøkere i aldersgruppen 15-18 år. Videre skal UDI også informere personer som har en søknad om asyl til behandling om mulighetene for assistert retur, og motivere til og behandle søknader om assistert retur for personer uten lovlig opphold. UDI skal også bidra til at politiet kan iverksette tvangsretur.

UDI er ansvarlig for drift, forvaltning og videreutvikling av utlendingsforvaltningens felles IKT-systemer, herunder datautveksling med andre offentlige instanser som Skattedirektoratet, NAV, Lånekassen og Arbeidstilsynet. UDI skal følge opp tilpassing til nye og endrede krav til IKT-løsninger knyttet til forpliktelsene til EU- og/eller Schengensystemer.

6.1.2 Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og Hovedinstruks til Utlendingsdirektoratet fra JD. Direktoratet er et ordinært forvaltningsorgan med bruttobudsjettering som fører regnskap etter kontantprinsippet, slik det kommer frem av prinsippnoten til årsregnskapet. Direktøren i UDI bekrefter at regnskapet gir et dekkende bilde av UDIs disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter og regnskapsførte inntekter, eiendeler og gjeld. Detaljert rapportering på alle poster presenteres i den vedlagte regnskapsrapporten.

6.1.3 Vurdering av vesentlige forhold

6.1.3.1 Disponible midler

I 2024 disponerte UDI samlet tildelinger på sitt kapittel 0490 på 5 845,368 mill. kroner. UDI disponerer bevilgninger på 14 kapitelposter. UDI mottok en belastningsfullmakt fra Barne-, ungdoms- og familiedepartementet. I tillegg fikk vi en belastningsfullmakt fra Digitaliseringsdirektoratet i forbindelse med Medfinansieringsordningen for digitale prosjekter, og en belastningsfullmakt på kap./post 440.48 EUs grense- og visumfinansiering. Totale disponible midler for UDI var 5 876,077 mill. kroner i 2024 (bevilgningsrapporten).

6.1.3.2 Samlet utgift og avvik i forhold til bevilgningene

UDI hadde samlede utgifter på utgiftspostene på 5 699,637 mill. kroner. I tillegg belastet vi andre sine kapitelposter med til sammen 27,962 mill. kroner. Totalt hadde UDI dermed utgifter på 5 727,599 mill. kroner i 2024 (bevilgningsrapporten). UDI tildelte Politiets utlendingsenhet (PU) to belastningsfullmakter på til sammen 0,470 mill. kroner. PU brukte totalt 0,214 mill. kroner av disse. UDI tildelte Sivil klareringsmyndighet en belastningsfullmakt på 1,127 mill. kroner, som det ble benyttet 0,937 mill. kroner av.

UDI gikk ut av 2024 med en total mindreutgift på 148,731 mill. kroner hvor en stor del er på overførbare poster. Post 01 driftsutgifter har en mindreutgift på 32,327 mill. kroner, post 23

spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling har en mindreutgift på 4,529, post 45 større utstyrsanskaffelser og vedlikehold har en mindreutgift på 6,673 mill. kroner, post 46 investeringer i Schengen IKT-systemer har en mindreutgift på 66,238 mill. kroner, post 75 utgifter for flyktninger til og fra utlandet har en mindreutgift på 2,023 mill. kroner og post 76 internasjonalt migrasjonsarbeid en mindreutgift på 10,300 mill. kroner. Til sammen utgjør disse postene 121,506 mill. kroner av den totale mindreutgiften, og UDI søker om å få overført dette til 2025.

Regnskapet viser en mindreutgift på 31,389 mill. kroner på UDI sin driftspost (post 01) før posten er korrigert for merinntekter på 0,568 mill. kroner. Mindreutgiften er i stor grad knyttet til finansiering av lønnsoppgjøret for 2024 som først vil påløpe i 2025. Finansieringen er gitt i 2024 for å overføres til 2025 når utbetalingen til de ansatte vil treffe regnskapet. Som følge av redusert bevilgning i 2024 sett opp mot bevilgning i 2023 har det vært utfordrende for UDI å holde seg innenfor rammen, og vi har vært nødt til å iverksette en rekke tiltak for å holde budsjettet i 2024. Resterende mindreutgift utover finansiering av lønnsoppgjøret gjelder utgifter som er blitt forskjøvet til over årsskiftet og vil bli utbetalt i 2025.

I 2024 hadde UDI en bevilgning på 53,510 mill. kroner til større utstyrsanskaffelser og vedlikehold (post 45), og midlene skal dekke Moderniseringsprogrammet og programmets prosjekter. Moderniseringsprogrammet har som formål å levere nye løsninger på asyl- og mottaksområdet, samt gradvis modernisering av utlendingsforvaltningens databaser og systemer. Det ble regnskapsført utgifter for 46,837 mill. kroner i 2024. Mindreutgiften utgjør 6,673 mill. kroner og skyldes i hovedsak har det har vært færre utgifter knyttet til den delen av posten som gjelder internasjonale forpliktelser. Det er en egen post for midler til investeringer i Schengen IKT-systemer (post 46). Det totale budsjettet på posten i 2024 var på 148,810 mill. kroner. Det ble regnskapsført utgifter for 82,572 mill. kroner, som gir en mindreutgift på totalt 66,238 mill. kroner. Mindreutgiften skyldes i sin helhet forsinkelser i det sentrale programmet i EU.

Kvoten for overføringsflyktninger var, inkludert overførte plasser fra 2023, 1 247 plasser i 2024. Det ble tatt ut 1 150 overføringsflyktninger i 2024. I tillegg ble det tatt ut 26 flyktninger på Medevac-ordningen fra Gaza som skal avregnes mot 2025-kvoten. UDI har bedt om å få overføre 133 ubrukte kvoteplasser i 2024 til 2025. Av en bevilgning på 31,870 mill. kroner i 2024 var det en mindreutgift på 2,023 mill. kroner for reiseutgifter til og fra utlandet (post 75). Mindreutgiften er knyttet til forsinkelser i utbetaling til Den internasjonale organisasjonen for migrasjon (IOM) og vil bli utbetalt i 2025.

På området for assistert retur og tilbakevending brukte vi 1,091 mill. kroner mer enn det vi fikk tildelt (post 72). Totalbevilgningen på posten var på 51,512 mill. kroner. Vi brukte 29,291 mill. kroner til tilbakevendingsordningen. 1 510 personer tilbakevendte i 2024. Det var en stor økning fra tidligere år, og gjaldt i hovedsak ukrainere som reiste tilbake til Ukraina. Totalt var det en merutgift på posten som skyldes at vi ikke mottok alle forventede tilbakebetalinger fra Dansk flyktninghjelp og IOM i 2024. UDI forvaltet totalt 22,500 mill. kroner på post 76 til tiltak som styrker samarbeid om retur, og styrker kapasiteten til migrasjonsforvaltningen i aktuelle samarbeidsland. UDI inngikk avtaler med internasjonale organisasjoner om prosjekt som utgjør hele bevilgningen på post 76 i 2024. Midlene blir utbetalt i to omganger med seks måneders mellomrom, og i 2024 ble første utbetaling i alle prosjekter gjennomført etter sommeren. Resterende vil derfor bli utbetalt i 2025.

Oslo, 28. februar 2025

Snorre Sæther
direktør

6.2 Årsregnskap

6.2.1 Revisjon

Riksrevisjonen er ekstern revisor og skal bekrefte årsregnskapet til UDI.

6.2.2 Prinsipper

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene i punkt 3.4.2 i Reglementet for økonomistyring i staten med de grunnleggende prinsipper for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret (ettårsprinsippet).
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret (fullstendighetsprinsippet).
- c) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet.
- d) Utgifter og inntekter er ført opp i regnskapet med brutto beløp (brutto prinsippet).

6.2.3 Bevilgningsrapportering

Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall UDI har rapportert til statsregnskapet. Det er satt opp etter kapitlene og postene i bevilgningsregnskapet UDI har fullmakt til å disponere. Oppstillingen viser alle finansielle eiendeler og forpliktelser UDI står oppført med i statens kapitalregnskap.

6.2.4 Artskontorrapportering

Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter

6.2.5 Noter

Tabell 12 Oppstilling av bevilgningsrapportering

Utgifts- kapittel	Kapittel- navn	Post	Posttekst	Samlet tildeling ¹⁸	Regnskap 2024	Merutgift (-) og mindre- utgift
490	Utlendings- direktoratet	01	Utlendingsdirektoratet - Driftsutgifter	1 328 015 000	1 295 688 412	32 326 588
490	Utlendings- direktoratet	21	Utlendingsdirektoratet - Spesielle driftsutgifter, asylmottak	3 015 258 000	3 008 680 899	6 577 101
490	Utlendings- direktoratet	22	Utlendingsdirektoratet - Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse	21 542 000	16 115 969	5 426 031
490	Utlendings- direktoratet	23	Utlendingsdirektoratet - Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling	9 383 000	4 854 131	4 528 869
490	Utlendings- direktoratet	45	Utlendingsdirektoratet - Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	53 510 000	46 837 213	6 672 787
490	Utlendings- direktoratet	46	Investering i Schengen IKT-systemer	148 810 000	82 572 390	66 237 610
490	Utlendings- direktoratet	60	Tilskudd til vertskommuner for asylmottak	412 659 000	407 108 637	5 550 363
490	Utlendings- direktoratet	70	Stønader til beboere i asylmottak	669 210 000	662 107 833	7 102 167
490	Utlendings- direktoratet	71	Tilskudd til aktivitetstilbud for barn i mottak, og veiledning for au-pairer	9 202 000	9 124 135	77 865
490	Utlendings- direktoratet	72	Assistert retur og reintegrering i hjemlandet	51 512 000	52 603 405	-1 091 405
490	Utlendings- direktoratet	73	Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge	5 000 000	5 000 000	0
490	Utlendings- direktoratet	74	Internasjonale forplikt- elser, kontingenter mv.,	66 897 000	66 897 077	-77
490	Utlendings- direktoratet	75	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet	31 870 000	29 846 963	2 023 037
490	Utlendings- direktoratet	76	Internasjonalt migrasjonsarbeid	22 500 000	12 200 000	10 300 000

¹⁸ Samlet tildeling skal ikke reduseres med eventuelle avgitte belastningsfullmakter (gjelder både for utgiftskapitler og inntektskapitler). Se note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år for nærmere forklaring.

Utgifts- kapittel	Kapittel- navn	Post	Posttekst	Samlet tildeling ¹⁸	Regnskap 2024	Merutgift (-) og mindre- utgift
440	Politiet	48	Tildeling fra EUs grense- og visumsfinanserings- ordninger	23 111 000	21 780 679	
858	Barne-, ungdoms- og familie- departe- mentet	01	Kompetanseteamet mot tvangsekteskap og kjønnslemlestelse	995 503	953 385	
540	Digitali- serings- direktoratet	25	Medfinansieringsordning for digitaliseringsprosjekter	5 281 615	4 182 266	
1633	Netto- ordning, statlig betalt merverdi- avgift	01	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift	1 320 404	1 045 886	
Sum utgifts- ført				5 876 076 522	5 727 599 278	

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet tildeling	Regnskap 2024	Merinntekt og mindre- inntekt(-)
3490	Utlendings- direktoratet	5	Refusjons- inntekter	3 985 000	4 553 336	568 336
5309	Tilfeldige inntekter	29	Tilfeldige inntekter	0	15 771 228	
5700	Folketrygdens inntekter	72	Folketrygdens inntekter	0	120 783 358	
Sum inntektsført				3 985 000	141 107 922	
Netto rapportert til bevilgnings- regnskapet					5 586 491 356	

Kapitalkontoer	Kapitalkontonavn	2024
	Netto rapportert til bevilgningsregnskapet	5 586 491 356
60085501	Norges Bank KK /innbetalinger	88 032 166
60085502	Norges Bank KK/utbetalinger	-5 682 932 609
705010	Endring i mellomværende med statskassen	8 409 087
Sum rapportert		0

Tabell 13 Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
490.01	5 429 000	1 322 586 000	1 328 015 000
490.21		3 015 258 000	3 015 258 000
490.22		21 542 000	21 542 000
490.23	3 004 000	6 379 000	9 383 000
490.45	8 094 000	45 416 000	53 510 000
490.46	80 385 000	68 425 000	148 810 000
490.60		412 659 000	412 659 000
490.70		669 210 000	669 210 000
490.71		9 202 000	9 202 000
490.72	1 600 000	49 912 000	51 512 000
490.73		5 000	5 000
490.74		66 897 000	66 897 000
490.75	17 441 000	14 429 000	31 870 000
490.76	2 044 000	27 220 000	29 264 000
Sum	117 997 000	5 729 140 000	5 847 137 000

Tabell 14 Note B Forklaringer til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastnings-fullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastnings-fullmakter	Merinntekter /mindre-inntekter(-) iht. merinntekts-fullmakt	Sum grunnlag for overføring	Kompensasjon for lønnsoppgjøret 2024 ¹⁹	Maks. overførbart beløp ²⁰	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
490.01		32 326 588	-937 464	31 389 124	568 336	31 957 460	22 222 000	88 351 300	31 957 460
490.21		6 577 101		6 577 101		6 577 101		150 762 900	6 577 101
490.22		5 426 031		5 426 031		5 426 031		1 077 100	1 077 100
490.23	"kan overføres"	4 528 869	-213 564	4 315 306		4 315 306		13 192 000	4 315 306
490.45	"kan overføres"	6 672 787		6 672 787		6 672 787		86 998 000	6 672 787
490.46	"kan overføres"	66 237 610		66 237 610		66 237 610		141 670 000	66 237 610
490.60		5 550 363		5 550 363		5 550 363			
490.70		7 102 167		7 102 167		7 102 167			
490.71		77 865		77 865		77 865			
490.72	"kan overføres"	-1 091 405		-1 091 405		-1 091 405		81 817 000	0
490.73		0		0		0			
490.74	"kan overføres"	-77		-77		-77		137 492 000	0
490.75	"kan overføres"	2 023 037		2 023 037		2 023 037		42 777 000	2 023 037
490.76	"kan overføres"	10 300 000		10 300 000		10 300 000		27 226 000	10 300 000

Følgende kolonner er fjernet fra tabellen pga. ingen innhold: Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning og innsparinger.

¹⁹ Kolonnen viser lønnskompensasjon på den enkelte budsjettpost for lønnsoppgjørene 2024 slik foreslått i departementenes omgrupperingsproposisjoner og slik disse fremgår av vedlegg 4 i Prop. 36 S (2024-2025) Nysaldering av statsbudsjettet 2024. Se årlig rundskriv R-2/2025 for mer detaljert informasjon.

²⁰ Maksimalt beløp som kan overføres er lønnskompensasjon pluss 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24, fratrasket lønnskompensasjon, eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". For poster uten stikkordet "kan overføres", beregnes maksimalt overførbart beløp slik: (Årets bevilgning - lønnskompensasjon)*5% + lønnskompensasjon. Se årlig rundskriv R-2/2025 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Mottatte belastningsfullmakter for utgiftskapitler.

- Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet har i en egen fullmakt stilt 995 503 kroner til disposisjon på kapittel 858 post 01 til dekking av lønnsutgifter til Kompetanseteamet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold. Regnskapet viser at 953 385 kroner ble brukt i 2024.

- Justis- og beredskapsdepartementet har i tildelingsbrevet for UDI 2024 og tillegg 5 til tildelingsbrevet for 2024 på kapittel 0440 post 48 stilt til disposisjon 23 111 000 kroner fra politiets tildeling fra EUs grense- og visumfinansieringsordninger. I 2024 ble 21 780 679 kroner av disse midlene benyttet.

- Digitaliseringsdirektoratet har gjennom medfinansieringsordningen for digitale prosjekter stilt 5 281 615 kroner til disposisjon for UDI på kapittel 540 post 25 til medfinansiering av prosjektet Min Side. Det er spesifisert at dette beløpet er eksklusive mva. Mva. skal føres på kapittel 1633 post 01 (Nettoordning statlig merverdiavgift). Regnskapet viser at 4 182 266 kroner ble brukt i 2024 på kap./post 540/25 og 1 045 886 kroner mva. ble ført på kap./post 1633/01.

Avgitte belastningsfullmakter (utgiftsført av andre på utgiftskapitler)

- UDI har gitt PU en belastningsfullmakt på inntil 0,140 mill. kroner inkl. mva. (0,112 mill. kroner eks. mva.) i 2024 som del-finansiering til gjennomføring av opplæring av irakiske myndigheter. Midlene belastes kapt. 490 post 23 og prosjekt Partnerskap for migrasjon. PU benyttet fullmakten til å føre 123 991 kroner i 2024.

UDI har i tillegg gitt PU en belastningsfullmakt på gjenstående sum fra 2023 med inntil 0,280 mill. kroner inkl. mva. (0,224 mill. kroner eks. mva.) i 2024 som del-finansiering til gjennomføring av digitalt opplæringsprogram i ID-arbeidet - Tanzania. Midlene belastes kapt. 490 post 23 og prosjekt Partnerskap for migrasjon. PU benyttet fullmakten til å føre 89 573 kroner

En fullmakt ble gitt fra UDI til Sivil klareringsmyndighet (SKM) på 1,127 mill. kroner, som gikk til dekning av lønnskostnader for tidligere direktør i UDI. Dette var en avtale som ble inngått mellom SKM og JD etter at åremålskontrakten var gått ut for tidligere direktør. SKM belastet UDIs post 01 med 937 464 kroner av fullmakten i 2024.

Stikkordet «kan overføres»

Stikkordet «kan overføres» på postene 23, 45, 46, 72, 74, 75 og 76. Maks. overførbart på postene er årets og fjorårets tildeling.

Stikkordet «kan benyttes under»

Ikke aktuell

Stikkordet «overslagsbevilgning»

Ikke aktuell

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter

Ikke benyttet

Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr

Ikke benyttet

Fullmakt til å overskride investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel

Ikke benyttet

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjettår

Ikke benyttet

Innsparing i regnskapsåret som følge av bruk av fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjettår

Ikke benyttet

Romertallsvedtak Innst. 16 S (2023-2024)

Romertallsvedtak II Merinntektsfullmakter: Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger på kapittel 490 post 01 mot tilsvarende merinntekter på kapittel 3490 post 05, romervedtak III. UDI fikk inndrevet 568 336 kroner mer i inntekter enn forutsatt.

- **Romertallsvedtak III Tilsagnsfullmakt:** Fullmakten åpner for å forplikte samlet opptil 50 mill. kroner på post 76. Av dette er 16,2 mill. av fullmakten delegert til UDI. UDI har inngått avtaler som gjør at forpliktelsene i 2025 overstiger de 10,3 mill. kroner som søkes overført. Totalt inngåtte forpliktelser for 2025 er 11,142 mill. kroner, det vil si 0,842 mill. kroner mer enn mindreutgiften i 2024 og det er dette beløpet fullmakten dekker.

-- **Romertallsvedtak IV på post 21, post 60 og post 70.** Innkvartering av utlendinger som søker beskyttelse og kapittel 7.2 i tildelingsbrevet. Del 1 er som alltid benyttet: Avtaler om innkvartering med varighet utover 2024. Del 2 er ikke benyttet i 2024. Vi holdt oss dermed innenfor fullmaktens rammer.

Innst. 6 S (2023-2024)

- Romertallsvedtak VII: Fullmakt til å pådra staten forpliktelser for investeringsprosjekter. UDI tildeles fullmakt til å pådra staten forpliktelser ut over budsjettåret over post 46 for å implementere IT-systemer Norge har forpliktet seg til gjennom Schengen- og Dublinavtalen. Samlede forpliktelser og utbetalinger på kap. 490 kan ikke overskride UDIs gjenstående del av den samlede styringsrammen. UDIs del av styringsrammen er på 226 mill. 2023-kr inkl. mva. for perioden 2022–2024. Fullmakten ble ikke benyttet i 2022 da fremtidige forpliktelser ble dekket av ubenyttet bevilgning på post 45 fra 2022 som ble overført til 2023. Kostnadene i 2023 og 2024 summerte seg til 140,844 mill. kroner og overstiger ikke 226 mill. kroner. Forpliktete kostnader videre dekkes av overførte midler fra 2024 til 2025 på 66,238 mill. kroner.

Mulig overførbart beløp

Se egen kolonne tabell 15.

Tabell 15 Oppstilling av artskontorapportering 31.12.2024

Artskontorapportering	Note	2024	2023
Innbetalinger fra gebyrer	1	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	2 994 770	2 595 880
Salgs- og leieinnbetalinger	1	1 558 566	834 861
Andre innbetalinger	1	0	0
Sum driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		4 553 336	3 430 741
Utbetalinger til lønn	2	981 590 601	986 025 027
Andre utbetalinger til drift	3	3 487 234 205	3 852 282 585
Sum driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		4 468 824 806	4 838 307 612
Netto rapporterte driftsutgifter		4 464 271 470	4 834 876 871
Innbetaling av finansinntekter	4	0	0
Sum investerings- og finansinntekter		0	0
Utbetaling til investeringer	5	12 712 468	4 508 392
Utbetaling til kjøp av aksjer	5,8B	0	0
Utbetaling av finansutgifter	4	128 069	64 790
Sum investerings- og finansutgifter		12 840 537	4 573 182
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		12 840 537	4 573 182
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	6	13 889 709	39 908 835
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		13 889 709	39 908 835
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	1 244 888 049	1 214 602 305
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		1 244 888 049	1 214 602 305

Artskontorapportering	Note	2024	2023
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		1 881 519	1 862 482
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		120 783 358	123 134 103
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		1 045 886	91 590
Sum inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler		-121 618 991	-124 904 996
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		5 586 491 356	5 889 238 528

Oversikt over mellomværende med statskassen	Note	2024	2023
Fordringer på ansatte		103 325	270 126
Kontanter		0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank		0	0
Skyldig skattetrekk og andre trekk		-31 756 343	-39 893 057
Skyldige offentlige avgifter		-78 264	-275 574
Avsatt pensjonspremie til Statens pensjonskasse		-30 954 124	-31 164 503
Mottatte forskuddsbetalinger		0	0
Lønn (negativ netto, for mye utbetalt lønn m.m)		26 519	-5 000
Differanser på bank og uidentifiserte innbetalinger		-33	0
Sum mellomværende med statskassen	8	-62 658 921	-71 068 009

Tabell 16 Note 1 Innbetalinger fra drift

Innbetalinger fra drift	31.12.2024	31.12.2023
Innbetalinger fra gebyrer	0	0
Sum innbetalinger fra gebyrer	0	0
Tilskudd fra EU	2 994 770	2 595 880
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	2 994 770	2 595 880
Salgs- og leieinnbetalinger		
Salgsinntekt brukt utstyr (Post 01)	0	0
Refusjon Lønn	329 455	133 564
Refusjon - Diverse	1 229 111	701 297
Sum salgs- og leieinnbetalinger	1 558 566	834 861
Andre innbetalinger		
Sum andre innbetalinger	0	0
Sum innbetalinger fra drift	4 553 336	3 430 741

Tabell 17 Note 2 Utbetalinger til lønn

Utbetalinger til lønn	31.12.2024	31.12.2023
Lønn	811 187 782	812 404 557
Arbeidsgiveravgift	120 782 240	123 134 103
Pensjonsutgifter ²¹	70 115 021	73 859 480
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-47 232 420	-50 022 493
Andre ytelser	26 737 977	26 649 379
Sum utbetalinger til lønn	981 590 601	986 025 027
Antall utførte årsverk:	993	1 032

Tabell 18 Note 3 Andre utbetalinger til drift

Andre utbetalinger til drift	31.12.2024	31.12.2023
Husleie	109 535 941	109 506 059
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	683 027	176 210
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	67 367 708	62 397 419
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	0	47 614
Mindre utstyrsanskaffelser	943 752	2 125 787
Leie av maskiner, inventar og lignende	132 469 036	148 552 989
Kjøp av konsulenttjenester	249 894 648	229 386 004
Kjøp av andre fremmede tjenester	2 877 010 043	3 239 305 872
Reiser og diett	12 744 794	15 479 408
Øvrige driftsutgifter	36 585 256	45 305 224
Sum andre utbetalinger til drift	3 487 234 205	3 852 282 585

Tabell 19 Note 4 Finansinntekter og utgifter

Innbetaling av finansinntekter	31.12.2024	31.12.2023
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst	0	0
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	0	0

21 Premiesatsen for arbeidsgiverandelen utgjorde i 2024 9,2 prosent (arbeidsgiverandel av pensjonspremien/pensjonsgrunnlaget i 2024 rapportert til SPK). For regnskapsåret 2023 utgjorde premiesatsen 9,1 prosent.

Utbetaling av finansutgifter	31.12.2024	31.12.2023
Renteutgifter	128 069	64 790
Valutatap	0	0
Annen finansutgift	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	128 069	64 790

Tabell 20 Note 5 Utbetalinger til investeringer og kjøp av aksjer

Utbetaling til investeringer	31.12.2024	31.12.2023
Immaterielle eiendeler og lignende	245 463	0
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Maskiner og transportmidler	0	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	12 467 006	4 508 392
Sum utbetaling til investeringer	12 712 468	4 508 392

Utbetaling til kjøp av aksjer	31.12.2024	31.12.2023
Kapitalinnskudd	0	0
Obligasjoner	0	0
Investeringer i aksjer og andeler	0	0
Sum utbetaling til kjøp av aksjer	0	0

Tabell 21 Note 6 Innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten

Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	31.12.2024	31.12.2023
Tilfeldige og andre inntekter (Statskonto 530929)	13 889 709	39 908 835
Sum innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten	13 889 709	39 908 835

Tabell 22 Note 7 Tilskuddsforvaltning

Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	31.12.2024	31.12.2023
Tilskudd til kommuner	407 108 637	436 485 220
Tilskudd til andre	2 184 084	2 642 435
Tilskudd til husholdninger - Basisbeløp	662 107 833	582 542 221
Tilskudd til ideelle organisasjoner	61 741 341	37 629 759
Tilskudd til gjenbosetting (utlandet)	32 649 078	43 970 696
Internasjonalt migrasjonsarbeid	12 200 000	3 600 000
Internasjonale kontingenter (EASO, Schengen)	66 897 077	107 731 973
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	1 244 888 049	1 214 602 305

Tabell 23 Note 8 Sammenheng med statskassen

Del A	31.12.2024	31.12.2024	Forskjell
Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	
Investeringer i aksjer og andeler ²²	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
Sum finansielle anleggsmidler	0	0	0
Kundefordringer	347 829	0	347 829
Andre fordringer	-224 826	103 325	-328 151
Bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0	0
Fordringer vedrørende innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten	53 347	0	
Sum omløpsmidler	176 350	103 325	19 678
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
Sum langsiktig gjeld	0	0	0
Leverandørgjeld	-52 919 447	0	-52 919 447
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-31 756 343	-31 756 343	0
Skyldige offentlige avgifter	-78 264	-78 264	0
Annen kortsiktig gjeld	-95 403 900	-30 927 638	-64 476 262
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	-25 174 558	0	
Sum kortsiktig gjeld	-205 332 512	-62 762 246	-117 395 709
Sum totalt	-205 156 162	-62 658 921	-117 376 031

22 UDI har en bankkonto i Afghanistan International Bank pålydende 136 095 USD per 29. juni 2022 (vår siste oppdatering) som ikke er tatt med i årsregnskapet. På grunn av situasjonen i Afghanistan er det usikkert om midlene fortsatt er disponible for UDI.

7 Oversikt over omtale av rapporteringskrav

Mål, styringsparameter, oppdrag og rapporteringskrav	Henvisning til hvor vi har rapportert
M 1: Søkere får sin sak korrekt behandlet uten ugrunnet opphold	3
SP 1: Saksflyt i utlendingsforvaltningen	3.6
SP 2: Antall og alder på ubehandlede saker	3.1
R 1: Prioriteringer og føringer knyttet til behandling av asylsaker	3.14
R 2: Saksbehandlingstid for arbeidssaker (faglært og sesong)	3.2.5
R 3: Saksbehandlingstid for søknader om oppholdskort til tredjelandsborgere etter EØS-reglene	3.11.1
R 4: Uttak av overføringsflyktninger	3.15
M 2: Alle som oppholder seg i Norge har avklart identitet og lovlig opphold	3.5, 3.10, 3.17
O 1: Tilskudd til internasjonalt migrasjonsarbeid	3.17.3
R 5: Arbeidet med retur	3.17
R 6: Nye metoder for aldersestimering	3.16
R 7: Tilbakekallssaker	3.10
R 8: Bosettingsforberedende arbeid	3.20.1
R 9: Formåls- og kostnadseffektivt mottakssystem	3.20.2
R 10: Arbeidet med ankomstberedskap	3.20.3
O 3: Evaluering av mottaksposten (post 21)	3.20.4
O 5: Delta i direktoratsgruppe for bedre tverrsektorielt samarbeid og samordning mot vold og overgrep	4.12.1
O 6: Forberede implementering av SRS	4.9
R 11: Rapportering på FoU – rapporteringskrav	Vedlegg 2 3.18, 3.19
R12: IT-utvikling	3.9.2
R13: Drift og utvikling visumfeltet	Kapittel 16 i vedlegg 2 Regnskapsrapport per 31.12 24
R 14: Arbeidet for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk	4.11.1
R 15: Ansettelse av personer med nedsatt funksjonsevne	4.11.2
R 16: Konsulentbruk	4.11.3
Aktivitets- og redegjørelsesplikten	4.11.4

Figur- og tabelloversikt

Figur 1 UDI sett i sammenheng med de andre aktørene i utlendingsforvaltningen	7
Figur 2 Organisasjonskart	8
Figur 3 Hovedtall 2024 (2023 i parentes).....	9
Figur 4 Innkommende og behandlede saker og klager i UDI i 2024.....	13
Figur 5 Prosentvis fordeling av restansen i UDI ved utgangen av 2024	14
Figur 6 Median ventetid i antall dager behandlede faglærtsaker i 2023 og 2024.....	16
Figur 7 Median ventetid for behandlede saker om familieinnvandring hvor referansepersoenen er arbeidsinnvandreren	17
Figur 8 Migrasjonsløpet	18
Figur 9 Illustrasjon heldigital søknad med eID	19
Figur 10 Ventetider klager 2024	20
Figur 11 Tid fra registrering på nett til oppmøte	23
Figur 12 Andel behandlede saker i politiet og UDI etter utlendingsloven § 114 første ledd der saksbehandlingen er over 180 dager.....	28
Figur 13 Antall asylsøknader (kun individuelt grunnlag) og antall vedtak (uten kollektiv beskyttelse) i 2024, syv største land.....	31
Figur 14 Median saksbehandlingstid i dager fra søknaden ble registrert til første vedtak i UDI for 2023 og 2024, etter sakstype (kun saker og uten henleggelses).....	32
Figur 15 Ankomster av enslige mindreårige asylsøkere, fem største land, 2023 og 2024.....	34
Figur 16 Assisterte returer per år i flukt- eller utvisningssak fordelt på tertiær og utreise etter tid fra UNE-vedtak	38
Figur 17 Antall søknader om tilbakevending og utreiser	39
Tabell 1 Antall asylsøkere og nøkkeltall mottak	9
Tabell 2 Antall behandlede saker og klager	10
Tabell 3 Antall ubehandlede saker og klager	10
Tabell 4 Nøkkeltall fra årsregnskapet	10
Tabell 5 Totaloversikt kap. 490 Utlendingsdirektoratet. Tall i tusen kroner.....	11
Tabell 6 Oversikt over behandlede og ubehandlede saker og klager.....	12
Tabell 8 Vedtak om tilbakekall i UDI 2024 etter hjemmel og utfall.....	25
Tabell 9 Vedtak om tilbakekall i UDI i 2024 etter hjemmel og om personen i ettertid er innvilget oppholdstillatelse	26
Tabell 10 Saker behandlet etter utlendingsloven § 114 første ledd i 2024	27
Tabell 11 Antall EØS saker til behandling i UDI per 31.12.2024 etter alder og hjemmel	28
Tabell 12 Enslige mindreårige asylsøkere (kollektiv beskyttelse og individuelt grunnlag), de største landene i 2024	33
Tabell 13 Oppstilling av bevilgningsrapportering.....	58
Tabell 14 Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter	60

Tabell 15 Note B Forklaringer til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år	61
Tabell 16 Oppstilling av artskontorapportering 31.12.2024	64
Tabell 17 Note 1 Innbetalinger fra drift.....	65
Tabell 18 Note 2 Utbetalinger til lønn.....	66
Tabell 19 Note 3 Andre utbetalinger til drift.....	66
Tabell 20 Note 4 Finansinntekter og utgifter	66
Tabell 21 Note 5 Utbetalinger til investeringer og kjøp av aksjer.....	67
Tabell 22 Note 6 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	67
Tabell 23 Note 7 Tilskuddsforvaltning	68
Tabell 24 Note 8 Sammenheng med statskassen.....	69

8 Vedlegg

1. Regnskapsrapport per 31.12.2024
2. Rapportering på FoU – rapporteringskrav R11
3. Virkninger av endringer i utlendingsregelverket siste to år (2023-2024)